

ལྷན་པ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོའི་སྤོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་རྣམ་བཤད་དང་དེའི་ལྷང་ཁུངས།
ゲンドウン・ギャムツォ著『空七十論の解説』とその奥撰

ཁང་དཀར་རྒྱལ་ཁྲིམས་སྐད་བཟང་གིས་ཕྱོགས་སྒྲིག་བཞིན།

ツルティム・ケサン

(1a)¹ ༡༡། །བསྐྱེད་བཅོས་ཚེན་པོ་སྤོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་རྣམ་བཤད་དང་ལུ་མའི་ལས་གསལ་བར་བྱེད་པའི་སྤོང་མེ་ཞེས་བྱ་བ།
མགོན་པ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་ཕུག་འཚལ་ལོ། །རང་བྱུང་དཔལ་མགྱིན་[དབང་ལྷུག་ཚེན་པོ་མདའ་ལྲ་པ་[འདོད་ལྷ་]དང་བདེ་སོགས་
བདག་པོ་[བརྒྱ་རྒྱུན་]འཁོར་ལོའི་ལག [འཇབ་འཇུག་]ཤར་བའི་གཉེན་[ཉི་མ་]སོགས་དེགས་ལྡན་ཀུན་དང་ཉན་རང་རྒྱལ་སྤུས་ཚོགས་རྣམས་
ཀྱིས། །ཞབས་མེན་ཚོར་བུའི་རྣམ་འཕྲེང་ལེགས་མཚོད་སྤོང་དང་ཚེན་འབྱུང་དོན་གཅིག་ཏུ། །མེད་གཤིང་རོས་འགྲོ་ལ་ལེགས་འདོམས་
བྱ་རམ་ཤིང་པར་ཕུག་བཞུའོ། །རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་ལེ་ཤེས་ནི། །གཅིག་ལྷར་རྒྱལ་སྤུས་གཞོན་ཅུའི་རྒྱལ། །འཇམ་དབྱངས་ཉིན་མའི་དབང་
ལྷག་གིས། །འགྲོ་ཀུན་རྫོང་ས་པའི་དགའ་ལས་སྤངས། །མཐུལ་དབྱས་ཀུན་བྲལ་རྒྱ་གཉེར་ཚེར། །ངེས་དོན་ཡིད་བཞིན་ཚོར་ཀུན་ལ། །
དབང་མཛེད་ཀྱི་སྐྱབ་ཀྱི་ལོ་བདག །མིད་མཐའི་བར་དུ་སྤྱི་བོར་བསྐྱེད། །འབྲུག་ཀུན་གསལ་མཛེས་པའི་ངོས། །རྒྱལ་སྤུས་(2a)ས་
བཅུའི་རྒྱ་བ་ནི། །གྲགས་དཀར་བདུད་ཚིད་སྤྱོད་ཅན། །བདག་སྤིང་མཚོག་དགའི་རལ་པར་གཟེམས། །ཡལ་སྤུས་ལུགས་བཟང་ཤིང་
རྩ་ནི། །མམ་མེ་མཛེད་དཔལ་འཕྲིན་ལས་ཀྱི། །མཁྱའི་ལྷོགས་འགྲོས་ཕྱོགས་འདིར་དངས་པ་ལས། །སྐད་བཟང་འགྲོ་འདིའི་ཉེར་འཚོར་
ལྷར། །འཇམ་དབྱངས་གཞོན་ཅུ་དུས་ཀྱི་མཐུར། །དུར་སྤིག་གསར་པའི་སྤོངས་གར་ལ། །སྤོ་བཟང་རྒྱལ་བའི་ཉི་མ་ཞེས། །གྲགས་པའི་
འོད་སྤོང་འཕྲེང་བས་མཛེས། །སྤོང་ཉིད་སྤང་ཚིད་ཟེལ་དངར་ཅན། །བཅུ་ཕྱག་བདུན་གྱི་འདབ་འཕྲེང་གཡོ། །རྣམ་དཔྱད་ཉི་འོད་ཀྱིས་
ཕྱེ་བས། །སྤོ་གསལ་བུང་བའི་དགའ་སྤོན་བྱ། །

འདིར་བསྐྱེད་ཚོས་ཚེན་པོ་སྤོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་འཚད་པ་ལ་གསུམ། མཚན་གྱི་དོན། འཕྲུར་གྱི་ཕུག་གཞུང་གི་དོན་ནོ། །
དང་པོ་[མཚན་གྱི་དོན་]ནི། རྒྱ་གར་ན་སྐད་རིགས་མི་འདུ་བ་བཞི་ཡོད་པ་ལས། ལེགས་སྤར་གྱི་སྐད་དུ། བསྐྱེད་བཅོས་འདིའི་མཚན་ལ།
ཤུ་ལྷན་མཐུན་ཀྱི་(2b)རི་ཀྱེ་མ་དང་། དེ་བོད་སྐད་དུ་བསྐྱར་ན། སྤོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་རྣམ་བཤད་ལུ་མའི་ལས་གསལ་བར་བྱས་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། དེ་ཡང་
ཤུ་ལྷན་ཏུ་ནི་སྤོང་པ་ཉིད། མཐུ་ཉི་ནི་བདུན་ཅུ་པ། ཀྱི་རི་ཀྱེ་རྣམས་ལེའུར་བྱས་པ། ལྷ་མ་ནི་ཞེས་བྱ་བ་པོ། །

གཉིས་པ་[འཕྲུར་གྱི་ཕུག་]ནི། འཇམ་དཔལ་གཞོན་ཅུར་ལྷར་པ་ལ་ཕུག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་ལོ་རྒྱུ་བས་བཀོད་པ་པོ། །
གསུམ་པ་[གཞུང་གི་དོན་]ལ་གསུམ། གཞུང་འདི་གང་ལས་འཕྲོས་པའི་རྒྱལ། ལྷེ་གནས་འཛིག་གསུམ་སོགས་རང་བཞིན་
མེད་པ་འདིར་བཤད་པའི་དགོས་པའི་དོན། གཞུང་གི་རྣམ་དོན་བཤད་པ་དངོས་ལ་འཇུག་པ་པོ། །

དང་པོ་[གཞུང་འདི་གང་ལས་འཕྲོས་པའི་རྒྱལ་]ནི། ཚུ་ཤེའི་རབ་བྱེད་བདུན་པ་(Prasp. p. 177, 4-5;D 60a5-6; T12a; VII,34)ལས། མི་ལམ་ཇི་བཞིན་རྒྱ་མ་བཞིན། །དྲི་བའི་གྲོང་ཁྱེར་ཇི་བཞིན་དུ། །དེ་བཞིན་སྐྱེ་དང་དེ་བཞིན་གནས། །དེ་བཞིན་དུ་ནི་

¹ The Collected Works of the Second Dalai Lama dGe 'Dun rGya mTsho (1475-1542) Volume Ca, Library of Tibetan Works & Archivists Edition, Dharamshala, India, 2006. སྤོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་རྣམ་བཤད་གཞན་ལུ་མ་སོན་པས་བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་གི་ཕྱི་མོ་འདིར་ཁུངས་བཅོལ་མོད། ཕྱི་མོ་འདིར་ཡིག་སྐྱོན་གྱི་དབང་གིས་དོན་སྤོང་དུ་སོང་བ་འགའ་ཤས་སྐབས་མཚམས་བཅོས་རྟེན་གསལ་བཀོད་དེ་བཅོས།

བཟུང་བཅོས་ཆེན་པོ་མོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་རྣམ་བཤད་དབུ་མའི་ལམ་གསལ་པར་བྱེད་པའི་སྐོར་ཟེ།

འཇིག་པར་གསུངས། །ཞེས་སྐྱེ་གནས་འཇིག་གསུམ་རང་བཞིན་མེད་པར་བཤད་པ་ལ། དངོས་པོར་སྐྱ་བ་རྣམས་ན་རེ། དེ་ལྟར་བཤད་
པ་མི་འགྲང་དེ། བཅོམ་ཉེན་འདས་ཀྱི་མདོ་ལས། དེ་དག་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཚོལ་བ་ལ། དེའི་ཚོང་
ལན་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ལ། གཞུང་འདི་གསུངས་པས་རྩ་ཤེད་གཞུང་དེ་ཉིད་ལས་འཕྲོས་པའོ།²

གཉིས་པ་སྐྱེ་གནས་འཇིག་གསུམ་སོགས་རང་བཞིན་མེད་པ་འདིར་བཤད་པའི་དགོས་པའི་དོན་ཞི། ཚོས་གསལ་ཅད་ཀྱང་རང་བཞིན་
ཀྱིས་མེད་པ་ཡིན་ན། འདིར་སྐྱེ་འཇིག་གནས་གསུམ་རང་བཞིན་མེད་པར་བཤད་པ་ལ་དགོས་པ་ལྟར་པར་ཅན་ཅི་ཞིག་ཡོད་སྟེ་སྟེ་སྟེ་
དབུ་མེས་ཀྱི་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཚོས་རྣམས་ལས་གཙོ་བོར་འདུས་བྱས་གཞན་དབང་གིས་བཟུས་པའི་ཚོས་རྣམས་རང་བཞིན་ཀྱིས་
ཡོད་མེད་ཚོང་པའི་གཞིའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། འདུས་བྱས་རང་བཞིན་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ན། འདུས་བྱས་རྣམས་ལ་(3a)རང་བཞིན་
ཀྱིས་གྲུབ་པའི་གནས་མེད་པར་བཞེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་སེམས་ཅམ་པ་རྣམས་གཞན་དབང་ལ་སྐྱེ་འཇིག་གནས་གསུམ་སོགས་རང་བཞིན་
ཀྱིས་མེད་ན། གཞན་དབང་ག་ཉེན་མེད་པར་འབྱུང་ཞིང་། གཞན་དབང་མེད་ན། །ཀྱན་བརྟགས་དང་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱང་མེད་དགོས་པས།
གཞན་དབང་རང་བཞིན་ཀྱིས་མེད་པར་ལྟ་ན། མཚན་ཉིད་གསུམ་ག་ལ་སྐུར་འདེབས་སུ་འབྱུར་བར་བྱངས་པ་བྱུང་མར་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་

² ཅུ་ཤེ་བློ་གཅེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་(Toh. No. 5401, Ba 4b2-5a5)ལས། ཅུ་ཤེར་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་བྱ་བྱེད་གསལ་ཅད་འགྲང་པར་
བཟུང་མེད་ཀྱང་དམིགས་ཀྱིས་བྱེད་པར་བཤད་པར་བཟུང་ན་ལྷགས་འདི་ལ་རང་བྱོགས་སྐབ་པ་སོགས་མི་རུང་ངོ་སྟེ་སྟེ་སྟེ་སྟེ་སྟེ་
དོ། །མོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་ནི་རབ་བྱེད་བདུན་པ་(Prasp. p. 177,4-5;D 60a5-6; T 12a; VII, 34)ལས། མི་ལམ་ཇི་བཞིན་སྐྱར་མ་
བཞིན། །དེ་ལྟར་བྱོང་ལྟར་ཇི་བཞིན་བྱ། །དེ་བཞིན་སྐྱེ་དང་དེ་བཞིན་གནས། །དེ་བཞིན་དུ་ནི་འཇིགས་པ་གསུངས། །ཞེས་པ་འདི་ལ་བཟུལ་བའི་ལན་དུ་བྱུང་
བས་གཞུང་འདི་རྟེན་མའོ། །དེ་ལྟར་སྐྱེ་གནས་འཇིག་པའི་རང་བཞིན་བཀག་པ་ན་ལྷང་ལས་དེ་དག་གསུངས་པ་མི་འགྲང་དོ་ཞེས་ཚོལ་བ་བཟུང་ལ། མོང་ཉིད་
བདུན་ཅུ་པ་(D No. 3827, Tsa 24a7-b1:1)ལས། གནས་པ་འདམ་སྐྱེ་འཇིག་ཡོད་མེད་དམ། །དམན་པ་འདམ་མཉམ་པ་འདམ་ལྟར་པར་ཅན། །
མངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་སྣ་དབང་གིས། །གསུངས་ཀྱི་ཡང་དག་དབང་གིས་མིན། །ཞེས་སྐྱེ་འཇིག་ལ་སོགས་པ་གསལ་ཅད་མངས་རྒྱ་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་མ་
སྣ་དུ་དབང་གིས་གསུངས་ཀྱི་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པའི་དབང་གིས་གསུངས་པ་མིན་པར་བཤད་པས་དེ་ལ་བཟུལ་བའི་ལན་ཚོ། །གཞུང་དེར་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་
ལ་རང་བཞིན་འགོག་པ་མང་དུ་གསུངས་པའི་མཐའ། དངོས་པོ་གསལ་ཅད་རང་བཞིན་ཀྱིས། །མོང་པ་ཡིན་པས་དངོས་རྣམས་ཀྱི་ཁྱི། །རྟེན་འབྱུང་འདི་ནི་དེ་
བཞིན་གཤེགས། །མཚུངས་པ་མེད་པས་ཉེ་བར་བཟུང། །དམ་པའི་དོན་ནི་དེར་ཟད་དོ། །མངས་རྒྱས་བཅོས་ཉེན་འདས་ཀྱིས་ནི། འཇིག་རྟེན་མ་སྣ་དུ་བརྟེན་
ནས་སྤ། །སྐྱ་ཚོགས་གསལ་ཅད་ཡང་དག་བཏགས།(འཕགས།) །(ཇིས་མོང་པ་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་རང་ལྟེ་ལ།[D No. 3831, Tsa 120b3-4]ནས་དངས་པ་
ཡིན། ཅིག་ཤོས་མོང་པ་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་[D No. 3827, Tsa 26b4-5;68-69])དངོས་ཀྱང་རང་བཞིན་མོང་བས་ན། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མཚུངས་མེད་པས། །
རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་འདི། །དངོས་པོ་རྣམས་སུ་ཉེ་བར་བཟུང། །དམ་པའི་དོན་ནི་དེར་ཟད་དེ། །འཇིག་རྟེན་དོར་བུ་མ་གསུང་དག །སྐྱ་ཚོགས་གསལ་ཅད་རྟོགས་མངས་རྒྱས། །
བཅོམ་ཉེན་འདས་ཀྱིས་བརྟེན་བརྟག་མཚེད། །)ཞེས་དངོས་པོའི་གནས་རྩལ་གྱི་དོན་དམ་ནི་རྟེན་འབྱུང་རང་བཞིན་ཀྱིས་མོང་པ་དེ་ཅམ་དུ་ཟད་པས། སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་
པ་གསལ་ཅད་མ་སྣ་དུ་དབང་གིས་བཏགས་ནས་བཞག་པར་གསུངས་སོ། །ཅུ་ཤེ་(Prasp. p. 492,4;D No. 3860, Ha 163a3; T 32c;
XXIV 8ab,)ལས། མངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཚོས་བཟུང་ན། །བེད་ན་པ་གཉིས་ལ་ཡང་དག་བརྟེན། །ཞེས་གསུངས་པས་ཀྱང་རང་བཞིན་ཀྱིས་སྐོང་པ་དོན་
དམ་པ་དང་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་གསུང་དུ་ཡིན་པར་བཟུང་མོད་ཀྱང་སྐྱ་སྣ་ལ་གསུངས་ན་གསུང་དུ་ཡོད་པའི་དོན་མིང་གི་གསུང་གྱི་དབང་གིས་ཡོད་པར་
བཞག་པ་ཅམ་དུ་མི་གོ་ཞིང་། རང་བཞིན་ཀྱིས་མི་སྐོང་པ་ལ་རིགས་པའི་གཞོན་པ་དུ་མ་བཟུང་ནས་རང་བཞིན་མེད་པར་བསྐྱབས་པ་དེ་སྐྱ་ཚོགས་པ་འདི་གསལ་
ཅད་མིང་གི་གསུང་གྱི་དབང་གིས་ཡོད་པར་སྐོང་པའི་དོན་དང་རྩལ་དེ་ལ་བྱ་བྱེད་གསལ་ཅད་འགྲང་པར་སྐོན་པ་མི་གོ་བས་དེ་རྟོགས་པའི་དོན་དུས་སྐོང་ཉིད་
བདུན་ཅུ་པ་མཚེད་དོ། །ཞེས་གསུངས།

བཟུང་བཅོས་ཆེན་པོ་སྤོང་ཉིད་བདུན་ལུ་པའི་རྣམ་པའདད་དབུ་མའི་ལམ་གསལ་པར་བྱེད་པའི་སྒྲིན་མེ།

ཐ་སྐད་མེད་ཤང་བསྟུ་བ་(D No. 4038, Zhi 194a6-b3; T 1579, p. 656c)སོགས་ལས་པའདད་དེ། སང་བཞིན་
གྲིམ་མེད་པ་ལ་སྟེ་འཇིག་སོགས་འཇོག་མི་ཤེས་པའི་གནད་ཀྱིས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱང་དངོས་པོ་རྣམས་སང་བཞིན་
གྲིམ་གྲུབ་པར་བཞེད་དེ། དེ་དག་གིས་གང་ཟག་གི་མཚན་གཞི་ཡུལ་སྟེང་ནས་གྲུབ་པ་ཞིག་མ་བྱུང་ན་གང་ཟག་འཇོག་མི་ཤེས་པས།
ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གང་ཟག་གི་མཚན་གཞིར་བཞེད་ལ།³ དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅོམ་པ་ཀུན་གཞི་ལས་ལེན་པ་རྣམས་དེ་ཉིད་དང་། མི་

³ རྟོག་གི་འབར་བ་(D No. 3856, Dza 80b2-3)ལས། འདི་ལྟར་ཁོ་ལོ་ཅག་ཀྱང་ཐ་སྐད་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་བདག་གི་སྤང་དངོས་སུ་འདོགས་
དེ། །འདི་ལྟར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ཡང་སྤོང་བ་ལེན་པའི་ཕྱིར་བདག་ཡིན་ནོ་ཞེས་ལུས་དང་དབང་པོའི་རྟོགས་དག་ལ་ཉེ་བར་འདོགས་པའི་ཕྱིར་དེ། རྗེ་སྤང་དུ།
དཔེར་ན་ཡམས་ལག་རྟོགས་པ་ལ། །ཤིང་རྟོགས་ནི་དུན་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ལུང་པོ་རྣམས་བརྟེན་ནས། །ཀུན་རྫོབ་ལུ་ནི་སེམས་ཅན་བརྟེན། །ཅེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་དང་། དགོངས་པ་རབ་གསལ་(Toh. No. 5408, Ma 125b4-126b3)ལས། ལས་དང་དེའི་འབྲས་བུའི་བར་དུ་ཡུན་རིང་
པོར་རྟོག་པའི་དགེ་མེད་གོའི་ལས་ལས་ཀྱང་། བདེ་བ་དང་སྐྱལ་བཟུལ་སོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་ནི་རང་གི་སྤེལ་གོང་འོག་གསལ་ཅད་འདོད་ལ། དེ་ལས་ལས་
དེ་འབྲས་བུ་འབྱུང་པའི་ལྗོངས་པར་ལྟོགས་པར་དུ་གནས་ན་ནི་རྟོག་པར་འབྱུང་ལ། རྟོག་པས་དོན་བྱེད་པར་མི་རུས་པས་ལས་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་པ་མི་
འབྲེད་དོ། །ལས་དེ་བྱས་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་ཞིག་ན་ནི། མཚན་པར་དེ་ནས་འབྲས་བུ་དངོས་སུ་འབྱུང་པའི་ལྗོངས་ཀྱི་བར་དུ་ལས་དེ་མེད་ལ། ལས་ཞིག་
པ་ཡང་དངོས་པོར་མེད་པས་ལས་ལས་འབྲས་བུ་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བར་འབྲུང་ཞེས་བཟད་པའི་ཡན་དུ། ལས་བྱས་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་འགགས་ཅིང་བའི་ལྗོངས་
ལྗོངས་ཀྱི་ལས་འགག་པ་ལ་མཛོད་དུ་ཡོགས་པའི་ཚེ། ལས་ཀྱི་རུས་པ་གཞག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཤ། །ལ་ཅིག་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྟོག་པར་བྱེད་ལ། །ལ། །
ཅིག་གཏོར་གྱི་དང་རྒྱ་སྟེ་དེའི་ཡི་གེ་དང་འདྲ་བའི་ལས་གཉིས་ལས་དོན་གཞན་པ། རྒྱུད་མི་ཟ་བཞེས་པ་ལྟར་མིན་འདུ་བྱེད་དུ་ལྟར་པ་ཞིག་འདོད་དོ། །[A]ལ་
ཅིག་ཞིང་ལས་གཉིས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ཞེས་པ་དེ་གཉིས་ལས་དོན་གཞན་དུ་ལྟར་པའི་ལྟར་མིན་ཞིག་རྟོག་པར་བྱེད་དོ། །[B]ལ་ཅིག་ཞེས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱོས་
པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱན་རྟོག་པར་བྱེད་ལ། དེའི་ཕྱིར་ལས་འགགས་ཀྱང་ལས་ཀྱིས་ཕྱིས་ཡུན་རིང་པོ་ནས་འབྲས་བུ་འབྱུང་པའི་འགག་པར་འདོད་དེ། ལས་ཀྱིས་
ཀུན་གཞི་ལ་བག་ཆགས་འཇོག་པས་བག་ཆགས་དེ་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ། དེའི་རིགས་འདྲ་བརྒྱུད་པས་མཐར་འབྲས་བུ་འབྱུང་བས་དང་པོའི་ལས་ཀྱི་
འབྲས་བུ་བརྒྱུད་པ་ལས་འབྱུང་བར་འདོད་པའོ། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་གསུམ་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེའི་དང་པོ་ནི་སེམས་ཅོམ་པ་འགྲུབ་ཞིག་གོ། །[བྱང་གི་
རྗེས་འབྲངས་སེམས་ཅོམ་པ་]གཉིས་པ་ནི་བྱེ་བྲག་དུ་སྟོབ་པ་ཡིན་པར་སྟུན་རས་གཟེགས་བརྟུལ་ལུགས་ཀྱིས་བཤད་དེ། །ལ་ཆེ་བྱེ་བྲག་དུ་སྟོབ་པ་ལས་གཞན་པ་ཞིག་
གོ། །[སྟོབ་དཔོན་ལྟར་རས་གཟེགས་བརྟུལ་ལུགས་ཀྱི་ཤེས་རབ་སྒྲིན་མ་རྒྱུ་ཆེར་འབྲེལ་པ་(D No. 3859, Za 34a1-6)]ལས། རྒྱུད་མི་ཟ་བཞེས་བྱ་བའི་རྟོག་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་
བྱེ་བྲག་དུ་སྟོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་བྲག་པའི་མཐར་འཇུག་པ་ལོན་ནི་ལྟར་བདེ་ལྟར་ཞི་ལས་བརྟུན་པར་བྱ་ལ། དཔལ་རྒྱུ་ལྟར་བདེ་ལྟར་ཞི་རྒྱུད་མི་ཟ་བ་དེ་བརྟུན་བྱ་ཤི། དེ་ལྟར་བས་ན་ལས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མས་
དེ་བྲས་མ་གཞུག་ལ། ལས་སྐད་ཅིག་མས་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་དཔལ་རྒྱ་ལྟར་བྲག་པའི་མཚན་ལས་ཀྱི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ལུང་དུ་མ་བཟུང་བ་སེམས་དང་མི་རྟུན་པའི་འདུ་བྱེད་དུ་
གཏོགས་པ་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྟེ་བ་དེས་པར་གནས་པ་བྱ་ལོན་ཀྱི་དཔལ་རྒྱ་ལྟར་བྲག་པའི་མཚན་ལས་ཀྱི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ལུང་དུ་མ་བཟུང་བ་སེམས་དང་མི་རྟུན་པའི་འདུ་བྱེད་དུ་
བར་འཛིན་ཅིང་གནས་པས། དེས་གང་ཟག་བྱེད་པ་པོ་ལ་ཆོ་འདེའམ། ལྷི་མ་འམ། ལན་གངས་གཞན་ལ་རྣམ་པར་སྟོན་པ་དང་རྒྱ་མཉམ་ལུ་འབྲས་བུ་རྒྱུད་མི་ཟ་བར་འབྲེལ་ཞིང་བྱེད་པ་
པོས་འབྲས་བུ་སྤོང་བར་འབྲུང་བས། ལས་དང་འབྲས་བུར་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལུང་[འདུལ་བ་ལུང་D No. 1, Ka 41a1-2; P No. 1030, Khe 42a6; T
1444, p. 1028c21-22 ལས། དགེ་སྟོང་དག་ལས་བྱས་ཤིང་བསགས་པ་དག་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་སའི་ལས་ལས་ལ་རྣམ་པར་སྟོན་པར་མི་འབྱུང་། རྒྱུད་ལས་ལ་མི་འབྱུང་། མེད་ལས་ལ་
མི་འབྱུང་། རྒྱུད་ཀྱི་ལས་ལ་མི་འབྱུང་གི། འདི་ལྟར་ལས་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་བྱས་ཤིང་བསགས་པ་དག་ནི་བྱེད་པའི་ཕྱང་པོ་དང་ལས་དང་སྟེ་མཚེད་དག་ལ་རྣམ་པར་སྟོན་པར་འབྲུང་
དེ། ལས་རྣམས་བསྟུལ་བ་བརྒྱུ་ཡང་ནི། རྒྱུད་མི་ཟ་བར་འཛོགས་དང་དུས། རྟོན་ན་ལུས་ཅན་རྣམས་ལ་ནི། འབྲས་བུ་དག་དུ་འབྲུང་བ་ཉིད། །[ལས་ཀྱི་ཀྱང་། ལས་རྣམས་བསྟུལ་པ་
བརྒྱུ་ཡང་ནི། རྒྱུད་མི་ཟ་བར་འཛོགས་དང་དུས། རྟོན་ན་ལུས་ཅན་རྣམས་ལ་ནི། འབྲས་བུ་དག་དུ་འབྲུང་བ་ཉིད། ཅེས་གསུངས་པས་པའོ་དེའི་ཕྱིར། ལས་
དང་འབྲས་བུར་འབྲེལ་བ་ཡང་ཡོད་ལ། རྟོག་པ་དང་རྟེན་པའི་སྒྲིན་དུ་ཡང་མི་འབྲུང་བ་ཡིན་པས། དེས་ན་ཁོ་ལོ་ཅག་གི་ཀུན་རྟོགས་ལས་དང་འབྲས་བུར་
འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་གྲུབ་པར་བརྟུག་པ་དེ་ཉིད་འདིར་འབྲེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་གསུངས་།[གསུམ་པ་ཡང་བྱེ་བྲག་དུ་སྟོབ་པའི་ནང་
ཚན་གཅིག་གོ། །བཞི་ལ་པོ་(བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱོས་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱན་དང་། རྒྱུད་པོར་སྐྱུ་ལྟར་བ་འདོད་མཚན་ནི་བུང་གི་རྗེས་འབྲངས་ཀྱི་སྤོང་པ་ཡིན། དེའི་རྒྱ་མཚན་ལང་

བཟུན་བཅོས་ཆེན་པོ་ལྷོང་ཉིད་བདུན་ལུ་པའི་རྣམ་བཤད་དབུ་མའི་ལམ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་སྤོང་མེ།

བྱེད་ཀྱི་སྤོང་རྟོག་ལ་བྱེད་ན། དངོས་པོ་ལ་སྤྱར་འདེབས་ཀྱི་ཆད་ལྷར་འཕྲུར་ལ། བཏགས་པའི་ཆ་ལ་བྱེད་ན་ཡང་། བག་ཁ་ལ་སྤྱུལ་དུ་
 བཏགས་པའི་ཆ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་ཀྱང་། སྤྱུལ་ཀྱི་ཕུང་པོ་འཁྲུལ་བའི་སྤེང་དུ་སྤྱུལ་དུ་བཏགས་པའི་ཆ་ལྟ་བུ་རང་མཚན་གྱིས་
 གྲུབ་པར་བཤད་དེ། དེ་ལྟ་ཀྱང་བཏགས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་བཞེད་ན། གཞན་དང་(3b)དང་ཡོངས་གྲུབ་ལྷ་སྤོང་གི་
 དཀོན། དེ་བཞིན་དུ་སྤོང་དཔོན་ཞིབ་འཛོམས། རྒྱན་གྱི་རང་འགྲེལ་(D No. 3885, Sa 72a1-2)ལས་ཀྱང་། འུམ་པའི་
 གནས་སྐབས་ནས་བརྩེང་སྟེ། གམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བར་དུ་མྱོང་བ་གང་ལ་བཏགས་གཅིག་ཕུན། ཡིད་དུ་འོང་བའི་རང་
 བཞིན་ནི་ཁོ་ལོ་ཤོས་བཀག་པ་མེད་དེ། ཞེས་རིགས་པམ་མ་བཏགས་པའི་གནས་སྐབས་ན། འུམ་པ་ནས་གམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་བར་གྱི་
 མྱོང་བས་གྲུབ་པའི་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་ཡོད་པར་གསུངས་སོ། །དེས་ན་རང་རྒྱད་པ་རྣམས་ཀྱང་། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱེ་གནས་འཛིག་
 གསུམ་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དེ་དག་ནི་ཀུན་རྫོང་པའི་ལོ་སྤོང་ལྷགས་སྤྱེ་འདོད་ལ། དེ་དག་གི་སྤེང་དུ་གཅིག་དུ་བལ་སོགས་ཀྱི་
 རིགས་པམ། བདེན་པར་གྲུབ་པ་འགོག་པར་བཞེད་ལ།⁵ གལ་འབྲུར་བ་ནི། འདུས་བྱས་ལ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྤྱེ་འཛིག་སོགས་
 ཡོད་ན། དེ་དག་བདེན་གྲུབ་དུ་འབྲུར་བས། དེ་འདྲ་གཏན་མེད་པར་བཞེད་ཅིང་། ཚོས་རྣམས་ལུལ་སྤེང་ནས་རྩལ་ཅས་མེད་མེད་པ་ལ།
 རྟོག་པས་བཏགས་པ་འབའ་ཞིག་གི་སྤེང་ནས། ལས་འབྲས་སྤྱེ་འཛིག་སོགས་བྱ་བྱེད་གམས་ཅད་འཛིག་རྣམས་པ་ནི་དོ་མཚན་པའི་གནས་
 ཏེ། བྱང་རྩལ་མེས་འགྲེལ་(D No. 1800, Ni 41b4-5:k. 88)ལས། ཚོས་རྣམས་སྤོང་པ་འདི་ཤེས་ནས། །ལས་དང་
 འབྲས་བུ་བརྟེན་[སྟེན་]པ་གང་། དེ་ནི་དོ་མཚན་བས་དོ་མཚན། །[མེད་དུ་བྱུང་བས་མེད་དུ་བྱུང་། །]མེད་དུ་བྱུང་བས་ཀྱང་མེད་དུ་བྱུང་། །
 ཞེས་སོ། །རང་རྒྱད་པ་དང་། བམས་ཅམ་པ་སོགས་དངོས་པོར་སྤྱར་བ་རྣམས་ཀྱིས། རྒྱ་འབྲས་དང་སྤྱེ་འཛིག་སོགས་འཛིག་ཕྱིན་པེས་པར་
 རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཞིག་ལ་འཛོག་གི། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་མིང་རྒྱང་བཏགས་ཡོད་(4a)ཅས་ལ་འཛོག་མི་ཤེས་པས། རང་
 བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ལ་དེ་དག་འཛོག་ཤེས་པ་གལ་འབྲུར་བའི་ཁྱད་ཚོས་ཡིན་པས་འདིར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན། གལ་
 འབྲུར་བའི་ལྷགས་ལ་ཚོས་གམས་ཅད་ཀྱང་རྟོག་པས་པར་བཞག་པ་འབའ་ཞིག་མ་གཏོགས་ལུལ་གྱི་སྤེང་ན་གཏན་མེད་ཅིང་རྟོག་
 བཏགས་ཅས་དུ་ཡོད་པས་ཡོད་གོ་ཚད་པ་དང་། དེ་ལ་སྤྱེ་གནས་འཛིག་གསུམ་སོགས་ཐ་སྐད་གམས་ཅད་འཛོག་པར་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ།
 ཚེ་ཤེ་(Prasp. p. 364,4; D No. 3860, Ha 116b6 : T24a; XVIII,7)ལས། བ་སྤྱེས་པ་དང་མ་འགགས་པ། ཚོས་
 ཀྱི་སྤྱང་ན་འདས་དང་མཚུངས། ཞེས་པའི་འགྲེལ་པ་ཚིག་གསལ་(D No. 3860, Ha 117b4-6; Prasp. p.

ལ་འབེབས་པ་ཡིན་པས་གཞན་དབང་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དོ་བོ་ཡོད་པར་བཞེད་པར་གསལ་ལོ། ཞེས་པ་ནས། དེའི་དོན་ནི་གཟུགས་ལ་
 སོགས་པ་ལ་འདི་དང་འདི་དོ་ཞེས་དོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་དུ་བཏགས་པའི་དོན་དེ་མཚན་ཉིད་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་དཔེར་གལ་པ་ལ་སྤྱུལ་ལོ་སྤྱེས་དུ་བཏགས་པའི་
 བཏགས་དོན་མེད་པ་འཛོག་པ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལ་པ་རོལ་པོས་གལ་པ་ལ་སྤྱུལ་ལོ་སྤྱེས་དུ་བཟུང་བ་དེའི་དོན་མེད་ཀྱང་སྤྱུལ་འཁྲུལ་བ་ལ་སྤྱུལ་ལོ་སྤྱེས་དུ་བཟུང་
 བའི་དོན་ཐ་སྐད་དུ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་གཟུགས་ལ་ཚོར་བའི་སྤྱེས་དུ་བཟུང་བའི་ཡུལ་མེད་ཀྱང་གཟུགས་ལ་གཟུགས་སོ་སྤྱེས་དུ་བཟུང་བའི་ཡུལ་ཐ་སྐད་དུ་ཡོད་དོ་
 ཞེས་སྤྱོད་བར་རྣམས་པའི་ཕྱིར་དོ། ཞེས་གསུངས།

⁵ མྱོད་འཕྲུག་(D No. 3871, La 31a5-6;IX, 10;Vidhushekhara Bhattacharya ed. Bodhicaryāvatāra, Bibliotheca Indica, Calcutta,1960, p. 187,11)ལས། ཇི་སྲིད་རྟེན་རྣམས་འཛོགས་ཀྱུར་པ། །དེ་སྲིད་སྤྱོད་མཁའ་འབྲུང་བར་འབྲུར། །
 རྒྱན་རིང་ཅས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་ན། བམས་ཅན་བདེན་པར་ཡོད་པ་ཡིན། ཞེས་བདེན་པར་ཡོད་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྐད་མྱོད་འཕྲུག་དུ་བོག་མར་གསལ།

བསྐྱེད་བཅོས་ཆེན་པོ་སྤོང་ཉིད་བདུན་ལུ་པའི་རྣམ་པའདད་དབུ་མའི་ལམ་གསལ་པར་བྱེད་པའི་སྤོང་མེ།

368)ལས། འདྲིར་ཁ་ཅིག་དབུ་མ་པ་ནི་མེད་པ་པ་དང་ཁྱད་པར་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ལས་དང་།
 བྱེད་པ་པོ་དང་། འབྲས་བུ་དང་། འཇིག་རྟེན་གསལ་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྤོང་པར་སྐྱབ་པ་ཡིན་ལ། མེད་པ་པ་དག་ཀྱང་དེ་དག་མེད་དོ་
 ཞེས་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པ་དེ་ཕྱིར། དབུ་མ་པ་ནི་མེད་པ་པ་དང་ཁྱད་པར་མེད་དོ་ཞེས་ཤོལ་བར་བྱེད་དོ། ཞེས་ཕྱོགས་ལྗེ་མ་བཟོད་
 རས། ལན་ནི། དེ་ཉིད་(D No. 3860, Ha 117b6-118a1; Prasp. p. 368)ལས། དེ་ལྟར་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དབུ་
 མ་པ་དག་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྲུང་བ་སྐྱབ་པ་ཡིན་ལ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྲུང་བའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་འདི་དང་འཇིག་རྟེན་པ་
 རོལ་ལ་སོགས་པ་གསལ་ཅད་རང་ཞིན་མེད་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་དོ། མེད་པ་པ་དག་གིས་ནི་[དེ་ལྟར་]རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྲུང་བ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་གྱིས་སྤོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤོང་ལའཇིག་རྟེན་པ་རོལ་ལ་སོགས་པ་དངོས་པོ་མེད་པར་རྟོགས་[རྟོག]པ་མ་ཡིན་ཏེ། འོ་ན་
 ཅི་ཞེ་ན། འཇིག་རྟེན་འདི་དངོས་པོའི་རྣམ་པ་རང་བཞིན་གྱིས་(4b)དམིགས་ནས། དེ་འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་ནས་འདྲིར་འོང་བ་དང་།
 འཇིག་རྟེན་འདི་ནས་པ་རོལ་ཏུ་འགྲོ་བར་མ་མཐོང་ནས། འཇིག་རྟེན་འདྲིར་དམིགས་པའི་དངོས་པོ་དང་འདྲ་བའི་དངོས་པོ་གཞན་ལ་
 སྐར་བ་འདེབས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཕྱོགས་ལྗེ་སྐྱབ་པས་དབུ་མ་པ་དང་། མེད་པ་པ་འཇིག་རྟེན་རྒྱུད་འཕེན་སོགས་
 མཚུངས་པར་གསལ། རྒྱུད་འཕེན་གྱིས་ཀྱང་ཀྱེ་བ་ལྗེ་སོགས་མེད་པར་འདོད། དབུ་མ་པས་ཀྱང་དེ་དག་རང་བཞིན་མེད་པར་འདོད་པའི་
 ཕྱིར། ཞེ་ན། དེ་གཉིས་མི་མཚུངས་ཏེ། དབུ་མ་པས་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཀྱང་། ཀྱེ་ཚོབ་ཏུ་ཡོད་
 པར་བཞེད་ལ། འཇིག་རྟེན་རྒྱུད་འཕེན་གྱིས་ཆོ་འདྲིའི་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་། དེ་ཉིད་སྐྱེ་བ་ལྗེ་འགྲོ་འོང་མ་མཐོང་
 བས་མེད་པར་འདོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །བཞེ་བརྒྱ་པ་(D No. 3846, Tsha 16b3-4)ལས་ཀྱང་། དེ་ལྟ་
 ཡིན་ན་ཇི་ལྟ་བུར། ལྷིད་པ་སྐྱེ་མ་འདྲ་མ་ཡིན། ཞེས་པའི་འབྲེལ་པར་(D No. 3865, Ya 225a1-3)རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་
 པར་འབྲུང་བ་ནི་ཇི་ལྟ་བུར་བཞེན་མཐོང་བ་ན་སྐྱེ་བ་བྱས་པ་ལྟར་བྱས་ཀྱི་བྱ་ལྟར་བྱས་ཀྱི་བྱ་ལྟར་ཞེས་ཡིན་ནོ། ཀྱེ་ལ་ཏེ་རྣམ་པར་
 དཔྱད་[དཔྱད]པ་འདྲིས། སྐྱེ་བ་རྣམ་པ་གསལ་ཅད་དུ་བཀག་པ་ལས། འདྲས་བྱས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་བསྐྱེད་པར་འདོད་པ་[ན]ནི། དེའི་ཚེ་
 སྐྱེ་བ་ལྟར་བྱས་ཏེ་དུ་མི་འབྱུང་གི། མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ལ་སོགས་པ་དག་གིས་ཉེ་བར་གཞལ་བར་འབྱུང་བ་ཞིག་ན། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་
 འབྲུང་བ་མེད་པར་གསལ་བར་འབྱུང་བའི་འཇིགས་པས་དེ་དག་དང་བསྐྱེད་པར་མི་བྱེད་ཀྱི། དེ་དང་མི་འགལ་བ་སྐྱེ་བ་སོགས་པ་དག་
 དང་ནི་[ནི་མི་]བྱེད་དོ། །[(Ya 225a3-5]དེའི་ཕྱིར་འཕགས་པ་ནི་སྐྱེ་བ་བྱས་པ་ལྟར་བྱས་པ་ལྟར་བྱས་པ་སྤྱིང་པོ་མེད་པ་ཉིད་དུ་གཟེགས་པ་ན་སྤྱིང་པོ་མེད་
 པའི་འཁོར་བ་ལ་ཆགས་པ་གསལ་ཅད་ཡོངས་སུ་ཟད་པས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འབྱུང་བས་འདི་ལ་མི་རིགས་པ་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །འདི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་
 འབྲུང་བར་འབྱུང་པ་ལ་སྐྱེ་བ་པར་བཟབ་བས་འཇིག་རྟེན་པའི་རྣམ་པར་གཞལ་པ་གསལ་ཅད་མི་འཇིག་ལ། ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བུར་བཞེན་འོང་དུ་རྒྱུད་པར་གར་
 པ་འབྲུབ་པའི་ཕྱིར་ལོ། །ཞེས་གསུངས་(5a)། དེའི་དོན་རྒྱུད་ཟད་བཤད་ན། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྲུང་བ་ནི་གནས་ལུགས་ཇི་ལྟ་བུ་
 བཞེན་དུ་མཐོང་བ་ན། རྒྱུ་འབྲས་སོགས་རྟེན་འབྲེལ་རྣམས་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ལྟར་གཏན་ནས་མེད་པར་མཐོང་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་
 འབྲེལ་རྣམས་སྐྱེ་བ་བྱས་པ་ལྟར་སྐྱེད་ཡང་། སྐྱེད་ཚུལ་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་སྤོང་པར་རྟོགས་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དབུ་མ་
 པས་དངོས་པོ་ལ་རང་ཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་འདྲིས། བ་སྐྱེད་པའི་སྐྱེ་བ་ཡང་རྣམ་པ་གསལ་ཅད་དུ་བཀག་པ་
 ལས་འདྲས་བྱས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་བསྐྱེད་པར་འདོད་ན་ནི། རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཚེ་སྐྱེ་བ་ལྟར་བྱས་ཏེ་དུ་མི་འབྱུང་གི། མོ་གཤམ་གྱི་བུ་
 ལ་སོགས་པ་དག་གིས་ཉེ་བར་གཞལ་བར་འབྱུང་བ་ཞིག་ན་སྐྱེ། སྐྱེ་བ་སོགས་ལེ་མེད་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་ལོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱད་པའི་

བཟུན་བཅོས་ཆེན་པོ་མྱོང་ཉིད་བདུན་ལུ་པའི་རྣམ་བཤད་དབུ་མའི་ལམ་གསལ་པར་བྱེད་པའི་སྒྲིན་མེ།

རིགས་པས་དཔྱད་པ་ན། དངོས་པོ་སོགས་སྐྱེ་བར་མི་དམིགས་པ་ན། དེ་ལ་སྣང་དུ་ཡང་སྐྱེ་བ་མེད་པར་མཐོང་བ་དེ་དག་དང་བསྟུན་པར་
མི་བྱེད་ཀྱི། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་ཀྱང་། མིང་རྒྱུང་ཙམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་འཇོག་པའི་ལྷགས་དེ་དང་མི་འགལ་བ་སྐྱུ་མ་ལ་སོགས་པ་དག་
དང་མཚུངས་པར་ནི་འཇོག་པར་བྱེད་དེ། དངོས་པོ་ལ་སྐྱེ་བ་སོགས་གཏན་མེད་པའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ལ་སྣང་དུ་ཡང་མེད་
པར་ཐལ་བའི་འཇིགས་པས་ཆད་པར་ལྟ་བུ་དེ་དག་དང་བསྟུན་པར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ཡིན་ལ། ཡང་དེ་ཉིད་(D No.

3865, Ya 229a4-5)ལས།⁶ དེའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་དཔྱད་པ་ན། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྲུབ་པར་མི་འབྱུར་བས་སོ་སོ་
རྣམ་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་བྱེད་ཉིད་ལྷག་མར་ལུས་པར་འབྱུར་པོ། ཞེས་(5b) གསུངས་ལ། དོན་ནི་དེ་ལྟར་གྱི་རང་གི་དངོས་པོ་
རྣམས། རྟེན་འབྲེལ་སོགས་དེ་ཁོ་རྟེན་ཉིད་ལ་དཔྱད་པའི་རིགས་པས་དཔྱད་པ་ན་དེ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྲུབ་པར་མི་འབྱུར་ཏེ། དེ་ལྟ་
བུའི་རིགས་པས་དཔྱད་པའི་དོ་བོར་གྲུབ་པའི་ཚོས་རྩལ་ཙམ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ན་ལ་རྟེན་འབྲེལ་རྣམས་མེད་པར་མི་འབྱུར་
ཏེ། མོ་སོ་རྣམ་དངོས་པོ་ལ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་མིང་ཙམ་དེ་ཉིད་ལྷག་མར་ལུས་པར་འབྱུར་ལ། མིང་ཙམ་(nāmamātraka) ཏུ་སྐྱེ་བ་སོགས་
ཡོད་པས་ཡོད་གོ་ཚད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རང་རྒྱུད་པ་དང་སེམས་ཙམ་པ་སོགས་སྐྱེ་འཇིག་གནས་གསུམ་སོགས་ཁས་ལེན་ཕྱིན། དེ་དག་
རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ལ་དེ་དག་གཞག་ཏུ་མེད་པར་མཐོང་ནས། སྐྱེ་འཇིག་སོགས་རང་བཞིན་
གྱིས་མེད་ན། གཏན་རྣམས་མེད་པར་འདོད་པས་མཐའ་གཉིས་གང་རུང་དུ་སྐྱེ་བ་ལས་མ་འདས་ཤིང་། ཐལ་འབྱུར་བ་རྣམས་དངོས་པོའི་
སྐྱེ་འགག་གནས་གསུམ་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཀྱང་། མིང་ཙམ་དང་། རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་ལུ་ཡོད་ལ། དེ་ལྟ་ཡོད་པས་
ཡོད་གོ་ཡང་ཚད་པས། མཐའ་གཉིས་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། མདོ་ལས་ཀྱང་འདུས་བྲས་ལ་སྐྱེ་འཇིག་གནས་གསུམ་སོགས་
གསུངས་པ་དེ། དེ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ནས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་གྱི། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ལྷན་ཙམ་དུ་ཡོད་
པས། འཇིག་རྟེན་གྱི་ལྷན་དང་བསྟུན་ནས་དེ་དག་གསུངས་སོ་ཞེས་བཟུན་བཅོས་འདྲིར་རྩལ་དུ་བཏོན་ནས་འཆད་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་གཞུང་གི་ཚོག་དོན་བཤད་པ་དངོས་ལ་འཇུག་པ་ལ་གཉིས། མདོར་བཟུན་པ་དང་། རྒྱལ་པར་བཤད་ (6a) པའོ། །
དང་པོ་[མདོར་བཟུན་པ་]ནི།

- གནས་པ་ལས་སྐྱེ་འཇིག་ཡོད་མེད་དམ། །དམན་པ་ལས་མཉམ་དང་ཁྱད་པར་ཅན། །
- སངས་རྒྱལ་འཇིག་རྟེན་སྣང་དབང་གིས། །གསུང་གི་ཡང་དག་དབང་གིས་མིན། །
- བདག་མེད་བདག་མེད་མིན་བདག་དང་། །བདག་མེད་མིན་པས་བཟོད་འགལ་མེད། །
- བཟོད་བྱ་སྤང་རན་འདས་དང་མཚུངས། །དངོས་པོ་ཀྱན་གྱི་རང་བཞིན་སྟོང་། །
- (སྟོང་པ་ཉིད་བདུན་ལུ་པ་[D No. 3827, Tsa 24a7-b1;1-2]) ⁷

⁶ Sanskrit fragments and Tibetan translation of Candrakīrti's Bodhisattvayogācāracatuhśatakaṭīkā, ed. by K. Suzuki, Tokyo, 1994, p. 372,1.

བསྐྱེད་བཅོས་ཆེན་པོ་རྫོང་གི་དབང་ཕྱིར་ལུ་པའི་རྣམ་པའདད་དབུ་མའི་ལམ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་རྫོན་མེ།

སྤྱི་གནས་འཛིག་གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་གཤད་པ་དང་། མདོ་ལམ་དེ་དག་གསུང་པ་མི་འགལ་ཏེ། གྲུབ་ཟེན་གནས་
པའམ། མཐར་མེད་གསར་དུ་སྤྱེ་བ་དང་། ཡོད་ཟེན་རང་གྲུབ་དུས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་འཛིག་པ་དང་། འདི་དང་འདི་ལྟ་བུ་ཡོད་དོན་ཞེས་
པའམ། འདི་དང་འདི་ལྟ་བུ་མེད་དོན་ཞེས་པ་དང་། དམན་པའམ་མཉམ་པས་ཏེ་བར་མ་དང་། ལྷང་པར་ཅན་མཚོག་རྣམས་སངས་རྒྱུ་
གྱིས་འཛིག་རྟེན་ག་སྟངས་པའི་དབང་གིས་གསུངས་ཀྱི། ཡང་དག་པར་རམ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དབང་གིས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེ་དག་དེ་ལོན་གྱི་དབང་ཡང་དག་པར་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེན། འདིར་སྐྱས་པ། བདག་ཅེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་
སོགས་པའི་ཚིག་དུ་ཁང་ན་པར་བཞེད་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་དག་ལས། ཇི་ལྟར་ན་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་ནི་མེད་དེ། ཡོད་
ན་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དབག་པའི་ཚད་མ་གང་འདུ་བའི་དམིགས་དམིགས་དམིགས་པ་ལས། མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། བདག་མེད་པའི་སྤྱི་གནས་
འཛིག་གསུམ། སུང་ཁམས་སྤྱེ་མཚེད། མཚོག་དམན་འབྲིང་གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། སྤྱི་གནས་སོགས་དོན་དམ་པར་གསྟན་གྱིས་བཞེད་པར་བྱ་བ་འགའ་ཡང་མེད་པར་ཐལ། བདག་དང་བདག་མེད་པ་གང་ཡང་
རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་ཇི་ལྟར་བཞེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཞེན། སྤྱི་གནས་འཛིག་གསུམ་སུང་ཁམས་སྤྱེ་མཚེད་
སོགས་བཞེད་པར་བྱ་བའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྫོགས་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་(6b)ལ། ལྷང་ན་ལས་
འདས་པ་དང་མཚུངས་པ་བཞེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཚོས་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་
པོ་ཀུན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་སྟེ། དེ་ལྟར་བསྐྱབས་ཟེན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ། སྤྱི་གནས་འཛིག་གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་སུང་པོར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་
པ་དགག་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གནས་ལུགས་རྟོགས་པས་འབྲེལ་པ་ཐོབ་པའི་རྒྱལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། ཚྱོད་པ་སྤང་པའོ། །
དང་པོ་[དངོས་]ལ་ལྟ། རྒྱ་ལ་བརྟགས་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱེ་བ་མེད་པར་བསྟན། ཡོད་མེད་ལ་བརྟགས་ནས་འབྲས་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་
གྲུབ་པ་དགག་འབྲས་བུ་ལ་བརྟགས་ནས་རྒྱས་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱེད་པ་དགག་འབྲས་པ་ལ་བརྟགས་ནས་རྒྱ་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་
དགག་རྟེན་འབྲེལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལུང་དོན་ཡིན་པ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་[རྒྱ་ལ་བརྟགས་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱེ་བ་མེད་པར་བསྟན་]ནི།

གང་ཕྱིར་དངོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །རང་བཞིན་རྒྱ་རྟེན་རྟོགས་པའམ། །

7 རྫོང་པ་གྱི་དབང་ཕྱིར་ལུ་པའི་འགྲུལ་པ་(D No. 3831, Tsa 110a5-b1)ལས། གནས་པའམ་སྤྱེ་འཛིག་ཡོད་མེད་དཔ། །དམན་པའམ་མཉམ་
པའམ་ལྷང་པར་ཅན། །སངས་རྒྱུ་གསུམ་རྟེན་སྟངས་དབང་གིས། །གསུང་གི་ཡང་དག་དབང་གིས་མིན། བདག་མེད་བདག་མེད་མིན་བདག་དང་། བདག་
མེད་མིན་པས་བཞེད་འགའ་འདུ་མེད། །བཞེད་པར་བྱ་བའི་ཚོས་རྣམས་ཀྱང། །སྤང་ན་འདས་མཚུངས་རང་བཞིན་རྫོང་། །དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་
རྫོང་། །ཞེས་དང་། རྫོང་པ་གྱི་དབང་ཕྱིར་ལུ་པའི་ཙ་བའི་འགྲུར་བྱང་(D No. 3827, Tsa 27a1)ལས། ལོ་རྒྱུ་བ་གཞིན་ཏུ་མཚོག་དང་། །སྟན་དར་མ་
གསལ་དང་ལུའི་འགྲུར་དག་ལས་དོན་དང་རྟོག་བཟང་དུ་བྲིས་པའོ། །ཞེས་དང་། རྫོང་པ་གྱི་དབང་ཕྱིར་ལུ་པའི་འགྲུར་བྱང་(D No. 3831,
Tsa 121a3-4)ལས་ ལུ་རྟེན་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་བཞེད་པའི་ཕྱེ་ལོ་མེས་ཕྱེ་ལོ་སོགས་པས་ལུས་ཏེ་གཏན་ལ་ཐབ་པའོ། །ཞེས་ཙ་འགྲེལ་གཉིས་སྤུར་མཁའ་ལོ་རྒྱུ་བ་གཅིག་
མིན་པའི་དབང་གིས་རྟོག་བྱུང་མི་མཐུན།

བསྐྱེད་བཅོས་ཆེན་པོ་སྤོང་ཉིད་བདུན་བུ་པའི་རྣམ་བཤད་དབུ་མའི་ལམ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་སྤོང་མེ།

སོ་སོ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ། །ཡོད་མེན་དེ་ཕྱིར་སྤོང་པ་ཡིན། །⁸

(སྤོང་པ་ཉིད་བདུན་བུ་པ་[D No. 3827, Tsa 24b1:3])

འདྲིར་པ་པོ་ལོ་སྐྱེས་པ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྤོང་ཞེས་ཀྱིང་དབུ་མ་པས་དམ་བཅའ་བར་བྱ་བ་འདི་ཅི་ག།
རྒྱ་མཚན་མེད་པའི་རང་དགའི་ཚོག་གས། འོན་ཏེ་རྒྱ་མཚན་གང་གིས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྤོང་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུར་
ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་འཕྱར་བའི་རིགས་པ་འགའ་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། འདྲིར་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྤོང་པ་རིགས་པའི་སྤོང་ནས་བཤད་
པ། ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཚོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་སྤོང་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་རྒྱ་རྒྱུན་ཚོགས་
པ་འདམ། སོ་སོ་འདི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་(7a)དེ་ཡང་རྒྱ་རྒྱུན་སོ་སོས་རང་བཞིན་
གྱིས་སྤྱེད་ན། ས་ལུའི་ལྷ་གུ་དེ་རྒྱ་ལུང་ས་མོགས་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་ས་ལུའི་ས་བོན་གཅིག་ལུས་སྤྱེད་རྒྱས་པར་ཐལ། ས་ལུའི་ས་བོན་
སོགས་རྒྱ་རྒྱུན་སོ་སོས་ཀྱང་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱེད་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། རྒྱ་རྒྱུན་གྱི་ཚོགས་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །ཡང་ཚོགས་པ་
པས་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱེད་པོ་སྐྱེས་ན། ཚོགས་པ་ལའང་རང་བཞིན་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་མེད་དེ། རྒྱ་རྒྱུན་དེ་རེ་བལ་རང་བཞིན་
གྱིས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་འོད་མེད་ལ་བརྟགས་ནས་འབྲས་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་འདི།

ཡོད་ཕྱིར་ཡོད་པ་སྤྱེ་མེན་ཏེ། །མེད་ཕྱིར་མེད་པ་སྤྱེ་མ་ཡིན། །

ཚོས་མི་མཐུན་ཕྱིར་ཡོད་མེད་མིན། །སྤྱི་བ་མེད་པས་གནས་འགག་མེད། །⁹

(སྤོང་པ་ཉིད་བདུན་བུ་པ་[D No. 3827, Tsa 24b2:4])

འབྲས་བུ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱེ་ན། འབྲས་བུ་ཡོད་པ་ཞིག་གས། མེད་པ་ཞིག་གས། ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་འོད་
མེད་གཉིས་ཀའི་འབྲས་བུ་?ཞིག་སྤྱེད་ཅེས་བརྟགས་གང་ན། འབྲས་བུ་ཡོད་པ་ཚོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་དོ་བོ་
ཡོད་ཟེན་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་མེད་པ་ཚོས་ཅན། སྤྱི་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རི་བོང་གི་རྩ་བཞིན་དུ་གཏན་ནས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡོད་མེད་གཉིས་
ཀའི་འབྲས་བུ་ཚོས་ཅན། སྤྱི་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་མེད་གཉིས་མན་ཚུན་འགལ་བས་ཚོས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་གནས་པ་དང་
འགག་པ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། སྤྱི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་གང་ཞིག རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱེ་བ་མེད་པ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་
གནས་འགག་སོགས་གཞན་གྱི་མེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་འོད་མེད་ལ་བརྟགས་ནས་རྒྱས་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱེད་པ་དགག་འདི།

གང་ཞིག་སྤྱེས་དེ་བསྐྱེད་བྱ་མིན། །མ་སྤྱེས་པ་ཡང་བསྐྱེད་བྱ་མིན། །

སྤྱེས་པ་དང་ནི་མ་སྤྱེས་པའི། །སྤྱི་བཞིན་པ་ཡང་བསྐྱེད་བྱ་མིན། །

⁸ སྤོང་པ་ཉིད་བདུན་བུ་པའི་འགྲེལ་པ་(D Tsa 110b2)པས། གང་ཕྱིར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །རང་བཞིན་རྒྱ་རྒྱུན་ཚོགས་པ་འདམ། །སོ་སོ་རྣམས་
ལ་འཕམ་ཐམས་ཅད་ལ། །ཡོད་མེན་དེ་ཕྱིར་སྤོང་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས།

⁹ སྤོང་པ་ཉིད་བདུན་བུ་པའི་འགྲེལ་པ་(D Tsa 110b3)པས། ཡོད་པ་ཡོད་ཕྱིར་སྤྱེ་མ་ཡིན། །མེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་མ་ཡིན། །ཚོས་མི་མཐུན་ཕྱིར་ཡོད་
མེད་མིན། །སྤྱི་བ་མེད་ཕྱིར་གནས་འགག་མེད། །ཅེས་གསུངས།

བསྐྱེད་བཅོས་ཆེན་པོ་སྤོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་རྣམ་པའདད་དབུ་མའི་ལམ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་སློབ་མེད།

འབྲས་བུ་ཡོད་པམ་འབྲས་ལྡན་རྒྱ། །མེད་དེ་ལ་ཡང་རྒྱ་མིན་མཚུངས། །

ཡོད་མིན་མེད་པའང་མིན་ན་འགལ། །དུས་གསུམ་རྣམས་སུ་འབྲད་མ་ཡིན། །¹⁰

(སྤོང་པ་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་[D No. 3827, Tsa 24b1;2-3;5-6])

འདིར་པ་ཚོལ་པོས་སྐྱེས་པ། འདུས་བྱས་ནི་མཚན་ཉིད་གསུམ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཞིང་། མདོ་ལས་ཀྱང་། སྐྱེ་བ་དང་། གནས་བ་དང་། འཇིག་པས་ཏེ་མཚན་ཉིད་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་འདུས་བྱས་ཀྱང་གསུངས་ལ། སྐྱེ་བའི་ཚེ་ན་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བར་སྟོན་ཏེ། རྒྱ་མཚན་དེ་ལྟ་(7b)བས་ན། རྒྱ་མཚན་འགའ་ཞིག་ལས། འདུས་བྱས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། དེ་འགོག་པའི་རིགས་པ་འདིར་བཤད་པ། རྒྱས་འབྲས་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་དཀ། སྐྱེ་ཚུལ་གསུམ་ལས་མི་འདད་བསམ། འབྲས་བུ་གང་ཞིག་སྐྱེ་བ་ཟེན་པ་དེ་ཚོས་ཅན། རྒྱ་རང་བཞིན་གྱིས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་དོ་བོ་རྩོགས་པར་སྐྱེས་ཟེན་པའི་ཕྱིར། ལྷབ་པ་ཡོད་དེ། སྐྱེས་ཟེན་སྐྱེ་བ་ཡང་སྐྱེ་བ་འདོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྩོག་གསལ་(D No. 3860, Ha 5b1-6a2; Prasp. pp. 12-13)ལས་ཀྱང་། དངོས་པོ་བདག་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་ནི། ཡང་སྐྱེ་བ་འདོགས་པ་མེད་དེ། ཅི་སྟེ་ཡོད་ཀྱང་སྐྱེ་ན། རྣམ་ཡང་མི་སྐྱེ་བར་མི་འབྱུང་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། འབྲས་བུ་མ་སྐྱེས་པ་ཡང་ཚོས་ཅན། རྒྱས་རང་བཞིན་གྱིས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། མེད་པར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན། རྒྱས་བསྐྱེད་མི་ཉུས་པའི་ཕྱིར། སྐྱེས་པ་དང་། མ་སྐྱེས་པ་དང་། སྐྱེ་བཞིན་པ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་འབྲས་བུ་ཡང་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲ་བ་ཐ་སྟོན་དུ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། འབྲས་བུ་ཡོད་པ་དང་ལྟ་བུ་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་བྱ་བ་དང་ལྡན་པའི་རྒྱ་དང་ལྟ་བུ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་མན་རྩལ་དུས་མཉམ་པས་རྒྱས་འབྲས་བུ་ལ་ཕན་གང་གསལ་པར་མི་ཉུས་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་མ་སྐྱེས་པ་དེ་ཡང་ཚོས་ཅན། རྒྱ་དང་ལྟ་བུ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷོད་ལ་ལྟོས་ཏེ་རྒྱ་དང་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པ་དང་མཚུངས་པས། ཕན་གང་གསལ་པའི་ཉུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྩར་ཡོད་ཕྱིས་ཞིག་ནས་མེད་པ་དེ་རྒྱ་དང་ལྟ་བུ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ་འབྲས་བུ་ལས་རྒྱ་ཕྱིས་འབྲུང་བ་རིགས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེས་(8a)ན་ལྟ་གལ་པོ་མོགས་པའི་འབྲས་བུ་རྣམས་དུས་གསུམ་པོ་དག་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འབྲད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རེ་ཞིག་གལ་ཏེ་རྒྱ་ས་བོན་ལྟ་བུ་དེ་ནི་འབྲས་བུ་ལྟ་གཞི་ལས་ལྟ་བུ་བར་བརྟག་ན་ནི། དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྒྱ་འབྲས་སུ་གཞག་དུ་མེད་ལ། འོན་ཏེ་འཕྱི་བར་བརྟག་ན་ནི། ལྟ་གཞི་ལྟ་བུ་ལས་ལྟ་བུ་ཕན་ཅི་གང་གསལ་དགོས་ཏེ་མི་དགོས་པར་གལ། འོན་ཏེ་མ་ལྟོག་གཉིས་ལྟ་བུ་རྒྱ་འབྲས་ཏེ་ཅིག་ཅར་དུ་ཡིན་པར་བརྟག་ན་ནི། དུས་མཉམ་པས་རྒྱ་འབྲས་སུ་གཞག་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་[རྣམ་པ་ལ་བརྟགས་རྣམ་རྒྱ་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་]ནི།

གཅིག་མེད་པར་ནི་མང་པོ་དང་། །མང་པོ་མེད་པར་གཅིག་མི་འཇུག །

¹⁰ སྤོང་པ་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་(D Tsa 110b6-111a3)ལས། སྐྱེས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་མིན། །མ་སྐྱེས་པ་ཡང་བསྐྱེད་བྱ་མིན། །སྐྱེ་བའི་ཚེ་ཡང་བསྐྱེད་བྱ་མིན། །སྐྱེ་དང་མ་སྐྱེས་པ་ཡི་ཕྱིར། །འབྲས་ཡོད་འབྲས་དང་ལྡན་པའི་རྒྱ། །དེ་མེད་ན་ནི་རྒྱ་མིན་མཚུངས། །ཡོད་མིན་མེད་པ་ཡིན་ན་འགལ། །དུས་གསུམ་རྣམས་སུ་འབྲད་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས།

བཟུགས་བཅོས་ཆེན་པོ་སྤོང་ཉིད་བདུན་ལུ་པའི་རྣམ་བཤད་དབུ་མའི་ལམ་གསལ་པར་བྱེད་པའི་སྤོང་མེ།

དེ་ཕྱིར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྲུང་བའི། །དངོས་པོ་མཚན་མ་མེད་པ་ཡིན། །¹¹

(སྤོང་པ་ཉིད་བདུན་ལུ་པ[*D No. 3827, Tsa 24b3;7*])

ཁོ་ན་དེ། ལྷ་འབྲས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་རང་བཞིན་གྱིས་སྤོང་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུ་ལྷ་གུ་ལྷ་བྱ་གཅིག་ཉིད་ལ་
ཡང་། ལྷ་ཉེར་ལེན་དང་ལྷ་ན་ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་སོགས་ཀྱི་གྲངས་མང་པོ་ཡོད་ལ། དེའི་ཕྱིར་གཅིག་གཉིས་མང་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་གྲངས་གང་
དག་ཡིན་པ་འདྲི་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། ཕྱི་རང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་ཚོས་ཅན། ལྷའི་མཚན་མའམ་གྲངས་ཇི་སྟེད་ཅིག་ཡོད་
པས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་དེ། ལྷོས་གྲུབ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྲུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉེར་ལེན་གཅིག་མེད་པར་ནི་ལྷ་ན་
ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་མང་ཡང་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་ལ་མི་འཇུག ལྷ་ན་ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་མང་པོ་མེད་པར་ཉེར་ལེན་གཅིག་གིས་ཀྱང་འབྲས་བུ་
བསྐྱེད་པ་ལ་མི་འཇུག་པས་ཏེ་འཇུག་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཅིག་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་གྲངས་རྣམས་ཀྱང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་
མེད་པ་ཡིན་ཏེ། གྲངས་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱང་གཅིག་མེད་ན་མང་པོ་མི་འཇུག་ལ། མང་པོ་མེད་ན་ཡང་དེ་ལ་མ་ལྷོས་པར་གཅིག་
གཞག་ཏུ་མེད་པས། ཡན་ཚུན་བརྟེན་ནས་(8b)སམ་བཤོས་ནས་གྲུབ་པ་ཅོམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ་ལ། །རྟེན་འབྲེལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལུང་དོན་ཡིན་པ་དགག་པ། །བཞི།

གཅིག་ཐ་དང་ལ་བརྟགས་ནས་རྟེན་འབྲེལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག འགལ་ལྷ་ལ་བརྟགས་ནས་མ་རིག་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་
དགག ཡན་ཚུན་བརྟེས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པར་བསྟན། རྟེན་འབྲེལ་རང་བཞིན་མེད་པར་མི་ལམ་དང་འདྲ་བར་བསྟན་
པའོ། །

དང་པོ། །ཅིག་ཐ་དང་ལ་བརྟགས་ནས་རྟེན་འབྲེལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག། །ནི།

རྟེན་འབྲུང་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་གང་། །ལྷག་བཟུལ་འབྲས་ཅན་དེ་མ་སྟེས། །

སེམས་གཅིག་ལ་ཡང་མི་འབྲན་ཅིང་། །དུ་མ་ལ་ཡང་འབྲན་མ་ཡིན། །¹²

(སྤོང་པ་ཉིད་བདུན་ལུ་པ[*D No. 3827, Tsa 243-4;8*])

འདྲིར་པ་འོལ་པོས་སྟེས་པ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་རང་བཞིན་གྱིས་སྤོང་པ་ཡིན་ཏེ། བཅོས་ལྡན་འདས་ཀྱི་མདོ་སྡེ་ལས་རྟེན་
ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྲུང་བ་ལྷག་བཟུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡང་རྣམས་པར་བསྟན་ཅིང་། ལུང་འབོག་པར་བྱེད་པའི་སྟོབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་
ཀྱང་སེམས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་དང་ཐ་དང་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ། རྟེན་འབྲེལ་དེ་དག་ཉེ་བར་བཞག་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། དེ་འགོག་པའི་རིགས་
པ་འདྲིར་བཤད་པ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྲུང་བ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་གང་ཡིན་པ་ལྷག་བཟུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཅན་དེ་ཚོས་དན།
རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྟེས་ཏེ། སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་འང་ཁྱོད་རྟོགས་པ་མི་འབྲན་ཅིང་། སྐད་ཅིག་མ་དུ་མ་ལ་ཡང་ཁྱོད་རང་
བཞིན་གྱིས་རྟོགས་པ་མི་འབྲན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་རྟོགས་པ་ཐ་སྐད་དུ་ཡང་མེད་

¹¹ རྟེན་པ་ཉིད་བདུན་ལུ་པའི་འབྲེལ་པ་(D Tsa 111a7)ལས། གཅིག་མེད་པར་ནི་མང་པོ་དང་། །མང་པོ་མེད་པར་གཅིག་མི་འཇུག
།དེ་ཕྱིར་བརྟེན་ནས་དངོས་པོ་རྣམས། །འབྲུང་བ་མཚན་མ་མེད་པ་ཡིན། ། །ཞེས་གསུངས།
¹² རྟེན་པ་ཉིད་བདུན་ལུ་པའི་འབྲེལ་པ་(D Tsa 111b3)ལས། རྟེན་འབྲུང་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་གང་། །ལྷག་བཟུལ་འབྲས་ཅན་དེ་མ་སྟེས། །སེམས་
གཅིག་ལ་ཡང་མི་འབྲན་ལ། །དུ་མ་ལ་ཡང་མི་འབྲན་དོ། །ཞེས་གསུངས།

བཟུང་བཅོས་ཆེན་པོ་སྤོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་རྣམ་བཤད་དབུ་མའི་ལམ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་སློབ་མེད།

ཅིང་། རྒྱུད་ཅིག་མ་དུ་མ་ལ་ཡོད་ཀྱང་། རང་བཞིན་གྱིས་རྫོགས་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་སེམས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་རྫོགས་པར་འདོད་པ་གང་གི་ལུགས་ལྟར་ན། ལྷ་མ་རྟེན་པ་དང་འབྲས་བུ་རྒྱ་ལྷིག་གཉིས་ལྟར་ཅིག་དུ་སྐྱེས་པར་འཕྱར་བར་ཐལ། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་སེམས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་རྫོགས་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། རྟེན་གསལ་(9a)ལས་སྤངས། སེམས་ཐ་དད་ལ་རྫོགས་པར་འདོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེའི་ལུགས་ལྟར་ན། སེམས་སྐད་ཅིག་མ་དུ་མ་ལ་ཡང་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་རྫོགས་པ་མི་འཐད་དེ། ཡན་ལག་ཐ་མ་མ་རྟེན་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཞིག་ན། ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་ཐས་ཅད་དུ་ཞིག་དགོས་པས། དེའི་རྒྱུན་མ་ཞིག་པ་གཞག་དུ་མེད་ལ། དེ་འདྲ་བའི་ཞིག་པ་དངོས་པོར་ཡང་གཞག་དུ་མེད་པས། ཡན་ལག་ཕྱི་མ་ཕྱི་མའི་རྒྱར་ཐ་ཐ་ཐ་ཞིག་པ་འདོག་རྩལ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྲུང་བ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་ཡིན་དེ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་སེམས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་དང་། དུ་མ་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་རྫོགས་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་[འགལ་རྒྱལ་བརྟགས་ནས་མ་རྟེན་པ་བྱེད་ཀྱི་དུས་ཀྱི།]

རྟེན་མིན་མི་རྟེན་མིན་བདག་དང་། །བདག་མིན་གཅོད་མིན་མི་གཅོད་མིན། །
བདེ་མིན་ཕུག་བཟལ་མ་ཡིན་ཏེ། །དེ་ཕྱིར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་རྣམས་མེད། །
དེ་མེད་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་ལས། །སྐྱེས་པའི་མ་རྟེན་མིན་སྤྲིད་ལས། །
དེ་མེད་འདུ་བྱེད་མི་འབྲུང་ཞིང་། །ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །¹³

(སྤོང་པ་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་[D No. 3827, Tsa 24b4-5;9-10])

ཅིའི་ཕྱིར་རྟེན་འབྲེལ་རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྐྱེ་ཞེ་ན། འདི་ལ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྲུང་བ་འདུ་བྱེད་སོགས་ནི་མ་རྟེན་པའི་རྒྱ་ལས་འབྲུང་བར་བརྟག་ལ། མ་རྟེན་པ་དེ་ཡང་རྟེན་འདོད་སོགས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞིའི་རྒྱ་རྒྱུན་ཅན་ཅན་དུ་སྟོན་ཏེ། རྟེན་འདོད་སོགས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དེ་དག་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་སྤོང་པའི་ཕྱིར། ཅིའི་ཕྱིར་དེ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་སྤོང་ཞེ་ན། རྟེན་འདོད་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མི་རྟེན་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཕྱིར། བདག་འདོད་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་འགལ་རྒྱུ་བདག་མེད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཅོད་འདོད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མི་གཅོད་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདེ་བར་འདོད་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཕུག་བཟལ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་(9b)ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ནས་ན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་བཀག་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་ལས་བྱུང་ཞིང་སྐྱེ་བའི་མ་རྟེན་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ཀྱི་འདུ་བྱེད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་ཐལ། མ་རྟེན་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ཀྱི་ཡན་ལག་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་ཐལ། མ་རྟེན་པ་དང་འདུ་བྱེད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

¹³ རྟེན་པ་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་(D Tsa 111b6)ལས། མི་རྟེན་རྟེན་མིན་བདག་མེད་ཀྱི། །བདག་མིན་སྤྱི་གཅོད་གཅོད་མ་ཡིན། །ཕུག་བཟལ་བདེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། །དེ་ཕྱིར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་རྣམས་མེད། །མི་རྟེན་པ་ནི་རྟེན་པ་མེད་པའོ། །དེ་མེད་ན་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ །བཞི་ལས་སྐྱེས་པའི་མ་རྟེན་མེད། །དེ་མེད་ན་ནི་འདུ་བྱེད་རྣམས། །མི་འབྲུང་ལྷག་མ་འདྲེད་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

བཟུན་བཅོས་ཆེན་པོ་ལྷོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་རྣམ་བཤད་དབུ་མའི་ལམ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་སྒྲོན་མཉམ།

གསུམ་པ་ཁན་ཚུན་བཏོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པར་བཟུན་ཞི།

མ་རིག་འདུ་བྱེད་མེད་མི་འབྲུང། །དེ་མེད་འདུ་བྱེད་མི་འབྲུང་ཞིང། །

ཕན་ཚུན་རྒྱ་ཕྱིར་དེ་གཉིས་ནི། །རང་བཞིན་གྱིས་ནི་མ་གྲུབ་ཡིན། །

གང་ཞིག་བདག་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས། །མ་གྲུབ་དེ་གཞན་ཇི་ལྟར་བསྐྱེད། །

དེ་ཕྱིར་གཞན་ལས་གྲུབ་པ་ཡིས། །རྒྱུན་གཞན་དག་ནི་སྐྱེད་བྱེད་མིན། །

ཕ་ནི་བུ་མིན་བུ་ཕ་མིན། །དེ་གཉིས་ཕན་ཚུན་མེད་མིན་ལ། །

དེ་གཉིས་ཅིག་རྒྱུ་ཡང་མིན་ལྟར། །ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་དེ་བཞིན་ནོ། །¹⁴

(སྒོང་པ་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་[D No. 3827, Tsa 24b5-6;11-13])

གཞན་ཡང་མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་དེ་ཉིད་ནི་ཚོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཕན་ཚུན་རྒྱ་ཚུ་འདུ་བྱུར་པའི་བཏོས་ནས་གྲུབ་ཟེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མ་རིག་པ་ནི་འདུ་བྱེད་མེད་པར་མི་འབྲུང་ལ། འདུ་བྱེད་ཀྱང་མ་རིག་པ་དེ་མེད་པར་མི་འབྲུང་བའི་ཕྱིར། གང་ཞིག་མ་རིག་པ་དེ་ཚོས་ཅན། རྒྱུན་གཞན་འདུ་བྱེད་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཇི་ལྟར་སྐྱེད་དེ་མི་སྐྱེད་པར་ཐལ། བདག་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། ལུ་མ་སྟེ། རྒྱུན་གཞན་ལ་བཏོས་ནས་རང་ཉིད་གྲུབ་པའི་ཚོས་དེ་གཞན་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེད་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་ཉིད་རྒྱ་ཚུ་མ་རིག་པ་ལ་བཏོས་ནས་བྱུང་བས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་དེ་ལྟ་བུ་མ་ན་དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་རེ་ཞིག་ལྟ་སྤྱིན་པ་ལ་གཉིས་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ལྟ་སྤྱིན་གྱི་ཕ་དེ་ཡང་། ལྟ་སྤྱིན་མ་ཡིན་ལ། ལྟ་སྤྱིན་ཡང་། ལྟ་སྤྱིན་གྱི་མ་ཡིན་ཞིང་།(10a)དེ་གཉིས་ནི་ཕ་བུ་ཕན་ཚུན་གཅིག་ལ་བཏོས་པ་མེད་པར་ཡང་། ཅིག་ཤོས་གཞན་ཏུ་མེད་ལ། དེ་གཉིས་ཅིག་ཅར་ཡང་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པས་ཕ་བུ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། བཏོས་ནས་གྲུབ་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་དེ་བཞིན་དུ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྲུང་བ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱང་ཕ་བུ་དང་འདུ་བར་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། ཇི་ལྟར་རྒྱར་ཕ་བུ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པར་བཟུན་པའི་རིགས་པ་འདིས། ཕ་བུ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་ལྟར། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་རྟེན་འབྲེལ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྒྱ་ལམ་དང་འདུ་བར་བཟུན་པ་ཞི།

ཇི་ལྟར་རྒྱ་ལམ་ཡུལ་བརྟེན་པའི། །བདེ་ལྷག་དང་དེའི་ཡུལ་མེད་པ། །

དེ་བཞིན་གང་ཞིག་ལ་བརྟེན་ན། །གང་ཞིག་རྟེན་འབྲུང་དང་འདི་ལེན། །¹⁵

¹⁴ ལྷོང་པ་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་ (D Tsa 1142a1-)ལས། མ་རིག་འདུ་བྱེད་མེད་མིན་འབྲུང། །དེ་མེད་འདུ་བྱེད་མི་འབྲུང་བས། །དེ་གཉིས་ཕན་ཚུན་རྒྱ་ཕྱིར་ཡང་། །རང་བཞིན་གྱིས་ནི་མ་གྲུབ་མིན། །གང་ཞིག་བདག་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས། །མ་གྲུབ་དེ་གཞན་ཇི་ལྟར་བསྐྱེད། །དེ་ལྟར་བས་ན་ཕ་ལོ་པོ། །མ་གྲུབ་རྒྱུན་གཞན་སྐྱེད་པ་མིན། །ཕ་བུ་མིན་བུ་ཕ་མིན། །དེ་གཉིས་ཕན་ཚུན་མེད་མིན་ལ། །དེ་གཉིས་ཅིག་ཅར་ཡང་མིན་ལྟར། །ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་དེ་བཞིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས།

¹⁵ ལྷོང་པ་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་ (D Tsa 112a5)ལས། རྒྱ་ལམ་ཡུལ་བརྟེན་བདེ་ལྷག་དང་། །ཡུལ་དེ་ལེན་མེད་ལྟར་བརྟེན་ནས་གང་། །འབྲུང་བའི་ཡང་དེ་བཞིན་མེད། །བརྟེན་ནས་གང་ཡིན་དེ་ཡང་མེད། ། ཞེས་གསུངས།

བསྐྱེད་བཅོས་ཆེན་པོ་མྱོང་གིང་བདུན་ཅུ་པའི་རྣམ་བཤད་དབུ་མའི་ལམ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་སློབ་མཉམས།

(མྱོང་པ་གིང་བདུན་ཅུ་པ་[D No. 3827, Tsa 24b6-7;14])

ཉིན་པར་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་རྒྱ་གར་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་གང་ཞིག་འབྲུང་བའི་རྟེན་འབྲུང་དེ་ཡང་ཚོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱུ་པའི་སྤང་བ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ཇི་ལྟར་སྤིང་མི་ལམ་གྱི་ཡུལ་ལ་བརྟེན་པའི་བདེ་སྐྱབས་དང་དེའི་ཡུལ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དེ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཚོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས། རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་མི་འཐད་པར་ཐལ་བའི་ཚོད་པ་སྤང་བ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྐབས་བྱེད་འཐད་པའི་ཚོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་[རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་མི་འཐད་པར་ཐལ་བའི་ཚོད་པ་སྤང་བ]ལ། མཚོགས་དམན་མོགས་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ། རང་བཞིན་གྱིས་དངོས་པོའི་སྐབས་འཇུག་པ་མི་འཐད་པར་སྤང་བ། མྱོང་གིང་རྟོགས་པ་མི་འཐད་པར་སྤང་བ། བདེན་བཞི་རྟོགས་པའི་ལམ་དགོས་མེད་ཏུ་ཐལ་བ་སྤང་བ། ཐར་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་[མཚོགས་དམན་མོགས་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ]ནི།

གལ་ཏེ་དངོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས། མེད་ན་དམན་མཉམས་ཁྱད་འཕགས་དང་། །

སྐྱོ་རྟོགས་ཉིང་ནི་མི་འགྲུབ་ཅིང་། །རྒྱ་ལས་ཀྱང་ནི་མངོན་འགྲུབ་མིན། །

རང་བཞིན་གྲུབ་ན་རྟེན་འབྲུང་གི། །དངོས་པོ་མེད་འགྲུར་མ་བརྟེན་ན། །

རང་བཞིན་མེད་པར་གལ་གྱུར། །དངོས་པོ་ཡོད་དང་དངོས་མེད་ཀྱང་། །¹⁶

(མྱོང་པ་གིང་བདུན་ཅུ་པ་[D No. 3827, Tsa 24b7-25a1;15-16])

པ་རོལ་པོས་འདིར་སྐྱེས་པ། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན། དམན་པ་དང་། མཉམས་པ་དང་། མཚོགས་ཁྱད་འཕགས་པ་དང་། རྟེན་འབྲེལ་སྐྱོ་རྟོགས་རྟོགས་པ་ཉིང་ནི་མི་འགྲུབ་ཅིང་། དེ་ལྟར། རྟེན་འབྲེལ་དེ་དག་རྒྱ་ལས་ཀྱང་ནི་སྐྱབས་མངོན་པར་འགྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འདིར་དེ་འགོག་པའི་རིགས་པ་བཤད་པ། རྟེན་འབྲུང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་མེད་པར་འགྲུར་བར་ཐལ། དེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ལྷབ་སྟེ་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ན། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དགོས་ཤིང་། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན། བལྟོས་ནས་གྲུབ་པའི་རྟེན་འབྲེལ་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་རྣམས་ལ་མ་བརྟེན་པར་རམ་མ་བལྟོས་པར་གྲུབ་པར་འདོད་ན། དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་གལ་འགྲུར་ཏེ་རྟོག་པ་དང་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འགྲུར་བར་ཐལ། དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་མ་བརྟེན་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་རྣམས་སྐད་ཅིག་གིས་འཇིག་པར་ཡང་མི་འགྲུར་བར་ཐལ། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་རྒྱུན་ལ་བལྟོས་ནས་འཇིག་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་[རང་བཞིན་གྱིས་དངོས་པོའི་སྐབས་འཇུག་པ་མི་འཐད་པར་སྤང་བ]ནི།

མེད་ལ་རང་དངོས་གཞན་དངོས་མས། །དངོས་མེད་འགྲུར་བ་གལ་ཞིག །

¹⁶ མྱོང་པ་གིང་བདུན་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་(D Tsa 112a7-b1)ལས། གལ་ཏེ་དངོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས། མེད་ན་དམན་མཉམས་ཁྱད་འཕགས་ཉིང་། །ཡོད་མིན་སྐྱོ་རྟོགས་ཉིང་མི་འགྲུབ། །རྒྱ་ལས་མངོན་པར་གྲུབ་པ་མེད། །རང་བཞིན་གྲུབ་བརྟེན་དངོས་མིན་འགྲུར། །མ་བརྟེན་པར་ཡང་གལ་ཡོད། །རང་བཞིན་མེད་ཉིང་མི་འགྲུར་ཞིང་། །རང་བཞིན་ཡོད་པ་མི་འཇིག་གོ། ། ཞེས་གསུངས།

བསྐྱེད་བཅོས་ཆེན་པོ་སྣོད་ཉིད་བདུན་བྱ་པའི་རྣམ་པའདད་དབུ་མའི་ལམ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་སྣོན་མེ།

དེ་ན་རང་དངོས་གཞན་དངོས་དང་། །དངོས་མེད་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་ཡིན། །¹⁷

(སྣོད་པ་ཉིད་བདུན་བྱ་པ་[D No. 3827, Tsa 25a1;17])

ཁོ་ན་རེ། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན་རང་དངོས་དང་གཞན་དངོས་དང་དངོས་མེད་སོགས་མེད་པར་འགྲུར་རོ་ཞེ་ན།
རང་དངོས་དང་གཞན་དངོས་དང་། དངོས་པོ་མེད་པར་འགྲུར་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་བློ་དེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་ཏེ།
དེ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དེ་ལྟ་བུ་བས་ན་དེ་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་[སྣོད་ཉིད་རྟོགས་པ་མེ་འཐད་པ་མུང་།]ནི།

གལ་ཏེ་དངོས་པོ་སྣོད་ཡིན་ན། །འགག་པ་མེད་ཅིང་སྐྱེ་མི་འགྲུར། །

ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་སྣོད་པ་ལ། །གང་ལ་འགག་ཅིང་གང་ལ་སྐྱེ། །

དངོས་དང་དངོས་མེད་ཅིག་ཅར་མེད། །དངོས་མེད་མེད་ན་དངོས་པོ་མེད། །

རྟག་ཏུ་དངོས་པོ་འད་དངོས་མེད་འགྲུར། །དངོས་མེད་མེད་པར་དངོས་མི་སྲིད། །

དངོས་པོ་མེད་པར་དངོས་མེད་མིན། །རང་ལས་མིན་ཞིང་གཞན་ལས་མིན། །

དེ་ལྟ་བུ་བས་ན་དེ་མེད་ན། །དངོས་པོ་མེད་ཅིང་དངོས་མེད་ན། །¹⁸

(སྣོད་པ་ཉིད་བདུན་བྱ་པ་[D No. 3827, Tsa 25a1-3;18-20])

འདིར་པ་རོལ་པོས་སྐྱེས་པ། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་སྣོད་པ་ཡིན་ན། འགག་པ་མེད་ཅིང་གལ་སྐྱེ་སྐྱེ་སྐྱེ་བར་མི་
འགྲུར་བར་ཐལ། ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་སྣོད་པ་གང་ལ་སྐྱེ་འགག་སོགས་གཞག་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། དེ་འགོག་པའི་རིགས་པ་འདིར་
བཤད་པ། དངོས་པོར་སྐྱེ་བ་(11a)དང་། དེ་ཞིག་པའི་དངོས་མེད་སྐྱེ་འཇིག་ཅིག་ཅར་ཏུ་མེད་པར་ཐལ། དངོས་པོ་སྐྱེ་འཇིག་གི་བྱ་བ་
རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་སྐྱེ་བ་དང་། དེ་ཞིག་པའི་དངོས་མེད་གཉིས་རིམ་ཅན་ཏུ་འབྱུང་བ་རང་བཞིན་གྱིས་
མེད་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་ན་དངོས་པོ་དེ་སྐྱེ་བའི་དུས་སུ་དངོས་པོ་དེ་མེད་པའི་ཞིག་པ་ཡང་ཡོད་དགོས་པ་ལས་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ།
དངོས་པོ་དང་། དེ་འཇིག་པ་གཉིས་དུས་གཅིག་ཏུ་ཡོད་ན་སྣོན་ཅི་ཡོད། རིམ་ཅན་ཏུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་སྣོན་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན།
དངོས་པོ་དེ་སྐྱེ་བ་དེའི་དུས་སུ། རྟག་ཏུ་དེ་ཞིག་པའི་དངོས་མེད་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་འགྲུར་བར་ཐལ། དངོས་པོ་སྐྱེ་བ་
དང་དེ་འཇིག་པ་གཉིས་དུས་གཅིག་ཏུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་དེ་ཞིག་ཟེན་པའི་རྗེས་སུ་སྐྱར་ཡང་དངོས་པོ་མི་འབྱུང་
བར་ཐལ། དངོས་པོ་སྐྱེ་བའི་ཧྲ་རོལ་ཏུ་དངོས་པོ་གཞན་ཞིག་པའི་དངོས་མེད་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དངོས་མེད་རང་བཞིན་གྱིས་
མེད་དེ། དངོས་པོ་སྐྱེ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། རང་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་པ་ཡིན།

¹⁷ སྣོད་པ་ཉིད་བདུན་བྱ་པའི་འགྲེལ་པ་(D Tsa 112b3)ལས། མེད་ལ་རང་གྱི་དངོས་པོ་འདམ། །གཞན་དངོས་འཇིག་པར་གལ་ལ་འགྲུར། །དེ་ཕྱིར་གཞན་
དངོས་དངོས་མེད་དང་། །དངོས་དང་རང་དངོས་ལོག་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས།

¹⁸ སྣོད་པ་ཉིད་བདུན་བྱ་པའི་འགྲེལ་པ་(D Tsa 112b5-13a5)ལས། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་སྣོད་ཡིན་ན། །འགག་པར་མི་འགྲུར་སྐྱེ་མི་འགྲུར། །ངོ་བོ་
ཉིད་གྱིས་སྣོད་པ་ལ། །གང་ལ་འགག་ཅིང་གང་ལ་སྐྱེ། །དངོས་དང་དངོས་མེད་ཅིག་ཅར་མེད། །དངོས་མེད་མེད་པར་དངོས་པོ་མེད། །རྟག་ཏུ་དངོས་དང་
དངོས་མེད་འགྲུར། །དངོས་མེད་དངོས་པོ་མེད་མི་འབྱུང་། །དངོས་པོ་མེད་པར་དངོས་མེད་མེད། །བདག་ལས་མ་ཡིན་གཞན་ལས་མིན། །དེ་ལྟ་བུ་བས་ན་དངོས་
པོ་མེད། །དེ་མེད་ན་ནི་དངོས་མེད་མེད། །དེ་མེད་ན་ནི་དངོས་མེད་མེད། །ཅེས་གསུངས།

བཟུགས་བཅོས་ཆེན་པོ་རྫོང་གི་དབང་ལྷ་པོའི་རྣམ་པའདུ་དབུ་མའི་ལམ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་རྫོན་མེ།

ཞིང་། གཞན་ལས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་སྦྲེ་བ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་བུ་འདྲི་ཕྱིར། དེས་ན་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཅིང་དེ་ཞིག་
པའི་དངོས་མེད་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། དེ་ལྟར་བཟུགས་ཟེན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ [བདེན་བཞི་རྟོགས་པའི་ལམ་དགོས་མེད་དུ་གལ་བ་སྤང་།]

ཡོད་པ་ཉིད་ན་རྟོག་ཉིད་དང་། མེད་ན་ངེས་པར་ཆད་ཉིད་ཡིན། །

དངོས་པོ་ཡོད་ན་དེ་གཉིས་འགྲུབ། །དེ་ཕྱིར་དངོས་པོ་ལས་སྤངས་མིན། །

རྒྱན་གྱི་ཕྱིར་ན་འདྲི་མེད་དེ། །རྒྱ་བྱིན་ནས་ནི་དངོས་པོ་འགག། །

ཇུག་བཞིན་འདྲི་ཡང་མ་གྲུབ་ཅིང་། །རྒྱན་ཆད་པར་ཡང་གལ་བར་འགྲུབ། །¹⁹

(རྫོང་པ་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་ [D No. 3827, Tsa 25a3-25a4;21-22])

དབུ་མ་པ་ཞུང་གྱིས་འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཇི་ལྟར་འདོད་པའི་དངོས་པོ་ལས་སྤངས་པ་ལས། དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་
གྱིས་རྫོང་པ་མི་འབྲེད་པ་དང་། རྟོག་ཆད་ཀྱི་མཐར་ལྷུང་བར་འགྲུབ་དེ། དངོས་པོ་རང་ (11b) བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན།
དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་འདོད་ན། རྟོག་པ་དང་ཆད་པའི་མཐའ་དེ་གཉིས་སུ་ལྷུང་བར་འགྲུབ་དེ། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་
ཡོད་པ་ཉིད་ན་དུས་རྟོག་དུ་ཡོད་དགོས་པས་རྟོག་མཐར་ལྷུང་བར་འགྲུབ་ཞིང་། བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཕྱིས་མེད་པར་མོང་ན་ཆད་པ་ཉིད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ལས་སྤང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་དེ། དེ་ལས་སྤངས་ན། རྟོག་ཆད་ཀྱི་རྟེན་དུ་
འགྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་ཟེ། དངོས་པོ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཞིག་པར་ལས་སྤངས་པ་ན། ཆད་པར་གལ་བའི་རྫོན་མེད་དེ། དངོས་པོ་
རྣམས་རྒྱན་ལ་བརྟེན་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་འབྲུང་བའི་ཕྱིར་དེ། དངོས་པོ་ལྷ་མས་ཕྱི་མ་བསྐྱེད་པའི་རུས་པ་འབྱེན་ནས་ནི་དངོས་པོ་
འགག་པ་ཡིན་ཅོ། ཞེ་ན། དངོས་པོའི་རྒྱན་འདྲི་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་སྟེ། ཇུག་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་
རྣམས་ཞིག་ནས་རྒྱན་ཆད་པར་འགྲུབ་པར་གལ། དེ་སྟེ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་སྐད་ཅིག་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སོ་སོ་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འདི་དག་ནི་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་སྦྲེ་འགག་མི་བྱེད་ཅིང་། བ་སྟོང་ཙམ་དུ་སྦྲེ་འགག་བྱེད་པ་ལ་སྟུ་གུ་ལྟ་བུ་སྦྲེ་པའི་ཚེ།
དེའི་ལྟ་བུ་ལ་སྟུ་གུ་སོགས་འབྲས་ལྟ་བུ་སྟེ་འགག་པའི་རྒྱན་འབྲུང་བ་མི་འགག་ཞིང་། ས་བོན་ཞིག་པའི་ཞིག་པ་ཡང་དངོས་
པོར་འཇོག་རུས་ཀྱང་ས་བོན་རང་བཞིན་གྱིས་ཞིག་ན། ས་བོན་རང་རང་གི་དངོས་པོའི་རྣམས་ཅད་ཞིག་(12a)དགོས་ཤིང་། ས་སྟུག་
གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་ཡིན་ན། ལྟོས་འབྲེལ་འགོག་རུས་པས། དེ་གཉིས་ལ་རྒྱན་གཅིག་པ་དང་། ས་བོན་ལ་བརྟོས་ནས་སྟུ་གུ་
འབྲུང་བ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མི་འབྲེད་པ་ཡིན་ཅོ། །གཞན་ཡང་། ས་སྟུག་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་ཡིན་ན། (Prasp. p.271,
7/D91b6: XV,8cd) རང་བཞིན་གཞན་དུ་འགྲུབ་བ་ནི། ཞེས་པའི་འབྲེད་པ་མ་ཡིན་ཅོ། ཞེས་པའི་རིགས་པས་དུས་བསམས་ཅད་དུ་
གཞན་ཡིན་དགོས་ལ། །དེ་ལྟར་ས་བོན་གྱི་དུས་སུ་ཡང་གཞན་ཡིན་དགོས་ཤིང་། དེ་ལྟར་ས་བོན་གྱི་དུས་ས་བོན་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་སྟུ་གུ་

¹⁹ རྫོང་པ་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་ (D Tsa 113a6-b1-2)ལས། དངོས་པོ་ཡོད་པ་ཉིད་ན་རྟོག་ མེད་ན་ངེས་པར་ཆད་པ་ཡིན། །དངོས་པོ་
ཡོད་ན་དེ་གཉིས་མིན། །དེ་ཕྱིར་དངོས་པོ་ལས་སྤངས་མིན། །རྒྱན་གྱི་ཕྱིར་ན་དེ་མེད་དེ། །རྒྱ་བྱིན་ནས་ནི་དངོས་པོ་འགག། །ཇུག་བཞིན་དུ་འདྲི་མ་གྲུབ། །
རྒྱན་ཆད་པ་ཡི་ཉེས་པ་འདྲི་ཡོད། ། ཞེས་གསུངས།

བཟུན་བཅོས་ཆེན་པོ་མྱོང་ཉིད་བདུན་ལུ་པའི་རྣམ་བཤད་དབུ་མའི་ལམ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་སྒྲིན་མེ།

ཡང་ཡོད་པར་འཕུལ་རུས་པ་ཡིན་ནོ། །

ལྷ་པ་[ཐར་པ་མི་འབད་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ་]ནི།

སྐྱེ་འཇིག་བཟུན་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི། །ལམ་བཟུན་མ་ཡིན་སྟོང་ཉིད་ཕྱིར། །

འདི་དག་ཕན་ཚུན་བསྐྱོག་པ་རུ། །མཐོང་བ་ཕྱིན་ཅི་ཡོག་ལས་ཡིན། །

གལ་ཏེ་སྐྱེ་འགག་མེད་ཡིན་ན། །ཅི་ཞིག་འགགས་པས་སྤང་ན་འདས། །

རང་བཞིན་གྱིས་ནི་སྐྱེ་མེད་ཅིང་། །འགག་མེད་གང་དེ་ཐར་མེན་ནས། །

གལ་ཏེ་འགག་ལས་སྤང་ན་ཆད། །གལ་ཏེ་ཅིག་ཤོས་ལྟར་ན་རྟག།

དེ་ཕྱིར་དངོས་དང་དངོས་མེད་དག །སྤང་ན་འདས་པར་རུང་མ་ཡིན། །

གལ་ཏེ་འགོག་པར་འགའ་གནས་ན། །དངོས་པོ་ལས་གཞན་དེ་ཡོད་འགྲུར། །

དངོས་པོ་མེད་ཕྱིར་འདི་མེད་ལ། །དངོས་པོ་མེད་ཕྱིར་དེ་ལས་མེད། །²⁰

(སྟོང་པ་ཉིད་བདུན་ལུ་པ་[D No. 3827, Tsa 25a4-25a6;23-26])

པ་རོལ་པོས་འདིར་སྐྱུས་པ། རྣམ་བུང་སྐྱེ་བ་དང་། ཉོན་མོངས་འཇིག་པར་བཟུན་པའི་ཕྱིར། བྱང་འདས་ཀྱི་ལམ་བཟུན་པ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། ཀྱན་བྱང་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། ཀྱན་བྱང་འདི་དག་ཕན་ཚུན་རང་བཞིན་གྱིས་
སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལས་བསྐྱོག་པ་རུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བར་མཐོང་བའི་གང་ཟག་གང་ཡིན་པ་དེས་གནས་ལུགས་ཇི་ལྟར་བཞིན་མཐོང་བ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། ཀྱན་བྱང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ལ་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་ཕྱིན་ཅི་ཡོག་ཏུ་མཐོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་རྩེ། ལས་
ཉོན་ཅི་ཞིག་འགགས་པ་ལས་སྤང་འདས་ཐོབ་པར་འཇོག་པ་མི་འབད་པར་ཐལ། གལ་ཏེ་རྣམ་བུང་སྐྱེ་བ་དང་། ཉོན་མོངས་འགགས་པ་
རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། སྐྱེ་འགག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན། བྱང་ན་ལས་འདས་པ་མི་འབད་པའི་སྒྲིན་མེད་པར་ཐལ།
ཀྱན་བྱང་གི་ཚོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་། འགག་པ་མེད་པར་མངོན་(12b)སྐུ་ཏུ་མཐོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཐར་
པའི་ལས་མཚོག་མ་ཡིན་ནས་སྐྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་ལས་ཉོན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲབ་པ་སྤང་འདས་སྤུ་འཇོག་ན། ལྷོད་
འདོད་པའི་སྤང་འདས་པའི་ཆད་པར་འགྲུར་བར་ཐལ། ལས་ཉོན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་འགགས་པ་ལ་སྤང་འདས་སྤུ་འཇོག་པའི་ཕྱིར།
གལ་ཏེ་ཅིག་ཤོས་ལྟར་ལས་ཉོན་རང་བཞིན་གྱིས་མ་འགགས་པ་ལ་སྤང་འདས་སྤུ་འཇོག་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ལྷོད་ཀྱི་སྤང་འདས་ཏེ་རྟོགས་པ་
རྟག་མཐར་འགྲུར་བར་ཐལ། ལས་ཉོན་བདེན་བཟུང་བ་མ་འགགས་པ་ལ་སྤང་འདས་སྤུ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། དངོས་པོ་སྐྱེ་རྟག་
པའི་མཐའ་དང་། དངོས་མེད་དེ་ཆད་པའི་མཐའ་དག་ལ་སྤང་ན་ལས་འདས་པའི་རྣམ་གཞག་རུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱང་འདས་དེ་རྟག་
ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བ་ཞིག་ལ་འཇོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་བྱེ་བྱུག་ཏུ་སྐྱེ་བ་རྣམས་ན་འེ། གལ་ཏེ་སོ་སོར་བརྟགས་

²⁰ མྱོང་པ་ཉིད་བདུན་ལུ་པའི་འགྲེལ་པ་ (D Tsa 113b3-14a3)ལས། སྐྱེ་འཇིག་གཟིགས་པས་སྤང་ན་འདས། །ལས་བཟུན་སྟོང་ཉིད་ཕྱིར་མ་ཡིན། །
འདི་དག་ཕན་ཚུན་བསྐྱོག་ཕྱིར་དང་། །ཡོག་པའི་ཕྱིར་ན་མཐོང་བ་ཡིན། །གལ་ཏེ་སྐྱེ་དང་འགག་མེད་ན། །གང་ཞིག་འགག་ཕྱིར་སྤང་ན་འདས། །གང་ཞིག་
རང་བཞིན་སྐྱེ་མེད་ཅིང་། །འགག་མེད་དེ་ཐར་མ་ཡིན་ནས། །གལ་ཏེ་སྤང་འདས་འགོག་ཆད་དང་། །གལ་ཏེ་ཅིག་ཤོས་ལྟར་བརྟགས་པ། །དེ་ཕྱིར་དངོས་དང་
དངོས་མེད་མིན། །སྐྱེ་མེད་འགག་པར་མེད་པ་ཡིན། །གལ་ཏེ་འགོག་པ་འགའ་གནས་ཡོད། །དངོས་མེད་པར་ཡང་དེར་འགྲུར་རོ། །དངོས་མེད་པར་ཡང་དེ་
མེད་དེ། །དངོས་མེད་མེད་པར་ཡང་དེ་མེད། །ཅེས་གསུངས།

བཟུན་བཙོན་ཆེན་པོ་མོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་རྣམ་བཤད་དབུ་མའི་ལམ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་སྨོན་ལེན།

པའི་འགོག་པ་འགགས། རྟག་ཇུས་སྤྲུལ་གནས་པ་ལ་སྤྱད་འདས་སྤྲུལ་འཇོག་པས་སྨོན་མེད་དོན་ཅན། ཉོན་མོངས་དང་ཕུང་པོ་བདེན་གྲུབ་གྱི་
དངོས་པོ་འགགས་པ་ལས་གཞན་མ་འགགས་པ་ལ་སྤྱད་འདས་དེ་ཡོད་པར་གཤམ། འགོག་པ་རྟག་ཇུས་ལ་སྤྱད་འདས་སྤྲུལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་། འགོག་པ་རྟག་ཇུས་མེད་པར་གཤམ། དངོས་པོ་རྟག་ཇུས་མེད་པའི་ཕྱིར། དགག་བྱ་ཕུང་པོ་འགགས་པའི་འགོག་པ་དེ་ཡང་
རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་གཤམ། དེའི་དགག་བྱ་ཕུང་པོའི་དངོས་པོ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཉོན་མོངས་སོགས་རང་བཞིན་
གྱིས་གྲུབ་པའི་ཚོས་འགའ་ཡོད་ན། བྱང་འདས་ཐོབ་པ་མི་ཚུང་བ་དང་། རྣམ་རྟོག་གི་སྤྲོས་པ་ (13a)བསྐྱོག་ཏུ་མེད་དགོས་ཏེ། ཉོན་
མོངས་དང་རྣམ་རྟོག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་གཉེན་པོས་བསྐྱོག་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་རྟེན་གང་གིས་ཀྱང་གཞན་དུ་
བསྐྱར་བར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། རྟེན་ལ་བཏོས་ནས་གཞན་དུ་འགྱུར་ན། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འགག་པའི་ཕྱིར། སྐང་པོ་ཅུལ་གྱི་
མདོ་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པར་དངས་པ་(D No. 3865, Ya 224b1-2)ལས། གལ་ཏེ་ཚོས་རྣམས་རང་བཞིན་འགའ་ཡོད་
[ཡོད་འགྱུར་]ན། [རྒྱལ་བ་ཉན་ཐོས་བཅས་པས་དེ་མཁའ་ཉེན་འགྱུར། ཤེར་ལྷག་ཚོས་རྣམས་[ཞི]བྱུང་ན་འདས་མི་འགྱུར། [མཁས་རྣམས་
ནས་ཡང་ཁྲོས་དང་བྲལ་མི་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། བྲེས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་པའི་ཕྱོགས་ལ། སྤྱིར་ཀྱང་བྱང་
གི་རྣམ་གཞག་གམས་ཅད་དང་། ལྷང་པར་ཐོབ་བྱ་བྱུང་འདས་སོགས་ཀྱང་གཞག་ཏུ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་[རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྐབས་བྱེད་འཐད་པའི་ཚོད་པ་སྤང་བ་]ལ་བཞི། མཚན་མཚོན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དེའི་སྐབས་
བྱེད་ཡིན་པ་དགག། དུས་གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དེའི་སྐབས་བྱེད་ཡིན་པ་དགག། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་
པ་དེའི་སྐབས་བྱེད་ཡིན་པ་དགག། ལས་འབྲས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དེའི་སྐབས་བྱེད་ཡིན་པ་དགག་པའོ། གང་པོ་[མཚན་མཚོན་རང་བཞིན་
གྱིས་གྲུབ་པ་དེའི་སྐབས་བྱེད་ཡིན་པ་དགག]ལ་གཉིས། རིགས་པ་དངོས་[རིགས་པ་དངོས་]དང་། དེ་གཞན་ལ་སྦྱར་བའོ། །
དང་པོ་ནི།

མཚན་གཞི་ལས་གཞན་མཚན་ཉིད་ལས། མཚན་གཞི་གྲུབ་པར་རང་མ་གྲུབ། །
ཕན་ཚུན་ལས་ཀྱང་མ་གྲུབ་སྟེ། མ་གྲུབ་མ་གྲུབ་སྐབས་བྱེད་མིན། །²¹
(མོང་པ་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་[D No. 3827, Tsa 25a6;27])

འདིར་པ་མོལ་པོས་སྐྱས་པ། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན། མདོ་ལས། གཟུགས་དུང་གཟུགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་གསུངས་
པ་སོགས་མཚན་གཞི་དང་མཚན་ཉིད་འབྲེལ་བར་བཟུན་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དོན་ཅན། མཚན་མཚོན་
རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་སྟེ། མཚན་གཞི་ལ་བཏོས་ནས་མཚན་(13b) ཉིད་དང་། མཚན་ཉིད་ལ་བཏོས་ནས་མཚན་གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།
ཁོ་ན་རེ། དེ་གཉིས་བཏོས་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། མཚན་མཚོན་ཕན་ཚུན་བཏོས་པ་ལས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་སྟེ།
བཏོས་ནས་གྲུབ་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགག་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མཚན་མཚོན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཚོས་ཅན། ལྷོད་དངོས་
པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྐབས་པའི་སྐབས་བྱེད་མ་ཡིན་པར་གཤམ། ལྷོད་རང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་[དེ་གཞན་ལ་སྦྱར་བ་]ནི།

²¹ མོང་པ་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་(D Tsa 114a4)ལས། མཚན་གཞི་ལས་མཚན་གྲུབ་མཚན་ལས། མཚན་གཞི་གྲུབ་སྐབས་བྱེད་མ་གྲུབ། །
གཞིག་ལས་གཞིག་ཀྱང་མ་གྲུབ་སྟེ། མ་གྲུབ་མ་གྲུབ་སྐབས་བྱེད་མིན། ཞེས་གསུངས།

བཟུང་བཅོས་ཆེན་པོ་སྤོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་རྣམ་བཤད་དབུ་མའི་ལམ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་སྒྲིན་མེ།

འདིས་ནི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་དང་། རྫོང་དང་རྫོར་བ་པོ་སོགས་དང་། །

ལྷ་པོ་བཟླ་བུ་སོགས་ཅིའང་རུང་། །དེ་ལྟར་མ་ལུས་བཤད་པ་ཡིན། །²²

(སྤོང་པ་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་[D No. 3827, Tsa 25a6;28])

མཚན་མཚན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་འདི་ཡིས་ནི་ཚོས་ཅན། དགོས་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། རྒྱ་དང་།
 འབྲས་བུ་དང་། རྫོར་བ་དང་། རྫོར་བ་པོ་སོགས་དང་། ལྷ་བ་པོ་དང་། བཟླ་བར་བྱ་བ་སོགས་ཅི་ཡང་རུང་བ་དེ་ལྟར་མ་ལུས་པར་རང་
 བཞིན་གྱིས་མེད་པར་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་ལ་བཟླ་མ་ནས་འབྲས་བུ་དང་། འབྲས་བུ་ལ་བཟླ་མ་ནས་རྒྱ་དང་། རྫོར་བ་ལ་བཟླ་མ་
 རྣམ་རྫོང་བ་པོ་སོགས། བཟླ་མ་གྲུབ་འབབ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་དངོས་པོ་རྣམས་ངོ་བོས་གྲུབ་ན། མཚན་མཚན་རྒྱ་འབྲས་
 སོགས་པན་རྒྱན་བཟླ་མ་ནས་གྲུབ་པར་འགལ་ཏེ། བཞི་བརྒྱ་པའི་(D No. 3846, Tsha 26a4)འདི་ལྟར་རང་དབང་མེད་པ་
 རྟེ། །ཞེས་པའི་འགྲེལ་པ་(ID No. 3865, Ya 220b6-7)འདི་ན་གང་རང་གི་ངོ་བོ་དང་རང་བཞིན་དང་རང་དབང་དང་གཞན་ལ་རག
 མ་ལས་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་ལ་ནི་རང་ལས་མ་གྲུབ་པས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྲུང་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན་འདུས་བྱས་གསལ་ཅན་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྲུང་བ་
 ཡང་ཡིན་ནོ། །)ལས། འདི་ན་གང་རང་གི་ངོ་བོ་དང་། རང་བཞིན་དང་། རང་དབང་དང་། གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་ལ་
 རྟེ། །ཞེས་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་། རང་དབང་དུ་གྲུབ་པ་དང་། མ་བཟླ་མ་པར་གྲུབ་པ་སོགས་མིང་གི་རྣམ་
 བྱང་སུ་གསུངས་ཤིང་། འདི་ཡོད་ན་ནི་འདི་འབྲུང་རྟེ། རྒྱ་དང་ལྷ་པོ་ན་རིང་པོ་བཞིན། །ཞེས་རྒྱ་དང་ལུ་བཟླ་མ་ནས་(14a)རིང་པོ་
 དང་། རིང་པོ་ལ་བཟླ་མ་ནས་རྒྱ་དང་ལྷ་པོ་དང་། མ་བརྟེན་པའམ་མ་བཟླ་མ་པར་གྲུབ་པའི་ཚོས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་བཤད་དེ།
 ཅུ་ཤེ་(Prasp. 505, 2-3:D No. 3860, Ha 167b6;XXIV,19)ལས། གང་ཕྱིར་བརྟེན་འབྲུང་མ་ཡིན་པའི། །ཚོས་
 འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། །དེ་ཕྱིར་སྤོང་པ་མ་ཡིན་པའི། །ཚོས་འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་འགྲེལ་པ་རྒྱུ་གསལ་(D No.
 3860, Ha 167b7-168a2; Prasp. p. 505, 3)ལས། ཇི་སྐད་དུ་བརྒྱ་པ་ལས། གང་ཞིག་གང་ན་ནས་ཀྱི་ཚོང་འང་།] མ་
 བརྟེན་པར་ནི་ཡོད་ཉིད་མེད། །དེས་ན་ནས་ཡང་འགའ་ཞིག་ཏུ། །རྟེན་པ་འགའ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །ནས་མཁའ་ལ་སོགས་རྟེན་གོ་
 །ཞེས། །སོ་སོའི་སྤྱོད་པོ་དག་གིས་རྟོག་[རྟོགས་]རྟོགས། །མཁའ་པ་རྣམས་ཀྱི་[གྱིས་]དེ་དག་ལ། །འཇིག་རྟེན་པས་ཀྱང་དོན་མ་མཐོང་། །ཞེས་
 བཤད་དོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་། མཁའ་པས་བརྟེན་[རྟོན་]འབྲུང་ཚོས་རྣམས་རྟོགས་འགྲུར་ཏེ། མཐར་ལྷ་བ་ལ་བརྟེན་པར་
 །ཡོངས་[ཡོད་]མི་བྱེད། །རྒྱ་དང་བཅས་ཤིང་རྟེན་བཅས་ཚོས་ཤེས་ཀྱི། །རྒྱ་མེད་རྟེན་མེད་ཚོས་ཉིད་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་པའི་ལུང་རྣམས་
 རྒྱུངས་ནས། །ཡོད་ན་རྟེན་འབྲུང་ཡིན་པས་ཀྱང་པ་དང་། །བརྟེན་འབྲུང་གི་དོན་བཟླ་མ་ནས་གྲུབ་པ་ཡིན་པས། རང་བཞིན་གྱིས་སྤོང་པ་
 རང་བརྟེན་འབྲུང་དོན་གཅིག་ཏུ་བཤད་དེ། །དེ་དག་གི་དོན་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་ཞིག་གོ་ན། ཐལ་འགྲུར་གྱི་ལྷ་བ་རྣམ་དག་རྟེད་པའི་སྤོང་དམ་
 པའོ། །

གཉིས་པ་[དུས་གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དེའི་སྐབས་ཤིང་ཡིན་པ་དགག་པ་]ནི།

གནས་མེད་པན་རྒྱན་ལས་གྲུབ་དང་། །འཚོལ་ཕྱིར་རང་ཉིད་མ་གྲུབ་ཕྱིར། །

²² སྤོང་པ་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་(D Tsa 114a6)ལས། འདིས་ནི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་དང་། རྫོང་དང་རྫོར་བ་པོ་སོགས་དང་། །ལྷ་པོ་བཟླ་བུ་
 སོགས་ཅིའང་རུང་། །དེ་ལྟར་མ་ལུས་བཤད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས།

བསྐྱེད་བཅོས་ཆེན་པོ་རྫོང་གི་དབང་ལྷན་ཅུ་པའི་རྣམ་བཤད་དབུ་མའི་ལམ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་སློབ་མཉམས།

དངོས་པོ་མེད་ཕྱིར་དུས་གསུམ་ནི། །ཡོད་པ་མ་ཡིན་རྟོག་པ་ཙམ། །²³

(རྫོང་པ་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་[D No. 3827, Tsa 25a7;29])

ཁོ་ན་རེ། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དེ། འདས་མ་འོངས་ད་ལྟར་གྱི་དུས་རྒྱུ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དུས་རིག་པ་དག་
དུས་རྒྱུ་རྣམས་འདས་མ་འོངས་སོགས་རྣམས་པ་དུ་མའ་སེམས་ཏེ། དེ་ལྟར་བསམ་ན་དུས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དོ་ཞེས། དེ་འགོག་པའི་རིགས་
པ་འདིར་(14b)བཤད་པ། དུས་གསུམ་པོ་དེ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གནས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་
ཡང་ཕན་ཚུན་བཏོས་པ་ལས་འགྲུབ་པ་དང་། ད་ལྟར་བཏོས་པ་དུས་རེ་རེ་ལ་བཏོས་ནས་འདས་པ་དང་། མ་འོངས་པའི་དུས་གཞག་དགོས་
ཀྱི། གཞན་དུ་ན། དུས་རྣམས་འཛོལ་བར་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། དུས་གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དུས་གསུམ་པོའི་དངོས་པོ་
རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དུས་གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་
ཡང་། དུས་གསུམ་མངོན་པར་འགྲུབ་པ་ནི། ཕན་ཚུན་བཏོས་པ་ལས་འགྲུབ་པ་རྟག་པས་ཏེ་ངེས་པ་ཅན་ཡིན་ལ། བཏོས་ཀྱིས་ཡིན་
པས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། བུས་པ་ལྟར་བཏོས་པས་ཏེ་ཞིག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བུས་པ་ཉིད་ད་ལྟར་བཏོས་པ། བུས་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་
ཡོད་ཀྱང་། མ་བྱུང་བའི་གནས་སྐབས་ལ་མ་འོངས་པ་སྐྱབ་པར་བྱེད་ཅིང་། བུས་པ་ཉིད་ད་ལྟར་བཏོས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ཞིག་པ་འདས་
པ་དང་། མ་སྐྱེས་པའི་ཆ་མ་འོངས་པ་སྐྱབ་པར་བྱེད། དེ་བཞིན་དུ་མ་འོངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་ད་ལྟར་བཏོས་པ་སྐྱབ་པར་བྱེད་
པས་དུས་གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་དུས་གསུམ་པོ་འདི་དག་ཀྱང་བརྟེན་ནས་སམ་བཏོས་ནས་གྲུབ་པར་
བཏགས་པས་ཏེ་གཞག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་[འདུས་བུས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དེའི་སྐབས་བྱེད་ཡིན་པ་དགག་པ་]ནི།

གང་ཕྱིར་སྐྱེ་དང་གནས་དང་འཇིག །འདུས་བུས་མཚན་ཉིད་འདི་གསུམ་མེད། །

དེ་ཕྱིར་འདུས་བུས་ཉིད་མ་ཡིན། །འདུས་མ་བུས་ལའང་བྱང་ཟད་མེད། །

མ་ཞིག་མི་འཇིག་ཞིག་པའང་མིན། །གནས་པ་གནས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །

མི་གནས་པ་ཡང་གནས་མ་ཡིན། །སྐྱེས་པ་མི་སྐྱེ་མ་སྐྱེས་མིན། །

འདུས་བུས་དང་ནི་འདུས་མ་བུས། །དུ་མ་མ་ཡིན་གཅིག་མ་ཡིན། །

ཡོད་མིན་མེད་མིན་ཡོད་མེད་མིན། །མཚན་འདིར་ལྟར་ཚོགས་གསལ་ཅད་འདུས། །²⁴

(རྫོང་པ་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་[D No. 3827, Tsa 25a7-25b2;30-32])

²³ རྫོང་པ་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་ (D Tsa 114a7)ལས། མི་གནས་ཕན་ཚུན་གྲུབ་ཕྱིར་དང་། །འཛོལ་ཕྱིར་བཤད་ཉིད་མ་གྲུབ་ཕྱིར། །

དངོས་པོ་མེད་ཕྱིར་དུས་གསུམ་ནི། །ཡོད་པ་མ་ཡིན་རྟོག་པ་ཙམ། ། ཞེས་གསུངས།

²⁴ རྫོང་པ་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་ (D Tsa 114b6-15a4)ལས། གང་ཕྱིར་སྐྱེ་དང་གནས་དང་འཇིག །འདུས་བུས་མཚན་ཉིད་འདི་གསུམ་

མེད། །དེ་ཕྱིར་འདུས་བུས་འདུས་མ་བུས། །ཅི་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །མ་ཞིག་མི་འཇིག་ཞིག་པའང་མིན། །གནས་པ་གནས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །

མི་གནས་པ་ཡང་གནས་མ་ཡིན། །སྐྱེས་པ་མི་སྐྱེ་མ་སྐྱེས་མིན། །འདུས་བུས་དང་ནི་འདུས་མ་བུས། །དུ་མ་མ་ཡིན་གཅིག་མ་ཡིན། །ཡོད་མིན་མེད་མིན་ཡོད་

མེད་མིན། །མཚན་འདིར་རྣམས་པ་འདི་ཀྱང་འདུས། །ཞེས་གསུངས།

བསྐྱེད་བཅོས་ཆེན་པོ་མྱོང་གིང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་རྣམ་བཤད་དབུ་མའི་ལམ་གསལ་པར་བྱེད་པའི་སྒྲིབ་མེ།

འདིར་པ་རོལ་པོས་སྐྱེས་པ། འདུས་བྱས་གམས་ཅད་ནི། སྐྱེ་བ་དང་། གནས་པ་དང་། འཇིག་པའི་མཚན་གྱིང་གསུམ་དང་།
 རྗེན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་ཐོག་པ་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པར་མདོ་ལས་གསུངས་ཏེ། དེ་(15a) བས་ན་འདུས་བྱས་དང་། འདུས་མ་བྱས་
 རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དོ་ཞེན། འདུས་བྱས་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་གི་ཕྱིར། སྐྱེ་བ་དང་གནས་པ་དང་།
 འཇིག་པའི་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་གྱིང་འདི་གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཕྱིར། འདུས་མ་བྱས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་
 ཀྱང་མེད་པར་ཐལ། འདུས་བྱས་ལ་བཏོས་ནས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱ་རྒྱེན་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་གྱིང་
 གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དོ། །ཞེ་ན། འཇིག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་གསུམ་ལས་མི་འདད་བས། མ་ཞིག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་
 འཇིག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་འཇིག་པའི་བྱ་བ་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ཞིག་ཟེན་པའང་འཇིག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་འཇིག་པའི་
 བྱ་བ་འགགས་ཟེན་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་འཇིག་བཞིན་པ་རང་བཞིན་གྱིས་འཇིག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འདྲ་
 བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་གནས་པ་ལ་ཡང་གསུམ་ལས། གནས་ཟེན་པ་སྐྱར་ཡང་གནས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གནས་པའི་བྱ་བ་དང་།
 བྲལ་བའི་ཕྱིར། མི་གནས་པ་གནས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་གནས་པའི་བྱ་བ་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་གནས་བཞིན་
 པའང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། དེ་འདྲ་བའི་གནས་བཞིན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་ལ་ཡང་གསུམ་ལས། སྐྱེས་ཟེན་སྐྱར་
 ཡང་མི་སྐྱེ་སྐྱེ། དེ་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་འགགས་ཟེན་པའི་ཕྱིར། མ་སྐྱེས་པ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་དང་མི་ཐོན་
 པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་སྐྱེ་བཞིན་པ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྐྱེ་སྐྱེ། དེ་འདྲ་བའི་(15b) སྐྱེ་བཞིན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར།
 དེས་ན་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་གཉིས་ཀ་ཚོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དུ་མ་ཡང་མ་
 ཡིན། གཅིག་ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ན་འདྲ་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་གཞན་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པས་བདགས་པ་ཚམ་
 དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་མེད་གཉིས་ཀྱི་མཚན་མས་འདིར་སྣ་ཚོགས་པའི་ཚོས་
 ཐམས་ཅད་འདུས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ན། དུས་གསུམ་ཡང་ཡན་རྒྱན་གཅིག་ལ་གཅིག་བཏོས་གྲུབ་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་
 རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་བཤད་ལ། འདས་མ་འོངས་ད་ལྟ་བ་གསུམ་གའང་ཐལ་འགྲུར་བའི་ལྷགས་ལ་དངོས་པོར་བཞེད་དེ། འདས་མ་
 འོངས་གཉིས་དངོས་པོ་ཡིན་ན། ད་ལྟ་བ་ལྟ་སྐྱོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདས་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པར་གྲུབ་སྟེ། རིགས་པ་དང་།
 ལུང་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྐྱད་གསུམ་ག་ལས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྟལ་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ལྷ་གྲུ་རང་གྲུབ་དུས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་
 ཞིག་པ་དེ་རྒྱས་སྟེད་པར་ཐལ། ལྷ་གྲུ་རང་གྲུབ་དུས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་འཇིག་པར་རྒྱས་སྟེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བཅོམ་
 རྗེན་འདས་ཀྱི་མདོ་ལས། སྐྱེ་བའི་རྒྱེན་གྱིས་རྟེ་ཤེ་ཞེས་ཤི་བ་ནི་ལུས་ཅན་དེའི་སྲིག་གི་དབང་པོ་འགགས་པའམ་ཞིག་པ་ལ་བརྗོད་ལ། དེ་
 སྐྱེ་བའི་རྒྱེན་གྱིས་སྟེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་ཐ་སྐྱད་ལ། སྐུ་མ་ཟད་པས་མར་མེ་གི་ཞེས་གསུགས་ལ།
 མར་མེ་ཤི་བ་ནི་དེ་ཞིག་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་སྐུ་མ་ཟད་པའི་རྒྱེན་གྱིས་སྟེད་པར་གསུགས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་(16a)ཏུ་མ་འོངས་པ་ལ་ཡང་
 དངོས་པོར་གྲུབ་སྟེ། དགུན་དུས་སུ་ལྷ་གྲུ་མ་སྟེད་པ་དེ་རྒྱེན་མ་ཚང་བའི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཚར་མ་བབས་པས་ལོ་མ་སྐྱེས་
 ཞེས་ལོ་མ་སྐྱེས་པ་དེ་ཚར་མ་བབས་པའི་རྒྱེན་གྱིས་སྟེད་པར་གསུགས་པའི་ཕྱིར་རོ། རྒྱས་པར་འཇུག་པའི་མཐའ་དཔྱད་(Toh. No.

བསྐྱབ་བཅོམ་ཆེན་པོ་སྣོད་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་རྣམ་བཤད་དབུ་མའི་ལམ་གསལ་པར་བྱེད་པའི་སློབ་མེ

5566, Ya)ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །²⁵གོང་འོག་འདི་དག་ཏུ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རིགས་པ་ཉིད་ཙམ་པ་ཏཱ་ལྷན་ནས་གསུངས་ལ། དེའི་རྒྱ་
མཚན་ཡང་ཡོད་དེ། དེ་སྣོད་ཉིད་གཏན་ལ་འབབས་པའི་རིགས་པ་གསལ་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཅོམ་ཐུན་འདས་ཀྱི་མཛོད་
(མ་དྲོས་པས་ལྷས་པ་[D No. 156, Pha 230b2-3; T No. 635, p. 497b3-4]རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་པ་གང་ཡིན་དེ་མ་
སྐྱེས། །དལ་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད། །རྒྱུན་ལས་རྒྱལ་གང་ཡིན་སྣོད་པར་གསུངས། །སྣོད་ཉིད་གང་ཤེས་དེ་ནི་བག་ཡོད་པོའོ། །)ལས་ཀྱང་།²⁶
གང་ཞིག་རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་པ་དེ་མ་སྐྱེས། །ཞེས་སོགས་དང་། མཁམ་པས་བརྟེན་འབྲུང་ཚོས་རྣམས་རྟོགས་ལྷུར་དེ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
རིགས་པ་དེ་ཉིད་ཡང་དང་ཡང་དུ་གསུངས་ལ། དེ་ཡང་སྤྱུ་གུ་ཚོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
རྟོགས་སུ་བཀོད་པའི་ཚེ། སྐྱབ་ཚེས་སློ་ཡུལ་དུ་སོང་བས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་མཐའ་ལེལ་ལ། རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་གཏན་ཚིགས་སློ་ཡུལ་དུ་སོང་བས་སྤྱུ་གུ་མིང་ཅས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་ཡོད་པར་རྟོགས་པས། དེ་གཏན་མེད་པར་
འཛིན་པའི་ཆད་མཐའ་ལེལ་བས། རྟོག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་ཀ་དུས་གཅིག་ཏུ་སེལ་བ་དང་། ཡང་སྤྱུ་གུ་བཟོས་གྲུབ་མིང་ཅས་ཀྱི་རྟེན་
འབྲེལ་དུ་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་ཀྱིས་དེ་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་ངེས་ཤེས་འདྲེན་པས་སྤང་བས་ཡོད་མཐའ་ལེལ་ཞིང་། སྤྱུ་གུ་རང་བཞིན་གྱིས་
མེད་པར་ངེས་པ་ཉིད་ཀྱིས། ལ་སྐྱེད་དུ་རང་གིས་བོཅ་ལས་སྐྱེ་བ་དང་། རྒྱ་མེད་དང་། མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་མི་སྐྱེ་བ་སོགས་ག་
(16b)སྟེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གསལ་ཅད་འབྲུང་པའི་སྤྱང་ཕྱོགས་ལ་ངེས་ཤེས་འདྲེན་པས་སྣོད་པས་མེད་མཐའ་ལེལ་བས་རིགས་པའི་རྒྱལ་

²⁵ དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་(Toh. No. 5408, Ma 127b6-28a6)ལས། ཞིག་པ་ཡང་ཞིག་རྒྱུའི་དངོས་པོ་དང་། དེ་དང་རིགས་མཐུན་པའི་དངོས་
པོ་གང་ཡང་མཚན་གཞིར་མེད་ཀྱང་། ཞིག་རྒྱུའི་དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་དངོས་པོའོ། །དེ་སྐྱབ་པ་ལ་ལུང་རིགས་གཉིས་རྟོག་གསལ་ལས་
གསུངས་པའི་དང་པོ་ནི། ས་བཅུ་པ་(D No. 40, Phal Chen , Kha 221b7)ལས། སྐྱེ་བའི་རྒྱུན་གྱིས་རྒྱ་གྲུ། ཞེས་གསུངས་པ་སྟེ། ཤི་བ་རྟེ་གང་ཤི་བའི་
སེམས་ཅན་དེ་ཞིག་པ་ཡིན་ལ། དེ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུན་གྱིས་སྐྱེད་པར་གསུངས་པ་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་(D No. 40, Phal Chen , Kha 221b1)ལས། འཆི་བ་ལང་
བྱ་བ་གཉིས་སུ་ཉེ་བར་གནས་པ་ཡིན་ཏེ་འདྲ་བྱེད་འཇིག་པར་ཡང་བྱེད་པ་དང་། །།ཡོངས་སུ་མི་[མ]ཤེས་པ་རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་རྒྱུ་ཡང་འབྱེན་པའོ་[ཏི]། །
ཞེས་འཆི་བས་བྱ་བ་གཉིས་བྱེད་པར་གསུངས་ཏེ། ཤི་བ་རྒྱུས་བྱེད་པ་དང་། ཤི་བས་མ་རིག་པ་སྐྱེད་པར་ཡང་གསུངས་པས། ཞིག་པ་ལ་སྐྱེད་པའི་རྒྱུ་ཡོད་པ་
དང་། ཞིག་པས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་ཏུ་ས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་རྒྱུན་གྱི་ཞིག་པ་ཡིན་ཡང་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་དུས་གཉིས་པར་ཞིག་པ་ལ་ཡང་འདྲ་བ། སྐད་ཅིག་མ་
དང་པོ་དུས་གཉིས་པར་ཞིག་པའི་རྒྱར་ཡང་བསྐྱར་ནོ། །དེས་ན་སེམས་ཅན་སྐྱེས་པ་དང་ཤི་བ་གཉིས་དང་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པར་མི་སྣོད་པ་དང་། སྐད་ཅིག་
མ་གཉིས་པར་མ་བཟུང་པ་རྣམས་ལ་དངོས་པོར་འཇོག་མི་འཇོག་དང་། རྒྱུས་སྐྱེད་མི་སྐྱེད་ཀྱུན་ནས་མཚུངས་སོ། །འདི་ལ་དགོངས་ནས་ཙ་ཤེ་(Prasp. p.
531,15;D No. 3860, Ha 178b2;T 35c: XXV,13c)ལས། དངོས་དང་དངོས་མེད་འདུས་བྱས་ཡིན། ཞེས་དང་། རིགས་པ་བྲུག་ཅུ་
པ་(D No. 3825, Tsa 21a4:20ab)ལས་ཀྱང་། རྒྱ་བུད་ཉིད་ལས་ཞི་བ་ནི། །ཟད་ཅེས་བྱ་བར་དམིགས་[རྟོག]པ་སྟེ། ཞེས་སྤྱུ་གུ་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་དང་།
དེ་ཞིག་པ་དེའི་དངོས་པོར་མེད་པ་གཉིས་ཀ་འདུས་བྱས་དང་། ལྷུ་མ་ལྷ་བུའི་ཟད་པ་ནི་མར་མེ་ལྷ་བུའི་འབྲས་བུ་ཟད་པའི་རྒྱར་གསུངས་པས། འཕགས་པའི་
བཞེད་པར་གདོན་མི་ཟ་བར་འདོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། གོང་གསལ་རྟོག་གསལ་(Prasp. p. 531,15; D No. 3860, Ha 178b2)ལས།
དངོས་པོ་ནི་རང་གི་རྒྱ་དང་རྒྱུན་གྱི་རྟོགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་འདུས་བྱས་ཡིན་ལ། དངོས་པོ་མེད་པ་ཡང་དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲུང་བའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱེ་
བའི་རྒྱུན་གྱིས་རྒྱ་གྲུ་ཞེས་འབྲུང་བའི་ཕྱིར་འདུས་བྱས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

²⁶ རྟོག་གསལ་(D Ha 81b3-4, 167a7a-b1; Prasp. p. 239, p. 504)དང་། འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ་(D No. 3862, Ha 291a3-4; MDa. p. 229, ll. 5)ལས། ཇི་སྐད་དུ་མོད་ལས། གང་ཞིག་རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་པ་དེ་མ་སྐྱེས། །དེ་ལ་སྐྱེ་བའི་རང་བཞིན་ཡོད་མ་ཡིན། །
རྒྱུན་ལ་རྒྱལ་གང་དེ་སྣོད་པར་བཤད། །གང་ཞིག་སྣོད་ཉིད་ཤེས་དེ་བག་ཡོད་མིན། །ཞེས་གསུངས།

བཟུན་བཅོས་ཆེན་པོ་མྱོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་རྣམ་བཤད་དབུ་མའི་ལམ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་སྒྲིན་མི།

པོ་ཞེས་བྱའོ། །²⁷

བཞི་པ་[ལམ་འབྲས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དེའི་སྐབས་བྱེད་ཡིན་པ་དགག་པ་]ལ་བཞི། ལས་(kamma karma skt.)རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པས་ལས་རྒྱུད་མི་ཟ་བར་བཟུན། ལས་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་པར་དགག་རང་བཞིན་མེད་ཀྱང་བྱ་བྱེད་འབྲས་པའི་ཚུལ། ལུང་དང་འགལ་བ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་[ལས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པས་ལས་རྒྱུད་མི་ཟ་བར་བཟུན་པ་]ནི།

བཅོས་ལྡན་སྐྱེས་ལས་གནས་དང། །ལས་བདག་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དང། །

མེས་ཅན་རང་གི་ལས་དང་ནི། །ལས་རྣམས་རྒྱུད་མི་ཟ་བར་གསུངས། །

ལས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་གསུངས་ཏེ། །མ་སྐྱེས་གང་དེ་རྒྱུད་མི་ཟ། །

དེ་ལས་ཀྱང་ནི་བདག་འཛིན་སྐྱེ། །དེ་བསྐྱེད་འཛིན་དེའང་རྣམ་རྟོག་ལས། །²⁸

(སྒོང་པ་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་[D No. 3827, Tsa 25b1-25b3;33-34])

འདིར་པ་ཚོ་ལ་པོས་སྐྱེས་པ། ས་གསུམ་གྱི་སྐྱེས་པ་བཅོས་ལྡན་འདས་གྱིས། མདོ་སྟེ་དག་ལས། ལས་དང་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལང་རྣམ་པ་དུ་མར་ཡོངས་སུ་བཟུན། ལས་རྣམས་འབྲས་བུ་མེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཡང་གསུངས། ལས་རྣམས་རྒྱུད་མི་ཟ་བ་དང་།²⁹ མེས་ཅན་རྣམས་ནི་ལས་བདག་གིར་བྱ་བ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟ་བུས་ན་ལས་དང་། ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དོ་ཞེན། དེ་འགོག་པའི་རིགས་པ་འདིར་བཤད་པ། རྒྱལ་བས་ལས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་གསུངས་ཏེ། ལས་རྣམས་གང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེས་པ་དང་། མི་འཇིག་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ན་ཡང་། ལས་རྒྱུད་མི་ཟ་བར་གསུངས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཕ་སྐྱེད་

²⁷ ཇི་ཅོང་ལ་པ་སློབ་བཟང་གྲགས་པས་ཚ་ཁོ་དབོན་པོ་དག་དབང་གྲགས་པ་ལ་གདམས་པའི་ལམ་གཙུག་རྩེ་རྣམ་གསུམ་(Toh. No. 5275, [85] Kha 194b1-3)ལས། ལྷང་བ་རྟེན་འབྲེལ་བསྐྱེད་པ་མེད་པ་དང་། །སྒོང་པ་ལས་ལེན་བུལ་བའི་གོ་བ་གཉིས། །ཇི་སྲིད་སོ་སོར་སྤང་བ་དེ་སྲིད་དུ། །ད་དུང་བྱུབ་པའི་དགོངས་པ་རྟོགས་པ་མེད། །རྣམ་ཞིག་དེ་འཇོག་མེད་པར་ཅིག་ཅར་དུ། །རྟེན་འབྲེལ་མི་བསྐྱར་མཐོང་བ་ཅས་ཉིད་ནས། །དེས་ཤེས་[བདེན་འཛིན་གྱི་ལུ་གྱི་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་ཚད་དང་འཛིན་སྤངས་]ལུ་ལ་གྱི་འཛིན་སྤངས་ཀྱན་འཇིག་ན། །དེ་ཚོ་[རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་བྱ་བྱེད་མམས་ཅད་བསྟན་མེད་དུ་བཞག་ཚོག་པའི་སྤང་སྤོང་གཉིས་ཚོགས་]ལྟ་བུ་བའི་དབྱེད་པ་ཚོགས་པ་ལགས། །གཞན་ཡང་སྤང་བས་[རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་མཐའ་]ཡོད་མཐའ་སེལ་བ་དང་། །སྒོང་པས་[གཏན་ནས་མེད་པའི་མཐའ་]མེད་མཐའ་སེལ་ཞིང་སྒོང་པ་ཉིད། །[སྒོང་ཉིད་ཀྱང་སྒོང་པའི་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱའི་ཚུལ་དུ་གནས་པ་དང་། ཀྱན་ཚོབ་པའི་ཚོས་རྣམས་ཀྱང་སྒོང་ཉིད་རྣམ་འབྱུར་ཡིན་པས་འབྲས་བུར་འཆར་བའི་ཚུལ་ཤེས་ན།]ལྷན་དང་འབྲས་བུར་འཆར་བའི་ཚུལ་ཤེས་ན། །མཐར་འཛིན་ལྟ་བུའི་འཕྲོག་པར་མི་འབྱུར་འོ། །ཞེས་གསུངས།

²⁸ སྒོང་པ་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་འགྲེལ་ལེ་(D Tsa 115a6-b1)ལས། ལས་གནས་པ་ནི་བཅོས་ལྡན་གསུངས། །སྐྱེས་ལས་བདག་འབྲས་བུ་དང་། །མེས་ཅན་ལས་བདག་བྱ་བ་དང་། །ལས་རྣམས་རྒྱུད་ཟ་མིན་པར་གསུངས། །གང་ཕྱིར་རང་བཞིན་མེད་བཟུན་པ། །དེ་ཕྱིར་དེ་མ་སྐྱེས་པ་ལས། །མི་འཇིག་བདག་འཛིན་དེ་ལས་སྐྱེ། །དེ་སྐྱེད་འཛིན་དེའང་རྣམ་རྟོག་ལས། །ཞེས་གསུངས།

²⁹ གཞི་གམས་ཅད་ཡོད་པར་སྐྱེ་བའི་འདུལ་བ་ལུང་(D No. 1, Ka 41a1-2; P No. 1030, Khe 42a6; T 1444, p. 1028c21-22)ལས། དགེ་སློང་དག་ལས་བྱས་ཤིང་བསལགས་པ་དག་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་མའི་ཁམས་ལ་རྣམ་པར་སྤྲིན་པར་མི་འབྱུར། ལྷན་འཁམས་ལ་མི་འབྱུར། ལྷན་འཁམས་ལ་མི་འབྱུར་གྱི། འདི་ལྟར་ལས་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་བྱས་ཤིང་བསལགས་པ་དག་ནི་བྱིན་པའི་སྤང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཚེད་དག་ལ་རྣམ་པར་སྤྲིན་པར་འབྱུར་གྱི། ལས་རྣམས་བསལལ་བ་བརྒྱར་ཡང་ནི། །རྒྱུད་མི་ཟ་བའང་ཚོགས་དང་དུས། །རྟེན་ལུས་ཅན་རྣམས་ལ་ནི། །འབྲས་བུ་དག་དུ་འབྱུར་བ་ཉིད། །ཚེས་གསུངས།

བསྐྱར་བཅོས་ཆེན་པོ་ལྷོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་རྣམ་བཤད་དབུ་མའི་ལམ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་སྤོང་མེ།

ཀྱི་དབང་གིས་དེ་ལྟར་གསུངས་ཀྱི། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ལས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན། དེ་ལས་
ལུས་ལེན་པ་མི་འབྲང་དོན་ཞ། ལས་ལ་རང་བཞིན་མེད་ཀྱང་། དེའི་དབང་གིས་ལུས་ལེན་པ་མི་འབྲང་དཔེ་སྤོང་མེད་དེ། ལས་དེ་ལས་
ཀྱང་ནི་ལུང་པོ་བདེན་འཛོལ་སྤྱོད་ཞིང་། སུང་པོ་བདེན་འཛོལ་བསྐྱེད་པ་ནི། མ་ཟེག་པའི་རྣམ་རྟོག་གི་དབང་ལས་ལུས་ལེན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་[ལས་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་པར་དགག་པ་]ནི།

གལ་ཏེ་ལས་ལ་རང་བཞིན་ཡོད། །དེ་སྤྱིས་ལུས་ནི་རྟོག་པར་འགྱུར། །
ལས་ཀྱང་ཕྱག་བཟུལ་རྣམ་སྤྲོད་ཅན། །མི་འགྱུར་དེ་ཕྱིར་བདག་ཏུ་འགྱུར། །
ལས་ནི་རྟོག་སྤྱིས་ཡོད་མིན་ཞིང་། །རྟོག་མིན་ལས་སྤྱིས་ཅུང་ཟད་མེད། །
འདུ་བྱེད་རྣམས་ནི་སྤྱི་མ་དང་། །དྲི་ཟའི་གྲོང་ཁྲེང་སྤྱི་གཞུ་མཚུངས། །
ལས་ནི་ཉོན་མོངས་རྒྱ་མཚན་ཅན། །ཉོན་མོངས་འདུ་བྱེད་ལས་བདག་ཉིད། །
ལུས་ནི་ལས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ཅན། །གསལ་གཤམ་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྤོང་། །
ལས་མེད་ན་ནི་བྱེད་པོ་མེད། །དེ་གཉིས་མེད་པས་འབྲས་བུ་མེད། །
དེ་མེད་ཉེ་བར་སྤོང་པ་མེད། །དེ་བས་དངོས་པོ་དབེན་པ་ཡིན། །
ལས་ནི་སྤོང་པར་ཡང་དག་པའི། །ཤེས་ན་དེ་ཉིད་མཚོན་པའི་ཕྱིར། །
ལས་ནི་འབྲུང་སྤེ་དེ་མེད་ན། །ལས་ལས་འབྲུང་གང་མི་འབྲུང་དོ། །³⁰

(ལྷོང་པ་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་[D No. 3827, Tsa 25b3-6;35-39])

ལས་ལ་དོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་(17a)བཞིན་ཡོད་ན། ལས་དེ་ལས་སྤྱིས་པའི་ལུས་ནི་རྟོག་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ལས་རང་
བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལུབ་སྤྲེ། ལས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་ན། ལུས་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འགྱུར་ཞིང་།
དེ་ལྟར་ན། (ཚིག་གསལ་D Ha 91b6; Prasp. p. 271; XV,8)རང་བཞིན་གཞན་ཏུ་འགྱུར་བ་ནི། །རྣམ་ལང་འབྲང་པ་མ་ཡིན་ནོ། །
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྟོག་པར་གནས་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལས་ཀྱང་ཕྱག་བཟུལ་གྱི་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་སྤྲོད་པ་ཅན་ཏུ་མི་
འགྱུར་བར་ཐལ། ལུས་དེ་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདག་རྟོག་པར་གྲུབ་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ལས་དང་ལུས་རྟོག་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན། ལས་ནི་རྟོག་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱིས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། རྟོག་པ་ཡིན་པ་ལས་ཀྱང་སྤྱིས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་
མེད་པར་ཐལ། འདུ་བྱེད་རྣམས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ། རྒྱ་མ་དང་། དྲི་ཟའི་གྲོང་ཁྲེང་དང་། སྤྱི་གཞུ་སོགས་དང་མཚུངས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ལས་དང་། ལུས་དང་། ཉོན་མོངས་གསལ་གཤམ་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྤོང་སྤྱོ། ལས་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅན་དང་།

³⁰ ལྷོང་པ་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་འགྲེལ་གྱི་ (D Tsa 115b2-16a2)ལས། གལ་ཏེ་ལས་ནི་རང་བཞིན་འགྱུར། །དེ་ལས་སྤྱིས་ལུས་རྟོག་པར་འགྱུར། །
ཕྱག་བཟུལ་རྣམ་སྤྲོད་ཅན་མི་འགྱུར། །དེ་ཕྱིར་ལས་ཀྱང་བདག་ཏུ་འགྱུར། །ལས་ནི་རྟོག་སྤྱིས་ཅི་ཡང་མེད། །རྟོག་མིན་སྤྱི་བའང་ཡོད་མིན་ཏེ། །འདུ་རྣམས་ནི་
སྤྱི་མ་དང་། །དྲི་ཟའི་གྲོང་ཁྲེང་སྤྱི་གཞུ་འདྲ། །ལས་ནི་ཉོན་མོངས་རྒྱ་མཚན་ཅན། །འདུ་བྱེད་ཉོན་མོངས་ལས་བདག་ཉིད། །ལུས་ནི་ལས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ཅན། །
གསལ་གཤམ་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྤོང་། །ལས་མེད་ན་ནི་བྱེད་པ་མེད། །དེ་གཉིས་མེད་པར་འབྲས་བུ་མེད། །དེ་མེད་ཕྱིར་ན་ཟ་བ་ལོ། །མེད་པ་ཡིན་པས་དབེན་བ་
ནི། །ཡང་དག་མཚོན་ཕྱིར་ལས་སྤོང་པར། །ལེགས་པར་རྣམ་པར་ཤེས་ན་ནི། །ལས་མི་འབྲུང་སྤེ་ལས་མེད་ན། །ལས་ལས་གང་ལུང་མི་འབྲུང་དོ། །ཞེས་
གསུངས།

བཟུན་བཅོམ་ཆེན་པོ་ལྷོང་ཉིད་བདུན་ལུ་པའི་རྣམ་བཤད་དབུ་མའི་ལམ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་སྤོང་མེ།

ཉོན་མོངས་པ་ནི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་ལས་བྱུང་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་དང་། ལུས་ནི་ལས་ཀྱིས་རྒྱ་མཚན་ཅན་ཏེ་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེས་ན་ལས་དཀར་ནག་གི་འབྲས་བུ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། ལས་བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་དཀར་ནག་དེ་གཉིས་ལ་རང་བཞིན་
མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་ཉེ་བར་ཡོངས་སྤོང་པ་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་གྲལ། ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དེ་རང་བཞིན་
གྱིས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཡན་ལག་བཅུ་(17b)གཉིས་ཀྱིས་བཟུངས་པའི་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་
ལྷབ་པས་དབེན་པ་ཡིན་ཏེ། ལོང་དུ་དེ་ལྟར་བསྐྱབས་ཟིམ་པ་དེ་བས་ནའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་ཅེ། ལས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན། ལས་
བསྐྱེམ་པ་དོན་མེད་དུ་འབྱུང་རོལ་ཞེས། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། ལས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྤོང་པར་ཡང་དག་པར་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་ན། ཀང་
ཟག་དེ་ལ་སྤར་ཡང་ཡང་སྤིང་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་མི་འབྱུང་སྟེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བས་ལས་མཚན་ལ་ཟད་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར། དེ་
འདྲོད་ན། ལས་ལས་བྱུང་བའི་འབྲས་བུ་ལུག་བཟུལ་གང་ཡིན་པ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་མི་འབྱུང་བར་གྲལ། དེའི་རྒྱ་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་
མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ལོ། །

གསུམ་པ་[རང་བཞིན་མེད་ཀྱང་བྱ་བྱེད་འཐད་པའི་ཚུལ་]ནི།

ཇི་ལྟར་བཅོམ་ཡན་དེ་བཞིན་གཤེགས། །རྗེ་འཕྲུལ་གྱིས་ནི་སྤུལ་པ་སྤུལ། །
སྤུལ་པ་དེ་ཡིས་སྤར་ཡང་ནི། །སྤུལ་པ་གཞན་ཞིག་སྤུལ་བྱུར་པ། །
དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་སྤུལ་སྤོང་། །སྤུལ་པས་སྤུལ་པ་སྤོས་ཅི་དགོས། །
གཉིས་པོ་མིང་ཅོམ་ཡོད་པ་ཡང་། །གང་ཅི་འང་རུང་སྟེ་རྟོག་པ་ཅོམ། །
དེ་བཞིན་བྱེད་པོ་སྤུལ་དང་མཛུངས། །ལས་ནི་སྤུལ་པས་སྤུལ་དང་མཛུངས། །
རང་བཞིན་གྱིས་སྤོང་གང་ལུང་ཟད། །ཡོད་པ་དེ་དག་རྟོག་པ་ཅོམ། །
གལ་ཏེ་ལས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡོད། །སྤུང་འདས་བྱེད་པོ་ལས་ཀྱང་མེད། །
གལ་ཏེ་མེད་ན་ལས་བསྐྱེད་པ། །འབྲས་བུ་ལུག་དང་མི་སྤུག་མེད། །³¹

(སྤོང་པ་ཉིད་བདུན་ལུ་པ་[D No. 3827, Tsa 25b7-26a1;40-43])

འདྲིར་པ་རོལ་པོས་སྤུམ་པ། ལོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟ་ན། ཅི་ལས་དང་འབྲས་བུ་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནས། འོན་ཏེ་ལས་འབྲས་
འགའ་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། དེའི་ལས་འདྲིར་བཤད་པ། ལས་འབྲས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ཉིད་གྱིས་ག་སྟངས་ལ་དུ་ལས་འབྲས་ཆེས་འཐད་
པ་ཡིན་ཏེ། དཔེ་ཇི་ལྟར་བཅོམ་ཡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རྗེ་འཕྲུལ་གྱིས་ནི་སྤུལ་པ་ཞིག་སྤུལ་པ། སྤུལ་པ་དེ་ཡིས་ཀྱང་སྤར་
ཡང་སྤུལ་པ་གཞན་ཞིག་སྤུལ་བར་བྱུར་པ་དེ་ལ། ཅུ་བའི་སྤུལ་པ་དེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རང་བཞིན་གྱིས་སྤོང་ན། སྤུལ་པས་སྤུལ་
པ་དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རང་བཞིན་གྱིས་སྤོང་པ་ལྟ་སྤོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་པ་བཞིན་དུ། ལས་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་སྤོང་ན། དེའི་

³¹ རྗེ་འཕྲུལ་ཉིད་བདུན་ལུ་པའི་འབྲེལ་པ། (D Tsa 116a3-7)ལས། ཇི་ལྟར་བཅོམ་ཡན་དེ་བཞིན་གཤེགས། །དེ་ནི་རྗེ་འཕྲུལ་གྱིས་སྤུལ་པ། །
སྤུལ་པ་མཛུང་ལ་སྤུལ་དེས་ཀྱང་། །སྤུལ་པ་གཞན་ཞིག་སྤུལ་པར་བྱེད། །དེ་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་སྤུལ་སྤོང་། །སྤུལ་པས་སྤུལ་པ་སྤོས་ཅི་དགོས། །
རྟོག་པ་ཅོམ་གང་ཅི་ཡང་རུང་། །དེ་དག་གཉི་གཡོད་པ་ཡིན། །དེ་བཞིན་བྱེད་པོ་སྤུལ་པར་མཛུངས། །ལས་ནི་སྤུལ་པས་སྤུལ་དང་མཛུངས། །རང་བཞིན་
གྱིས་ནི་སྤོང་པ་ཡིན། །རྟོག་ཅོམ་གང་ཅི་འང་རུང་བར་ཡོད། །གལ་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་ལས་ཡོད། །སྤུང་ན་འདས་ལས་བྱེད་པོ་མེད། །གལ་ཏེ་མེད་ན་ལས་སྐྱེད་
པའི། །འབྲས་བུ་ལུག་དང་མི་སྤུག་མེད། །ཅེས་གསུངས།

བཟུང་བཅོས་ཆེན་པོ་སྤོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་རྣམ་བཤད་དབུ་མའི་ལམ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་སྤོང་མེ།

འབྲས་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྤོང་པ་ལྷ་ཅེ་སྤོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྷ་ན་ཡང་སྤུལ་པ་གཉིས་པོ་མིང་ཅམ་དུ་ཡོད་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ཅུ་པའི་སྤུལ་པ་དང་། དེའི་སྤུལ་པ་གང་ཅི་ཡང་རུང་བས་ཏེ་དཀ་རྟོག་(18a)པས་བཏགས་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤུལ་པ་དེ་བཞིན་དུ། ལས་དང་། བྱེད་པ་པོ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། བྱེད་པ་པོ་ཅུ་པའི་སྤུལ་པ་དང་མཚུངས་ཤིང་། ལས་ནི་སྤུལ་པས་སྤུལ་པ་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ལས་རང་བཞིན་གྱིས་སྤོང་པ་བཞིན་དུ། བྱེད་པ་པོ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྤོང་སྟེ། ཚེས་གང་ཅུང་ཟད་ཡོད་པ་དེ་དག་གསལ་ཅད་རང་རང་གི་གདགས་གཞི་ལ་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན། ལས་ཉོན་གཉེན་པོས་ཟད་པའི་བྱང་འདས་དང་། ལས་བྱེད་པ་པོ་དང་། ལས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་འབྱུང་ན་ཡང་། དེ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་གསལ། ལས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཕྱིར། ལས་ལས་སྐྱེས་པའི་འབྲས་བུ་སྤུག་པ་དང་མི་སྤུག་པ་སྟེ་བདེ་བ་དག་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་གསལ། གལ་ཏེ་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་[ལུང་དང་འགལ་བ་སྤང་བ]ནི།

ཡོད་ཅེས་པ་ཡོད་མེད་ཅེས་ཡོད། །ཡོད་དང་མེད་ཅེས་དེ་ཡང་ཡོད། །

མངས་རྒྱུས་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིས། །གསུངས་པ་རྟོགས་པར་སྤྲུལ་ཡིན། །³²

(སྤོང་པ་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་[D No. 3827, Tsa 26a1:44])

ཁོ་ན་དེ། ལས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་ཡོད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ཡོ་ཞིན། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གདུལ་བྱའི་གང་ཟག་གི་བསམ་པ་ལ་དགོངས་པའི་དོན་ཟབ་མོ་གསུངས་པ་རྣམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རྟོགས་པ་སྤྲུལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཉམ་ཐོས་སྟེ་གཉིས་ཀྱི་དོར་གཟུགས་མོགས་ཀྱང་རྩོད་པ་ཉེ་པ་ཅམ་པ་དུ་ཡོད་པ་ཅམ་པ་དགོངས་པ་རྣམས་གསུགས་མོགས་ཡོད་ཅེས་བཟུང་བ་དང་། མེས་ཅམ་པའི་རིགས་ཅན་གྱི་དོར། ཕྱི་དོན་མཛད་སྟེ་པའི་འདོད་པ་ལྷར་མེད་པ་ལ་དགོངས་པ་ལས། མེད་ཅེས་བཟུང་ན་ཡང་གསལ་དུ་ཡོད་པ་དང་། དབུ་མ་པ་རྣམས་ཀྱི་དོར་གཟུགས་མོགས་དོན་དམ་པར་མེད་ཅེས་(18b)བཟུང་ན་ཡང་། བཟུང་དུ་མིང་ཅམ་དུ་ཡོད་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཕུང་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་བཟུང་པ་ལ་གསུམ། དངོས་དང་། ཅན་བཞིན་མེད་པར་གསུངས་པའི་དགོས་པ། དེ་ལ་ཚད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་[དངོས་]ལ་ལྡ། གཟུགས་ཕུང་རང་བཞིན་མེད་པར་བཟུང་། ཚོར་བ་རང་བཞིན་མེད་པར་བཟུང་། རྣམ་ཤེས་རང་བཞིན་མེད་པར་བཟུང་། འདུ་བྱེད་རང་བཞིན་མེད་པར་བཟུང་། འདུ་ཤེས་རང་བཞིན་མེད་པར་བཟུང་བའོ། །དང་[གཟུགས་ཕུང་རང་བཞིན་མེད་པར་བཟུང་བ]པོ་ལ་བཞི། རྒྱ་འབྲུང་བ་ལས་འབྲུང་བས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་མངོན་སུམ་དང་རྟགས་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་གཟུང་འཛིན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་སྟེ་མཆེད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་བཟུང་བའོ། །

དང་པོ་[རྒྱ་འབྲུང་བ་ལས་འབྲུང་བས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ]ནི།

གལ་ཏེ་གཟུགས་ནི་རང་འབྲུང་བཞིན། །གཟུགས་དེ་འབྲུང་ལས་འབྲུང་མ་ཡིན། །

རང་ལས་བྱུང་མིན་མ་ཡིན་ནམ། །གཞན་ལས་ཀྱང་མིན་དེ་མེད་ཕྱིར། །

³² སྤོང་པ་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་(D Tsa 116b2)ལས། ཡོད་ཅེས་པ་ཡོད་མེད་ཅེས་པ་ཡང་། །ཡོད་དེ་ཡོད་མེད་ཅེས་དེ་ཡང་ཡོད། །མངས་རྒྱུས་རྣམས་ཀྱིས་དགོངས་བྱ་ནི། །གསུངས་པ་རྟོགས་པར་སྤྲུལ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས།

བཟུན་བཅོས་ཆེན་པོ་ལྷོང་ཉིད་བདུན་ལུ་པའི་རྣམ་བཤད་དབུ་མའི་ལམ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་སྤོན་མེ།

གཅིག་ལ་བཞི་ཉིད་ཡོད་མིན་ཅིང་། །བཞི་ལ་འད་གཅིག་ཉིད་ཡོད་མིན་པས། །

གཟུགས་ནི་འབྲུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི། །རྒྱ་རྒྱུ་ལྷན་གྲུབ་ཇི་ལྟར་ཡོད། །³³

(ལྷོང་པ་ཉིད་བདུན་ལུ་པ་[D No. 3827, Tsa 26a1-2;45-46])

འདིར་པ་འོས་པོས་སྤྲིམ་པ། འདི་ལ་འབྲས་གཟུགས་ནི་རྒྱ་གཟུགས་འབྲུང་བ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པས། རང་བཞིན་གྱིས་
ཡོད་ལ། ལྷག་མ་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱང་པོ་རྣམས་ཀྱང་ཅི་རིགས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དོ། །ཞེ་ན། དེ་འགོག་པའི་
རིགས་པ་འདིར་བཤད་པ། གལ་ཏེ་འབྲས་གཟུགས་དེ་རྒྱ་གཟུགས་འབྲུང་བ་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་ཡིན་པར་འདོད་ན། རང་
བཞིན་གྱིས་གཅིག་གས། བྱ་དང་། གཅིག་གོ་ཞེ་ན། འབྲས་གཟུགས་དེ་རྒྱ་གཟུགས་འབྲུང་བ་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། དེ་རྒྱ་གཟུགས་འབྲུང་བ་ལས་སྤྲིམ་བྱུང་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྲས་གཟུགས་དེ་རང་དང་བདག་ཉིད་
གཅིག་པའི་རྒྱ་ལས་འབྲུང་བ་མ་ཡིན་ནམ་སྟེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་རང་ལས་དོན་གཞན་པའི་རྒྱ་གཟུགས་འབྲུང་བ་ལས་
རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་(19a) བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། རང་ལས་དོན་གཞན་པའི་འབྲུང་བ་ལས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟེ་བ་མེད་པར་ཐལ།
འབྲས་གཟུགས་དེ་རྒྱ་གཟུགས་འབྲུང་བ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། འབྲས་གཟུགས་ནི་རྒྱ་
གཟུགས་འབྲུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་རྒྱ་རྒྱུ་ལྷན་གྲུབ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཇི་ལྟར་ཡོད་དེ་མེད་པར་ཐལ། འབྲས་གཟུགས་གཅིག་ལ་རྒྱ་
གཟུགས་བཞི་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། རྒྱ་གཟུགས་འབྲུང་བ་བཞི་ལ་ཡང་འབྲས་གཟུགས་གཅིག་ཉིད་རང་བཞིན་
གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་[མངོན་སུམ་དང་རྟགས་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་]ནི།

ཤིན་ཏུ་མི་འཛིན་ཕྱིར་དེ་མེད། །རྟགས་ལས་ཤེ་ན་རྟགས་དེ་འད་མེད། །

རྒྱ་དང་རྒྱུ་ལས་སྤྲིམ་པའི་ཕྱིར། །རྟགས་མེད་པར་ཡང་མི་རིགས་སོ། །

གལ་ཏེ་རྒྱ་དེས་གཟུགས་འཛིན་ན། །རང་གི་རང་བཞིན་ལ་འཛིན་འབྲུར། །

རྒྱུ་ལས་སྤྲིམ་པས་ཡོད་མིན་པས། །ཡང་དག་གཟུགས་མེད་ཇི་ལྟར་འཛིན། །³⁴

(ལྷོང་པ་ཉིད་བདུན་ལུ་པ་[D No. 3827, Tsa 26a2-3;47-48])

མིག་དབང་གཟུགས་ཅན་པ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། ཡོད་ན། དབང་མངོན་གྱིས་ཤིན་ཏུ་འཛིན་ཞིང་དམིགས་དགོས་པ་
ལས་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར། །ཁོ་ན་རེ། མིག་དབང་གཟུགས་ཅན་ཡང་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་རྟགས་ལས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མིག་
དབང་གཟུགས་ཅན་པ་སྤུལ་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དེ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་ཐལ། དེ་རྒྱ་དང་རྒྱུ་ལ་བཟོས་པ་

³³ ལྷོང་པ་ཉིད་བདུན་ལུ་པའི་འགྲེལ་པ་(D Tsa 116b4-17a2)ལས། གལ་ཏེ་གཟུགས་འབྲུང་ལས་བྱུང་ན། །ཡང་དག་མིན་ལས་གཟུགས་འབྲུང་
འབྲུར། །རང་གི་དོ་བོ་ལས་མ་ཡིན། །དེ་མེད་ཕྱིར་ན་གཞན་ལས་མིན། །གཅིག་པ་འད་བཞི་ནི་ཡོད་མིན་ཞིང་། །བཞི་ལ་འད་གཅིག་ནི་ཡོད་མིན་ན། །
འབྲུང་བ་ཆེ་བཞི་མེད་བརྟེན་ནས། །གཟུགས་ནི་ཇི་ལྟར་འབྲུབ་པར་འབྲུར། །ཞེས་གསུངས།

³⁴ ལྷོང་པ་ཉིད་བདུན་ལུ་པའི་འགྲེལ་པ་(D Tsa 117a3-7)ལས། ཤིན་ཏུ་མི་འཛིན་ཕྱིར་གལ་ཏེ། །རྟགས་ལས་ཤེ་ན་རྟགས་དེ་མེད། །རྒྱ་དང་རྒྱུ་ལས་
བྱུང་ཕྱིར་རོ། །ཡོད་ན་འད་རྟགས་མེད་རིགས་མ་ཡིན། །གལ་ཏེ་གཟུགས་ནི་འཛིན་འབྲུར་ན། །བདག་གི་རང་བཞིན་ཉིད་འཛིན་འབྲུར། །མེད་ལས་རྒྱུ་ལས་
སྤྲིམ་པའི་སྤོན་མེ། །གཟུགས་མེད་ཇི་ལྟར་འཛིན་པར་འབྲུར། །ཞེས་གསུངས།

བཟུན་བཅོས་ཆེན་པོ་ལྷོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་རྣམ་བཤད་དབུ་མའི་ལམ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་སྐོན་མེ།

ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། འཇམ་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ལ་བཏྲམ་པ་མེད་པར་ཡང་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་རྟོགས་པ་ཡོད་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ།
དེ་མོག་གྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཁོ་ཅ་དེ། གཟུགས་འཛིན་གྱི་སྐོང་ས་གཟུགས་རང་བཞིན་གྱིས་འཛིན་ལོ་ཞེན། འོན་ཀྱང་གཟུགས་འཛིན་
མངོན་སུམ་དེས་རང་གི་རང་བཞིན་ལ་འཛིན་པར་འཕྱུར་བར་ཐལ། དེས་གཟུགས་རང་བཞིན་གྱིས་འཛིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་མངོན་མེ་
པའི་ལྷགས་པ་ཡང་།³⁵ དམིགས་རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་པའི་གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་ཆོས་ཅན། རྩོད་གྱིས་རང་གི་དམིགས་རྒྱུན་(19b)
རང་བཞིན་གྱིས་འཛིན་པ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་འཛིན་གྱི་དུས་སུ་དམིགས་རྒྱུན་དེ་ཡོད་དགོས་པ་ལས། ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་གཟུགས་འཛིན་དབང་སྐོར་ཆོས་ཅན། རྩོད་གྱི་རང་དུས་སུ་མེད་པའི་གཟུགས་དེ་ཡང་དག་པར་ཇི་ལྟར་འཛིན་པར་འཕྱུར་ཏེ་མི་
འཕྱུར་བར་ཐལ། དེ་དང་འཛིན་ལ་ལུལ་ལུལ་ཅན་གྱི་འབྲེལ་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་[གཟུང་འཛིན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་]ནི།

ཇི་སྐད་བཤད་གཟུགས་སྐྱེས་པའི་སྐོང་། །སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་གིས་མི་འཛིན། །
འདས་དང་མ་འོངས་གཟུགས་ཀྱི་ནི། །དེ་ཡིས་ཇི་ལྟར་རྟོགས་པར་འཕྱུར། །
གང་ཚོན་མ་ཡང་ཁ་དོག་དང་། །དབྱིབས་དག་ཐ་དད་ཉིད་མེད་པས། །
དེ་དག་ཐ་དད་འཛིན་ཡོད་མིན། །གཟུགས་དེ་གཅིག་དུ་འང་གཟུགས་པ་མིན། །³⁶
(སྐོང་པ་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་[D No. 3827, Tsa 26a3-4:49-50])

ཁོ་ཅ་དེ། གཟུགས་དང་གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་གཉིས་གཟུང་འཛིན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པོ་ཞེན། གཟུགས་སྐད་
ཅིག་མ་དེ་ལྟར་བེ་སྐྱེས་པ། དེ་ལྟར་པའི་སྐོང་དུ་ཅིག་མ་གཅིག་གི་རང་བཞིན་གྱིས་མི་འཛིན་པར་ཐལ། སྐར་ཇི་སྐད་བཤད་པ་བཞིན་དེ་
གཉིས་ལུལ་ལུལ་ཅན་དུ་བཏྲམ་ནས་བཞག་པའི་ཕྱིར་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའི་གཟུགས་ཀྱང་སྐོང་ལྟར་བེ་དེ་ཡིས་ཇི་ལྟར་རྟོགས་པར་
འཕྱུར་ཏེ་མི་འཕྱུར་བར་ཐལ། དེ་གཉིས་རིམ་པ་ལྟར་སྐོང་ལྟར་བེ་དེའི་དུས་སུ་འདས་པ་འགགས་ཤིང་། མ་འོངས་པ་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་གཟུགས་ཀྱི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་དེ་དག་པས་ཐ་དད་པས་ཏེ། ཁ་དོག་མེད་པར་དབྱིབས། དབྱིབས་མེད་པར་ཁ་དོག་རང་

³⁵ མཁས་པའི་དབང་པོ་ལམ་ལག་ཤར་རམས་པ་དག་དབང་བཟུན་དར་གྱིས་ཨ་ལུ་ཡོངས་འཛིན་སྐོང་བཟང་དོན་གྲུབ་(1740-1827) ལ་བཀའ་དྲི་ལྷུ་རྣམས།
དྲིས་པའི་ལན་བརྗོད་པ་མཁས་པའི་དགའ་སྐོན་(Kha 3b3-5; The Collected Works of A-Kya Yons-hDzin, Vol. 2,
Publisher Lama Guru Deva, 1971, p.94)ལས། དྲི་བ་རྒྱག་པའི་ལན་ནི། མངོན་པའི་ལྷགས་ལ། དམིགས་རྒྱུན་ལ་ཆོས་གཉིས་ལྡན་
དགོས་པར་གསུངས་པ་ལས་ཆེར་ལ་དགོངས་པ། རྩོད་འཛིན་མིག་ཤེས་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཉམས་སུ་སྐྱོང་བའི་རང་རིག་གི་དམིགས་རྒྱུན་ནི། རྩོད་འཛིན་མིག་ཤེས་
སྐད་ཅིག་དང་པོའི་ཐུ་ལོགས་དེ་མ་ཐག་པའི་ཤེས་པའི་སྤེང་གི་ཐོ་འཛིན་མིག་ཤེས་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལས་ལམ་རིག་གི་དོ་བོར་སྤྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྣམས་པ་དེ་འཇོག་དགོས་
པར་བདག་གི་བླ་མ་མཁས་པའི་དབང་པོ་ཇི་བཙོད་ནས་མཚན་ཅན་གྱིས་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས། ཆོས་གཉིས་ནི་ཤེས་པ་དེའི་ཐུ་ལོགས་སུ་བྱུང་བ་དང་།
ཤེས་པ་དེ་ལུལ་གྱི་རྣམས་ལྡན་དུ་སྤྱེད་བྱེད་གཉིས་ལ་ཟེར། དེ་འདྲི་ཆོས་གཉིས་ཐོ་འཛིན་མིག་ཤེས་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཉམས་སུ་སྐྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ལ་
མི་རྟོག་པས། མངོན་པའི་ལྷགས་ལ། དམིགས་རྒྱུན་ལ་ཆོས་གཉིས་ལྡན་དགོས་པར་གསུངས་པ་ལ་ཁ་ཕྱིར་བཏྲམ་ཤེས་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི། རང་རིག་
མངོན་སུམ་ལ་དམིགས་པས་ལ་ཡིན།

³⁶ རྩོང་པ་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་འབྲེལ་ལ་ (D Tsa 117b2-5)ལས། གང་ཚོ་སྐོར་འབྲུང་སྐད་ཅིག་པས། །གཟུགས་སྐྱེས་སྐད་ཅིག་མི་འཛིན་ན། །
དེ་ཡིས་འདས་དང་མ་འོངས་པའི། །གཟུགས་ནི་ཇི་ལྟར་རྟོགས་པར་འཕྱུར། །གང་ཚོན་མ་ཡང་ཁ་དོག་དབྱིབས། །ཐ་དད་ཉིད་ཟི་ཡོད་མ་ཡིན། །
ཐ་དད་གཅིག་དུ་འཛིན་པ་མེད། །དེ་གཉིས་གཟུགས་སུ་གཟུགས་ཕྱིར་ཤི། །ཞེས་གསུངས།

བཟུན་བཅོས་ཆེན་པོ་སྤོང་ཉིད་བདུན་ལུ་པའི་རྣམ་བཤད་དབུ་མའི་ལམ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་སྒྲིན་མེ།

བཞིན་གྱིས་འཛིན་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་གི་ཚོ་དུས་ནམ་ཡང་། ཁ་དོག་དང་། དབྱིབས་དག་རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་ཉིད་དུ་
མེད་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ཀྱི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་གཉིས་གཅིག་དུ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་གཅིག་དུ་འཇིག་རྟེན་
ཐ་སྙད་དུ་ཡང་གྲགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ། [སློམ་ཆེད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་བཟུན་པ་]ནི།

མིག་སློབ་མིག་ལ་ཡོད་མིན་ཏེ། གཟུགས་ལ་ཡོད་མིན་བར་ན་མེད། །

གཟུགས་དང་མིག་ལ་བརྟེན་ནས་དེ། །ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་ཡོག་པ་ཡིན། །

གལ་ཏེ་མིག་བདག་མི་མཐོང་ན། །དེ་གཟུགས་མཐོང་བར་ཇི་ལྟར་འབྱུར། །

དེ་ཕྱིར་མིག་དང་གཟུགས་བདག་མེད། །སློམ་ཆེད་ལྷག་མའང་དེ་བཞིན་ནོ། །

མིག་ནི་རང་བདག་ཉིད་ཀྱིས་སྤོང་། །དེ་ནི་གཞན་བདག་གིས་ཀྱང་སྤོང་། །

གཟུགས་ཀྱང་དེ་བཞིན་སྤོང་པ་སྟེ། །སློམ་ཆེད་ལྷག་མའང་དེ་བཞིན་ནོ། །³⁷

(སྤོང་པ་ཉིད་བདུན་ལུ་པ་[D No. 3827, Tsa 26a5-6;51-53])

མིག་གི་སློབ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ཚོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། བདག་རྒྱུན་མིག་དབང་ལ་རང་(20a)བཞིན་གྱིས་ཡོད་
པ་མ་ཡིན། དམིགས་རྒྱུན་གཟུགས་ལ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན། དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཕྱིར།
དེས་ན་ལུལ་གཟུགས་དང་བདག་རྒྱུན་མིག་ལ་བརྟེན་ནས་མིག་སློབ་རང་བཞིན་གྱིས་སླེ་བར་ཡོངས་སུ་རྟོགས་(རྟོག་?)པ་དེ་ནི་གནས་ཚུལ་
ཇི་ལྟར་བཞིན་མཐོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་ཚུལ་ཕྱིན་ཅི་ཡོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་ཟེ། མིག་གི་སློབ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རང་བཞིན་
གྱིས་ཡོད་དེ། མིག་གིས་གཟུགས་ལ་བཟོ་བར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མིག་དེས་གཟུགས་རང་བཞིན་གྱིས་མཐོང་བར་ཇི་
ལྟར་འབྱུར་ཏེ་མི་འབྱུར་བར་ཐལ། གལ་ཏེ་མིག་རང་གིས་བདག་ཉིད་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་མིག་གིས་གཟུགས་རང་བཞིན་གྱིས་
མཐོང་ན། མིག་གིས་གཟུགས་མཐོང་བ་དེ་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་མ་བཟོས་པར་འབྱུར་ལ། རྒྱ་རྒྱུན་ལ་མ་བཟོས་པར་གཟུགས་མཐོང་ན། མིག་
དབང་རང་ཉིད་ཀྱང་མཐོང་དགོས་ཏེ། མིག་དབང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་མ་བཟོས་པར་གཟུགས་མཐོང་ན། རང་ཉིད་ལ་ཡང་མ་རྒྱུངས་པ་ཡིན་
ནོ། །དེས་ན་ལྟ་བུར་མིག་དང་བཟོ་བྱ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལོ་མོས་གྲུབ་པ་ལམ། བདག་དུ་གྲུབ་པ་མེད་དེ། དེ་ཐམས་ཅད་བཟོས་གྲུབ་
ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། སློམ་ཆེད་ལྷག་མ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། གཟུགས་ཀྱི་སློམ་ཆེད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་གཏན་ལ་ཐབ་པ་
དེ་བཞིན་དུ་མ་རྒྱུངས་པའི་ཕྱིར། མིག་ནི་ཚོས་ཅན། རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་སྤོང་སྟེ། གཞན་ལ་བཟོས་ནས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། མིག་དེ་ནི་
གཞན་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་སྤོང་སྟེ། ལྷོད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་(20b) ཀྱང་མིག་དེ་བཞིན་དུ་
རང་བཞིན་གྱིས་སྤོང་པ་ཡིན་ཏེ། བཟོས་ནས་གྲུབ་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་[རྣོ་བ་རང་བཞིན་མེད་པར་བཟུན་པ་]ནི།

³⁷ སྤོང་པ་ཉིད་བདུན་ལུ་པའི་འགྲེལ་བ་(D Tsa 117b6-18a2)ལས། མིག་སློབ་མིག་ལ་ཡོད་མིན་ཏེ། གཟུགས་ལ་ཡོད་མིན་བར་ན་འདྲ་མེད། །མིག་
དང་གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་དེ། །ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་ཡོག་པ་ཡིན། །གལ་ཏེ་མིག་བདག་མི་མཐོང་ན། །དེ་གཟུགས་མཐོང་བར་ཇི་ལྟར་འབྱུར། །དེ་ཕྱིར་
མིག་དང་གཟུགས་བདག་མེད། །སློམ་ཆེད་ལྷག་མའང་དེ་དང་འདྲ། །མིག་དེ་རང་བདག་ཉིད་ཀྱིས་སྤོང་། །དེ་ནི་གཞན་བདག་ཉིད་ཀྱིས་སྤོང་། །གཟུགས་ཀྱང་
དེ་བཞིན་སྤོང་པ་སྟེ། །སློམ་ཆེད་ལྷག་མའང་དེ་བཞིན་སྤོང་། །ཞེས་གསུངས།

བཟུགས་བཙུགས་ཆེན་པོ་སྤོང་གི་དབང་ལུ་ཕུ་པའི་རྣམ་པའདུ་དབང་ལུ་མའི་ལམ་གསལ་པར་བྱེད་པའི་སྤོང་ནི།

གང་ཚེ་གཅིག་རེ་ག་ལྟར་ཅིག་འགྲུར། །དེ་ཚེ་གཞན་རྣམས་སྤོང་པ་ཉིད། །
སྤོང་པའམ་མི་སྤོང་མི་སྤོང་ལ། །མི་སྤོང་པ་ཡང་རྟེན་མི་བརྟེན། །
ངོ་བོ་མི་གནས་ཡོད་མིན་པས། །གསུམ་འདུས་པ་ཡོད་མ་ཡིན་ནོ། །
དེ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་རེག་མེད་པས། །དེ་ཚེ་ཚོར་བ་ཡོད་མ་ཡིན། །³⁸

(སྤོང་པ་ཉིད་བདུན་ལུ་པ་[D No. 3827, Tsa 26a6-7;54-55])

གཟུགས་པ་འདུ་བཞེད་མེད་ཀྱང་། །ཡིད་དབང་རྣམ་ཤེས་སོགས་འདུས་པའི་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་རང་བཞིན་གྱིས་ ། ཡོད་དོན་ཞེས། མིག་གི་དབང་པོ་དེ་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་སྤྱིད་པའི་བདག་ཀྱི་དབང་ལུ་ཡུར་པ་དེའི་ཚེ་དོན་ཤེས་གཞན་རྣམས་དབང་པོས་སྤོང་པ་ ། ཡིན་པར་ཐལ། གང་གི་ཚེ་མིག་གི་དབང་པོ་གཅིག་ལུ་རེག་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་རང་བཞིན་གྱིས་འདུས་པར་འགྲུར་བའི་ཕྱིར། །འདོད་མི་ ། ལུས་ཏེ། མིག་གི་དབང་པོ་དེ་དོན་ཤེས་ཀྱིས་སྤོང་ན། མི་སྤོང་པ་རེག་པ་ལ་དོན་ཤེས་མི་བརྟེན་ལ། མི་སྤོང་པ་རེག་པ་དོན་ཤེས་ཀྱིས་སྤོང་ ། རྟེན་རང་བཞིན་གྱིས་སྤོང་པ་དབང་པོ་ལ་དོན་ཤེས་མི་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། །དེ་ལྟར་ན་ལུ་ལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་པའི་ཚོར་བ་རང་ ། བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལུ་ལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་པོ་རང་གི་ངོ་བོས་མི་གནས་པས་ཏེ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། །དེས་ན་ ། ཤེས་ཀྱི་བྱ་ཚུལ་ཅན། ཚོར་བ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལུ་ལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་པོ་དེ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ་ངོ་བོ་ཉིད་ ། ཀྱིས་རེག་ཅིང་འདུས་པ་མེད་པས་དེའི་ཚེ་སྤོང་དེའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་[རྣམ་ཤེས་རང་བཞིན་མེད་པར་བཟུགས་པ་]ནི།

ནང་དང་ཕྱི་ཡི་སྤྱི་མཆོད་ལ། །བརྟེན་ནས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འབྱུང་། །
དེ་ལྟ་བུས་ན་རྣམ་ཤེས་ནི། །སྤྱི་གྲུ་སྤྱི་སྤྱི་བཞིན་དུ་སྤོང་། །
རྣམ་ཤེས་ཤེས་བྱུ་ལ་བརྟེན་ནས། །འབྲུང་ལ་ཤེས་བྱ་ཡོད་མ་ཡིན། །
ཤེས་བྱ་ཤེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། །དེ་ཕྱིར་ཤེས་པ་པོ་ཉིད་མེད། །
ཐམས་ཅད་མི་རྟག་ཡང་ན་ནི། །མི་རྟག་པ་ཡང་རྟག་པ་མེད། །
དངོས་པོ་རྟག་དང་མི་རྟག་ཉིད། །འབྲུར་ན་དེ་ལྟ་གཞན་ཡོད། །³⁹

(སྤོང་པ་ཉིད་བདུན་ལུ་པ་[D No. 3827, Tsa 26a7-b1;56-58])

གཞན་ཡང་ཁོ་ན་རེ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤུང་པོ་རང་བཞིན་གྱི་ཡོད་དོན་ཞེས། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤུང་པོ་ནི་སྤྱི་གྲུ་དང་སྤྱི་སྤྱི་བཞིན་དུ་རང་ ། བཞིན་གྱིས་སྤོང་སྤོང་ ། རང་དང་ཕྱི་ཡི་སྤྱི་མཆོད་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འབྱུང་བ་དེ་ལྟ་བུས་ཀྱི་ཕྱིར། །དེ་ལྟར་ན་ཤེས་བྱའི་ལུ་ལ་

³⁸ སྤོང་པ་ཉིད་བདུན་ལུ་པའི་འགྲེལ་པ་(D Tsa 119a3-5)ལས། གཞན་ཏེ་གཅིག་རེ་ག་ལྟར་ཅིག་འགྲུར། །དེ་ཚེ་གཞན་རྣམས་སྤོང་པ་ཡིན། ། སྤོང་པའང་མི་སྤོང་མི་སྤོང་ཏེ། །མི་སྤོང་པ་ཡང་སྤོང་པ་ཡིན། །གསུམ་པོ་ཡོད་མིན་མི་གནས་པའི། །རང་བཞིན་འདུ་བ་ཡོད་མིན་པས། །དེ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ ། རེག་པ་མེད། །དེ་ཕྱིར་ཚོར་བ་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས།

³⁹ སྤོང་པ་ཉིད་བདུན་ལུ་པའི་འགྲེལ་པ་(D Tsa 119a6-b3)ལས། རང་དང་ཕྱི་ཡི་སྤྱི་མཆོད་ལ། །བརྟེན་ནས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འབྱུང་། །དེ་ལྟ་བུས་ ། རྣམ་ཤེས་ཤེས། །སྤྱི་གྲུ་སྤྱི་སྤྱི་བཞིན་དུ་སྤོང་། །རྣམ་ཤེས་རྣམ་ཤེས་བྱ་བརྟེན་ནས། །འབྲུང་བས་ཡོད་མིན་ཤེས་པ་དང་། །རྣམ་ཤེས་བྱ་མེད་ཕྱིར་དེའི་ཕྱིར། ། རྣམ་ཤེས་བྱེད་པ་མེད་པ་ཉིད། །ཐམས་ཅད་མི་རྟག་མི་རྟག་པའམ། །ཡང་ན་རྟག་པ་ཅི་ཡང་མེད། །དངོས་པོ་དང་རྟག་དང་མི་རྟག་ཉིད། །ཡིན་ན་དེ་ལྟར་གཞན་ ། ཡོད། །ཅེས་གསུངས།

བཟུག་བཅོམ་ཚེ་ལོ་སྤོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་རྣམ་པའདད་དབུ་མའི་ལམ་གསལ་པར་བྱེད་པའི་སྒྲིན་མེ།

ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཟེལ། ཡུལ་ཅན་རྣམ་ཤེས་བྱ་(21a)ལ་བརྟེན་ནས་འབྲུང་ལ། ཤེས་བྱ་ཡུང་རྣམ་ཤེས་ལ་
བརྟེན་ནས་བྱུང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷ་མཚན་གོང་དུ་བཤད་པ་དེའི་ཕྱིར། ཤེས་པ་པོ་ཉིད་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། ཤེས་བྱ་དང་ཤེས་པ་
རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཟུགས་རྒྱུ་རྣམ་ཤེས་གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་རྣམ་ཀྱི་བདག་མེད་གཙོ་བོར་གཏུན་ལ་
ཕབ་ནས། ཤེས་པ་པོ་གང་ཟག་རང་བཞིན་མེད་པར་བཟུག་པས། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱང་ཞར་ལ་བཟུག་ཏེ། གོང་ལོག་ཀྱང་དུ་
འདི་འདྲའི་རིགས་མང་བར་སྤང་ངོ་། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འདུས་བྱས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན། འདུས་བྱས་མི་རྟག་པ་སོགས་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོམ་
བཞེགས་ལྡངས་པ་མི་འབྲང་པར་འཇུག་ཞེན།⁴⁰ དེའི་སྒྲིན་མེད་དེ། ཀྱུན་རྒྱུ་ཙམ་དུ་འདུས་བྱས་རྣམས་མི་རྟག་པ་ལ་དགོངས་རྣམས་
འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པའི་མི་རྟག་པ་དང་རྟག་པ་གཉིས་ཚར་གང་
མེད་པར་ཟེལ། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ཅན། རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་གཉིས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་འཇུག་ན་ཡང་དེ་ལྟ་
ལ་ཡོད་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་[འདུ་བྱེད་རང་བཞིན་མེད་པར་བཟུག་པ་]ནི།

ལྷུག་དང་མི་ལྷུག་གི་ཅི་ལོག། རྟེན་ལམ་ཆགས་ལྡང་གཏི་སྟག་དངོས། །

འབྲུང་ཕྱིར་ཆགས་ལྡང་གཏི་སྟག་དང་། །རང་བཞིན་གྱིས་ནི་ཡོད་པ་ཡིན། །

གང་ཕྱིར་དེ་ཉིད་ལ་ཆགས་ཤིང་། །དེ་ལ་ཞེ་སྤང་དེ་ལ་རྫོངས། །

དེ་ཕྱིར་རྣམ་པར་རྟོག་པས་བསྐྱེད། །རྟོག་དེའང་ཡང་དག་ཉིད་དུ་མེད། །⁴¹

(སྤོང་པ་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་[D No. 3827, Tsa 26b1-2;59-60])

ཁོ་ན་རེ། འདིའི་དོན་མདོ་ལྟེ་ལས། འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྤང་དང་། གཏི་སྟག་རྣམས་རྣམ་ཤེས་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་རྟུག་

⁴⁰ ལྷ་ལིའི་རྣམས་ཀྱི་རྟོགས་སུ་བཅད་པ་(Dhammapada 277-279)ལས། འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་ཅེས། །གང་ཚེ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མཐོང་ན། །
ལྷུག་བཟུལ་དག་གིས་རྟོགས་མི་འབྲུར། །འདི་ནི་རྣམ་དག་ལམ་ཡིན་ནོ། །འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ལྷུག་བཟུལ་ཞེས། །གང་ཚེ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མཐོང་ན། །ལྷུག་
བཟུལ་དག་གིས་རྟོགས་མི་འབྲུར། །འདི་ནི་རྣམ་དག་ལམ་ཡིན་ནོ། །རྣམས་རྣམས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་ཅེས། །གང་ཚེ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མཐོང་ན། །ལྷུག་
བཟུལ་དག་གིས་རྟོགས་མི་འབྲུར། །འདི་ནི་རྣམ་དག་ལམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རྣམས་(XII, 7)ལས། འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་སྤོང་ཉིད་དུ། །གང་ཚེ་ཤེས་རབ་
ཀྱིས་མཐོང་བ། །དེ་ཚེ་ལྷུག་བཟུལ་ལས་ཡིད་འབྲུང། །ལམ་འདི་རྣམ་པར་དག་པར་འབྲུར། །ཞེས་བཀའ་བཏགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་གསུམ་གྱི་སྤྱིང་འདུ་བྱེད་ཐམས་
ཅད་སྤོང་ཉིད་ཅེས་པ་བཟུན་འདུག ཡང་དགོངས་འགྲེལ་(D No.106, Ca 9a3-4)ལས། འདི་རྟེ་སྟེ། དཔེར་ན། འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་
ཉིད་དང་། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ལྷུག་བཟུལ་བ་ཉིད་དང་། རྣམས་ཐམས་ཅད་ལ་གང་བདག་མེད་པ་ཉིད་ཀྱང་དེ་དག་དང་མཚན་ཉིད་ཐ་དང་པ་
མ་ཡིན་པ་ལས། མཚན་ཉིད་ཐ་དང་དུ་གདགས་པར་སྐྱབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་།(D Ca 28a6-7)འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལས། ལྷུག་
བཟུལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལས། རྣམས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལས། ལྷུག་ལས་འདས་པ་ཞེ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་རྟེ་བ་དང་མཐུན་པའི་ཞིག་ནས་
དང་། ལྷུག་མཐོང་དེ་ནི་རྣམས་ལ་མི་གནས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱོལ། །ཞེས་གསུངས།

⁴¹ སྤོང་པ་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་འགྲེལ་(D Tsa 119b4-6)ལས། ལྷུག་དང་མི་ལྷུག་གི་ཅི་ལོག། རྟེན་ལམ་ཆགས་ལྡང་གཏི་སྟག་རྣམས། །
འབྲུང་སྤེ་དེ་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས། །འདོད་ཆགས་ཞེ་སྤང་གཏི་སྟག་མེད། །གང་ཕྱིར་དེར་ཆགས་དེར་སྤང་དེར། །རྫོངས་པ་དེ་ཕྱིར་དེ་དག་ནི། །རྣམ་རྟོག་གིས་
བསྐྱེད་རྣམ་རྟོག་ཀྱང་། །ཡང་དག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས།

བསྐྱེད་བཅོས་ཆེན་པོ་སྤོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་རྣམ་པའདད་དབུ་མའི་ལམ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་སྤོང་མེ།

པར་བསྐྱེད་པས། མཚུངས་ལྡན་འདུ་བྱེད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། དེ་འགོག་པའི་རིགས་པ་འདིར་བཤད་པ། ཆགས་མུང་དང་གཏི་མུག་དང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། ཡུལ་མུག་པ་དང་མི་མུག་པའི་ཕྱིན་ཅི་ཡོག་གི་རྒྱུན་ལས་ཆགས་མུང་གཏི་མུག་རྣམས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དུག་གསུམ་པོ་དེ་ཡང་ཚུལ་(21b)མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པས་སྦྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་མཚན་གང་གིས་ཕྱིར་ཡུལ་ཡིད་འོང་དེ་ཉིད་ལ་ཆགས་ཤིང་། ཡིད་མི་འོང་བ་དེ་ལ་ཞེ་མུང་ལ། དེ་ལས་གཞན་བར་མ་ལ་སྤོང་ས་པ་དེའི་ཕྱིར།

ལཱ་པ་[འདུ་ཤེས་རང་བཞིན་མེད་པར་བསྐྱེད་པ་]ནི།

བརྟག་བྱ་གང་དེ་ཡོད་མ་ཡིན། །བརྟག་བྱ་མེད་རྟོག་ག་ལ་ཡོད། །

དེ་ཕྱིར་བརྟག་བྱ་རྟོག་པ་དག། །རྟེན་ལས་སྦྱེས་ཕྱིར་སྤོང་བ་ཉིད། །⁴²

(སྤོང་བ་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་[D No. 3827, Tsa 26b2;61])

ཁོ་ན་རེ། ཡུལ་གྱི་བྱུན་མེད་མ་ཡིན་པའི་མཚན་མ་སོ་སོར་སྤྱོད་ཅིང་འཛིན་པའི་འདུ་ཤེས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པོ་ཞེ་ན། ཡུལ་ལ་མཚན་མར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེ་ཡང་ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་མེད་པར་གསལ། བརྟག་བྱ་ཡུལ་གང་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷ་བ་སྟེ། བརྟག་བྱ་ཡུལ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན། དེ་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་རང་བཞིན་གྱིས་ག་ལ་ཡོད་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། ལྷ་མཚན་དེའི་ཕྱིར། བརྟག་བྱ་དང་རྟོག་པ་དག་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་སྤོང་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རྒྱུན་ལ་བརྟོས་ནས་སྦྱེས་པ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་རང་བཞིན་མེད་པར་གསུངས་པའི་དགོས་པ་ནི།

དེ་ཉིད་རྟོགས་པས་ཕྱིན་ཅི་ཡོག། །བཞེ་ལས་བྱུང་བའི་མ་རིག་མེད། །

དེ་མེད་ན་ནི་འདུ་བྱེད་རྣམས། །མི་འབྲུང་ལྷག་མའང་དེ་བཞིན་ནོ། །

གང་གང་ལ་བརྟེན་སྦྱེ་བའི་དངོས། །དེ་དེ་མེད་པས་དེ་མི་སྟེ། །

དངོས་དང་དངོས་མེད་འདུས་བྱས་དང། །འདུས་མ་བྱས་འདི་ལྷ་ངན་འདས། །⁴³

(སྤོང་བ་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་[D No. 3827, Tsa 26b2-3;62-63])

ཁོ་ན་རེ། ཚས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་པ་ལ་དགོས་པ་གང་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། ཚས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྤོང་བར་རྟོགས་པ་ལ་དགོས་པ་ལྷང་པར་ཅན་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་རྟོགས་པས་ཡུང་སོགས་ཀྱི་ཚས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ཡོག་པར་རྟོགས་པར་ཕྱིན་ཅི་ཡོག་བཞེ་ལས་བྱུང་བའི་མ་རིག་པ་མེད་པས་ཏེ་ཟད་པར་བྱེད་ལ། མ་རིག་པ་དེ་མེད་ན་ནི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱང་མི་འབྲུང་ཞིང་། ཡན་ལས་ལྷག་མའང་དེ་བཞིན་དུ་མི་འབྲུང་བའི་ཕྱིར། ལྷ་བ་པ་ཡོད་དེ། ལྷ་མཚན་གང་དང་གང་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱེ་རྒྱའི་དངོས་པོ་དེ་དང་དེ་མེད་པས། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་འབྲས་བུ་དེ་མི་སྦྱེ་བའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན། འཕོར་བ་(22a)སྤངས་པའི་ཟད་པ་ཡང་གཞན་ཏུ་མེད་པར་འགྲུར་རོ་ཞེ་ན། དེའི་སྤོང་མེད་དེ། དངོས་པོ་དང་དངོས་

⁴² སྤོང་བ་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་(D Tsa 120a1)ལས། རྣམ་བརྟག་བྱ་གང་དེ་ཡོད་མིན། །བརྟག་བྱ་མེད་རྟོག་ག་ལ་ཡོད། །དེ་ཕྱིར་རྟེན་ལས་སྦྱེས་པའི་ཕྱིར། །བརྟག་བྱ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྤོང་། །ཞེས་གསུངས།

⁴³ སྤོང་བ་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་(D Tsa 120a2-4)ལས། ཡང་དག་མཐོང་ཕྱིར་ཕྱིན་ཅི་ཡོག། །བཞེ་ལས་སྦྱེས་པའི་མ་རིག་མེད། །དེ་མེད་ཕྱིར་ན་འདུ་བྱེད་རྣམས། །མི་འབྲུང་ལྷག་མའང་དེ་བཞིན་ནོ། །གང་བརྟེན་གང་སྦྱེས་དེ་དེ་ལས། །སྦྱེས་དེ་དེ་མེད་མི་འབྲུང་ངོ། །དངོས་དང་དངོས་མེད་འདུས་བྱས་དང། །འདུས་མ་བྱས་ཤིང་ལྷ་ངན་འདས། །ཞེས་གསུངས།

བཟུགས་བཅོམ་ཆེན་པོ་སྤོང་ཉིད་བདུན་ལུ་པའི་རྣམ་བཤད་དབུ་མའི་ལམ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་སྤོང་མཉམ།

མེད་དང་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་གསལ་ཅད་ལ་མཚན་མཚར་འཛིན་པའི་སྤོང་མ་གསལ་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བའི་དབྱིངས་མུང་ན་ལས་
འདས་པ་དེ་ཐར་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཐར་བཤད་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ཚོས་གསལ་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་པ་བསྐྱོམས་པ་ཉིད་ལས་ཐོབ་
པར་འགྲུར་བའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་བཞི་བརྒྱ་པ་(D No. 3846, Tsha 9a7; VII,5)ལས།⁴⁴ བསོད་ནམས་རྒྱུང་རྒྱས་[རྩ་]ཚོས་
འདི་ལ། བྲེ་ཚོམ་ཟ་བར་ཡང་མི་འགྲུར། བྲེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཙམ་ཞིག་གིས། སྲིད་པ་དུལ་པོར་བྱེད་[བྱས་]པར་འགྲུར། ཞེས་གསུངས་
ཤིང་། དེའི་འགྲེལ་པ་(D No. 3865, Ya 134a7-b3)ལས། གལ་ཏེ་སྤོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚོས་ཡང་དག་པར་ཉེ་བར་བཟུགས་ན།
རྒྱ་ཅི་ཞིག་ཚོས་འདི་ལྟར་རས། འདི་ལྟར་མ་ཡིན་ཞེས་གིས་ཚོས་འདི་ལྟར་མ་ཡིན་ཞིང་འདི་བྲེ་ཚོམ་སྤྱིད་[བསྐྱེད་]ན་ནི། བྲེ་ཚོམ་ཟ་བ་འདི་
ཙམ་གྱིས་ཀྱང་ངེས་པར་འདི་ལོས་[འདི་དེ་]སྲིད་པ་དངས་པ་ཉིད་དུ་འགྲུར་དེ། དེ་ཞིག་ལ་ཏེ་འདི་ལྟར་ཡིན་ནམ་སྤྱི་དུ་དམིགས་པ་ན།
དེའི་ཚེ་དེས་[དེ་]རིས་གྱིས་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱན་པོ་གཙོད་པའི་རྒྱར་འགྲུར་རོ། །ཡང་ན་བྲེ་ཚོམ་ཟ་བ་པོངས་པ་[པར་]དོན་དུ་གཉེར་
ཞིང་། འཐད་པ་དང་བཅས་པའི་ལུང་གི་སྟོབས་ལས། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་དངས་པར་འགྲུར་བ་[ལྟར་པ་]ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཟད་པ་ལས་
འཁོར་བ་རྒྱན་ཆད་པར་བྱེད་པས། བྲེ་ཚོམ་ཟ་བའི་དུས་ཚུལ་དང་། འདི་ལོས་[འདི་དེ་]སྲིད་པ་དུལ་པོ་ཁོ་ནར་མངོན་དེ། དེ་འཛོམས་པ་
དང་མཐུན་པའི་གནས་སྐབས་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྤོང་ཉིད་མཐར་ཐུག་ལ་བྲེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་སྲིད་པ་
དུལ་པོར་བྱེད་ན་རྟེན་འབྲུང་གི་དོན་རང་བཞིན་གྱིས་སྤོང་པ་ཉིད་དུ་(22b)རྟོགས་པས་མུང་ན་ལས་འདས་པ་འཐོབ་པ་ལྟ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་
དགོས་དེ། བཞི་བརྒྱ་པ་(D Tsha 10a2-3; VII,22)ལས།⁴⁵ དེ་ཉིད་ཤེས་པས་གལ་ཏེ་འདིར། མུང་ན་འདས་པ་མ་ཐོབ་
ཀྱང་། སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་[ཕྱི་མར་]འབད་མེད་པར། །ངེས་པར་ཐོབ་འགྲུར་ལས་བཞིན་ནོ། ཞེས་དང་།⁴⁶

དེའི་འགྲེལ་པ་(D No. 3865, Ya 143a1-2)ལས་ཀྱང་།⁴⁷ དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལུ་ཤེས་ལྟར་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར།
མངོན་པར་བཙོན་པས་སྐྱེ་བ་འདིར་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་མཐའི་ས་མ་ཐོབ་[མཐའ་མི་འཐོབ་]མོང་གྱི། དོན་དམ་པའི་ཡེ་ཤེས་གུབ་
པ་ལ་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་[འབད་པ་མེད་པར་]མུང་ན་ལས་འདས་པ་ངེས་པར་འཐོབ་སྟེ། ལས་བཞིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

⁴⁴ Sanskrit fragments and Tibetan translation of Candrakīrti's Bodhisattvayogācāracatuḥśatakaṭikā, ed. by K. Suzuki Tokyo, 1994, p.120,7.

⁴⁵ Suzuki: Tokyo, 1994, op. cit; p.148,20.

⁴⁶ སྐབས་འབྲེལ་དོགས་པ་གཙོད་དགོས་པ་ཞིག་ནི་འགོག་པ་ལ་དམིགས་ཏེ་ཐར་པ་མ་ཡིན་སྤྱི་དུ་འཛིན་པ་དང་ལམ་ལ་དམིགས་ཏེ་ཐར་ལམ་མ་ཡིན་སྤྱི་དུ་
འཛིན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་པ་གང་ཡིན་སྤྱི་དུ་ལྟར་ཞེ་ཡང་། མངོན་པ་ཀྱན་བདུས་(D No. 4049, Ri 79a1; T 1605,
676b15)ལས། འགོག་པ་དང་ལམ་ལ་དམིགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་དག་ལ་དམིགས་པ་ལམ་ཡིན་པར་བཟུང་སྟེ། དེའི་དམིགས་པ་ནི་དེས་
ཡོངས་སུ་རྟོག་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན། དཔལ་ལོ་ཆེན་པའི་མངོན་པ་ཀྱན་བདུས་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་ཤེས་བྱ་གསལ་བྱེད་(Sakya College, P. O.
Rajpur, Distt. Dedhra Dun, U. P. India, 1999, 207a3; p. 413,3)ལས། འགོག་ལམ་ནི་མཉམ་བཞག་དང་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ལེ་
ཤེས་ཀྱིས་ཐོས་རང་གིས་རིག་བྱ་ཡིན་པས་སོ། །དེ་རྣམས་ཅི་ལྟར་དེ་དག་གི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་དེའི་དམིགས་པ་ནི་ཉོན་མོངས་དང་མཚུངས་
ལྡན་གྱི་སེམས་དེས་རྟོག་པ་སྟོབས་ལྟར་བདགས་པ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ་བུ་ལ་རྟོག་པ་འོ་ཞེས་པའི་རྟོག་བྱེད་ལས་བདགས་པ་ཀྱང་ན་མེད་པས་སོ། ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་འགོག་ལམ་ལ་དམིགས་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དམིགས་པ་ནི་དེས་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་སྟེ་རང་གིས་ཀྱན་བདགས་པའི་འགོག་ལམ་གྱི་ལྗུགས་བརྒྱན་
ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །

⁴⁷ Suzuki: Tokyo, 1994, op. cit; p.150,1.

བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་ལྷོང་ཉིད་བདུན་ལུ་པའི་རྣམ་བཤད་དབུ་མའི་ལམ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་སྨོན་ལེན།

གསུམ་པ་དོགས་པ་དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ་གསུམ། ལུང་དང་འགལ་བ་སྤང་། ལྷོང་ཉིད་ཕྱེ་བ་བསྟན་པ་ལ་སྟག་པ་སྟེ་བའི་རྒྱ་
མཚན། དེ་ལ་སྟག་མི་རིགས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་[ལུང་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་]ལ་གཉིས། ཐེག་དམན་གྱི་ལུང་དང་འགལ་བ་སྤང་།
ཐེག་ཆེན་གྱི་ལུང་དང་འགལ་བ་སྤང་བའོ།

དང་པོ་[ཐེག་དམན་གྱི་ལུང་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་]ནི།

རྒྱ་རྒྱུན་ལས་སྟེས་དངོས་པོ་རྣམས། །ཡང་དག་ཉིད་དུ་རྟོག་པ་གང་། །

དེ་ནི་སྨོན་པས་མ་རིག་གསུངས། །དེ་ལས་ཡན་ལག་བཟུ་གཉིས་འབྱུང་། །

དངོས་པོ་སྨོང་པར་དེ་རྟོགས་ནས། །ཡང་དག་མཐོང་ཕྱིར་རྫོངས་མི་འགྲུང་། །

དེ་ནི་མ་རིག་འགོག་པ་ཡིན། །དེ་ལས་ཡན་ལག་བཟུ་གཉིས་འགག། །

འདུ་བྱེད་དྲི་ཟའི་གྲོང་ཁེར་དང་། །སྐྱུ་མ་སྟིག་རྒྱ་རྒྱུན་ཤད་དང་། །

དབུ་བཟུ་བུར་སྐྱལ་པ་དང་། །མི་ལས་མགལ་མེད་འཁོར་ལོ་མཛུངས། །⁴⁸

(སྨོང་པ་ཉིད་བདུན་ལུ་པ་[D No. 3827, Tsa 26b3-4;64-66])

དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་སོགས་སྟོས་པ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱི་ཉེ་བར་ཞི་བའི་དབྱིངས་དེ་ཉིད་ཐར་པ་ཡིན་ན།
མདོ་ལས་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་ཡན་ལག་བཟུ་གཉིས་འགགས་པ་ལས་ཐར་པ་འབྱོལ་བར་བཤད་པ་མི་འབྲུང་པར་འགྲུང་པོ། ཞེ་ན།
རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལས་སྟེས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་སྟེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་རྟོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྩོམ་ཅན།
སྨོན་པས་འཁོར་བའི་རྩ་བར་རྒྱར་པའི་མ་རིག་པ་དང་། ཡན་ལག་བཟུ་གཉིས་ཀྱང་དང་པོའི་མ་རིག་པར་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
དེ། དེ་འདྲ་བའི་མ་རིག་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་ཤིའི་བར་གྱི་ཡན་ལག་བཟུ་གཉིས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ (23a) རྒྱ་རྒྱུན་
ལས་སྟེས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ནི་སྨོན་པས་འཁོར་བའི་རྩ་བར་རྒྱར་པའི་མ་རིག་པ་
དང་། ཡན་ལག་བཟུ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མའི་མ་རིག་པར་གསུངས་ལ། གཞན་ཡང་རྩ་ཤེ་(Prasp. p. 524,10; D No. 3860,
182b1 ; XXVI,1ab)ལས། མ་རིག་སྐྱབ་པ་ཡང་སྲིད་ཕྱིར། །འདུ་བྱེད་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་དག །ཅེས་པའི་འགྲེལ་པ་རྟོག་གསལ་
(D No. 3860, རྩ་ 182b1 -2; Prasp. p. 524,10)ལས་ཀྱང་། དེ་ལས་རིག་པ་ནི་མི་ཤེས་པ་སྟེ། ལུན་པ་དང་།
ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ལ་སྟེ་བའི་བར་བྱེད་པའོ། ཞེས་དང་། ས་ལུ་ཇུང་པའི་མདོ་དེ་ཉིད་([D རྩ་ 186b4-6; Prasp. p. 561]དེ་
ལས་རིག་པ་གང་ཞེ་ན། ལས་སྟེས་པོ་འདྲི་དག་ཉིད་ལ་གང་གཅིག་ཕུར་འདུ་ཤེས་པ་དང་། རིལ་པོར་འདུ་ཤེས་པ་དང་། རྟག་པར་འདུ་ཤེས་པ་དང་།
བརྟན་པར་འདུ་ཤེས་པ་དང་། ཐེར་རྒྱག་ཏུ་འདུ་ཤེས་པ་དང་། བདེ་བར་འདུ་ཤེས་པ་དང་། བདག་ཏུ་འདུ་ཤེས་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཏུ་འདུ་ཤེས་པ་དང་།
སྟོག་ཏུ་འདུ་ཤེས་པ་དང་། ལྟེ་བ་པོ་དང་། གསོ་བ་དང་། ལྟེ་ས་བུ་དང་། གང་ཟག་ཏུ་འདུ་ཤེས་པ་དང་། ཤེད་ལས་སྟེས་པ་དང་། ཤེད་བུར་འདུ་ཤེས་པ་དང་།

⁴⁸ ལྷོང་པ་ཉིད་བདུན་ལུ་པའི་འགྲེལ་པ་ (D Tsa 120a5-7)ལས། རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལས་སྟེས་དངོས་རྣམས། །ཡང་དག་པར་ནི་རྟོག་པ་གང་། །
དེ་ནི་སྨོན་པས་མ་རིག་གསུངས། །དེ་ལས་ཡན་ལག་བཟུ་གཉིས་འབྱུང་། །ཡང་དག་མཐོང་ཕྱིར་དངོས་སྨོང་པར། །ཤེགས་ཤེས་མ་རིག་མི་འབྱུང་བ། །
དེ་ནི་མ་རིག་འགོག་པ་ཡིན། །དེ་ཕྱིར་ཡན་ལག་བཟུ་གཉིས་འགག། །འདུ་བྱེད་དྲི་ཟའི་གྲོང་ཁེར་དང་། །སྐྱུ་མ་སྟིག་རྒྱ་རྒྱུན་དང་། །རྒྱ་ལོ་དབུ་བ་མཛུངས་
པ་སྟེ། །མི་ལས་མགལ་མེད་འཁོར་ལོ་འདྲ། །ཞེས་གསུངས།

བཟུན་བཅོས་ཆེན་པོ་ཉིད་བདུན་ལུ་པའི་རྣམ་བཤད་དབུ་མའི་ལམ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་སྤོང་མེ།

ང་ཞེས་བྱ་བ་དང་། བདག་གོ་ཞེས་བྱ་བར་འདུ་ཤེས་པ་སྟེ། འདི་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་མི་ཤེས་པ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་པ་འདི་ནི་མ་རིག་པ་ཞེས་བྱའོ། །དུ་དྲུང་ས་
 པ་ལས་ཀྱང་། དེ་ལ་མ་རིག་པ་གང་ཞེ་ན། ལས་ལ་དུག་པོ་འདི་དག་ཉིད་ལ་གང་གཅིག་ཤུར་འདུ་ཤེས་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས། ང་
 ཞེས་བྱ་བ་དང་། བདག་གོ་ཞེས་བྱ་བར་འདུ་ཤེས་པ་སྟེ། འདི་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་མི་ཤེས་པ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་པ་འདི་ནི་མ་རིག་པ་ཞེས་
 བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདེན་འཛིན་ཉིད་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མའི་མ་རིག་པར་བཤད་ལ། ཡང་ན་དེ་ལོ་ན་ཉིད་མ་
 རྟོགས་ཤིང་ལོག་པར་ཤེས་ཏེ། མི་ཤེས་པ་ནི་མ་རིག་པ་འོ། །ཞེས་བདེན་འཛིན་ལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མའི་མ་རིག་པར་གསལ་ལ་
 བར་གསུངས་སོ། །རྒྱ་རྒྱུན་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ཉིད། འཁོར་བའི་ཙ་བར་འགྲུར་ཚུལ་ནི། དེས་ལོ་
 རང་གི་རིགས་འདུ་ཕྱི་མར་གྲུར་པའི་ཕུང་སོགས་དང་། གང་ཟག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་དེ་ལོ་ན་ཉིད་ལ་རྫོངས་པའི་མ་
 རིག་པ་སྦྱེད། དེ་ལས་ལས་འབྲས་ལ་རྫོངས་པའི་མ་རིག་པ་དང་། དེ་དག་གི་དབང་གིས་དགེ་མི་དགེའི་ལས་བསགས། དེའི་བག་ཆགས་
 བེས་སུ་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱེད་བྱ་བཞག་དེ་(23b) གྲེད་ལེན་གྱིས་རིམ་པ་བཞེན་གསོས་བཏབ་པ་ལས། བག་ཆགས་དེ་དག་ཡང་སྤིང་ཕྱི་མ་སྦྱེད་
 པའི་རྣམ་པ་མཐུ་ཅན་དུ་སོང་བའི་སྤིང་པའི་མིང་ཅན་དེ་གྲུབ། དེ་ལས་འབྲས་དུས་རྣམ་ཤེས་མངལ་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་མ་གཤག་པ་ལྟ་
 བུའི་རྣམ་ཤེས་དང་། དེ་ལས་མིང་གཟུགས། དེ་ལས་སྦྱེ་མཚེད་དུག དེ་ལས་རིག་པ། དེ་ལས་རྫོང་བ་རྣམས་གྲུབ་ཅིང་འབྲས་དུས་ཀྱི་
 རྣམ་ཤེས་གྲུབ་མ་གཤག་པའི་གནས་སྐབས་ལ་སྦྱེ་བ་དང་། མིང་གཟུགས་ནས་རྫོང་བའི་བར་གནས་སྐབས་གཞན་ནས་གཞན་དུ་འགྲུར་བ་
 ལ་རྒྱ་བ་དང་། དེ་ནས་སོག་འགགས་པ་ལ་ཤི་བ་དང་། འཆི་བཞིན་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་གདུང་བ་ལ་ལྷུང་ན་དང་། དེས་ཀྱང་ནས་
 རྒྱངས་པའི་སྡེ་སྟགས་འདོན་པ་དང་། དབང་པོ་ལྡ་ལ་གོངོང་པའི་སྟུག་བཟུལ། ཡིད་ཤེས་ལ་གོངོང་པའི་ཡིད་མི་བདེ་དང་། དེ་ལས་བྱུང་
 བའི་སེམས་འཕྲུགས་པ་རྣམས་འབྲུང་བར་འགྲུར་བའོ། །དེ་ཡང་། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་འདི་འཕེན་བྱེད་རྒྱ་འབྲས་དང་། འགྲུབ་
 བྱེད་རྒྱ་འབྲས་སུ་ཤེས་དགོས་པ་ལས།⁴⁹ འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ནི་མ་རིག་པ་དང་། འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་གཉིས་སོ། །འཕངས་པའི་འབྲས་བུ་
 ནི། འབྲས་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ནས་རྫོང་བའི་བར་ལྡོལ། དེ་ལྟར་ན། གང་འཕངས་པ་ནི། འབྲས་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ནས་རྫོང་བའི་བར་
 ཡིན་ལ། གང་གིས་འཕངས་ན། མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་སོ། །ཇི་ལྟར་ན། རྒྱ་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ལ་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་དགོས་པའི་
 (བགོས་པའི་རྒྱལ་གྱིས་སོ། །ཇི་ལྟར་འཕངས་པའི་དོན་ནི། གྲེད་པ་སོགས་ཀྱི་འགྲུབ་བྱེད་ཡོད་ན། འབྲས་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་སོགས་
 འབྲས་བུ་རྣམས་འགྲུབ་རུང་དུ་བྱས་པའོ། །འགྲུབ་(24a) བྱེད་རྒྱ་འབྲས་ནི། རྒྱ་ནི་སྤིང་ལེན་སྤིང་པ་གསུམ་སོ། །གྲུབ་པའི་འབྲས་བུ་
 ནི་སྦྱེ་བ་དང་ན་ཤིའོ། །ཇི་ལྟར་འགྲུབ་པར་བྱེད་ན། རྫོང་བ་ལས་བདེན་ཞེན་གྱི་སྤིང་པའི་རྒྱུན་ཅན་གྱི་ལེན་པས། རྒྱ་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་
 ལ་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་དགོས་པ་དེ་ཉིད་གསོས་བཏབ་པ་ལས། ཡང་སྤིང་ཕྱི་མ་སྦྱེད་པའི་རྣམ་པ་མཐུ་ཅན་དུ་སོང་བའི་སྤིང་པ་འགྲུབ་
 ཏེ། དེ་ལས་སྦྱེ་སྤིང་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་མ་གཤག་པའི་འབྲས་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གྲུབ་པའི་གནས་སྐབས་ལ་སྦྱེ་བར་བྱས་པ་དང་དེ་ལ་རྒྱ་

49 མངོན་པ་ཀུན་བདུས་(D No. 4049, Ri 65b3-5; AS. p. 26, ll.6-9; T 1605, 670c24-27)ལས། ཡན་ལག་མངོར་བལྟ་
 བས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། འཕེན་པའི་ཡན་ལག་དང་། འཕངས་པའི་ཡན་ལག་དང་། མངོན་པར་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་དང་། མངོན་པར་གྲུབ་པའི་ཡན་
 ལག་གོ། །འཕེན་པའི་ཡན་ལག་གང་ཞེ་ན། མ་རིག་པ་དང་། འདུ་བྱེད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་འོ། །འཕངས་པའི་ཡན་ལག་གང་ཞེ་ན། མིང་དང་གཟུགས་
 དང་། སྦྱེ་མཚེད་རྒྱག་དང་། རིག་པ་དང་། རྫོང་བ་འོ། །མངོན་པར་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་གང་ཞེ་ན། གྲེད་པ་དང་། ལེན་པ་དང་། སྤིང་པ་འོ། །
 མངོན་པར་གྲུབ་པའི་ཡན་ལག་གང་ཞེ་ན། རྒྱ་བ་དང་། རྒྱ་ཤིའོ། །ཞེས་གསུངས།

བཟུང་བཅོས་ཆེན་པོ་སྤོང་ཉིད་བདུན་ལུ་པའི་རྣམ་མཁན་དབུ་མའི་ལམ་གསལ་པར་བྱེད་པའི་སྒྲིན་མེ།

ཤིག་ལ་པ་ཡིན་ཏེ། མགོན་པོ་ལྷ་སྐབ་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་སྤྱིང་པོ་(D No. 3836, Tsa 146b3-4; k. 3)ལས། གསུམ་པོ་དག་ལས་གཉིས་འབྱུང་ཞིང་། །གཉིས་ལས་བདུན་འབྱུང་བདུན་ལས་ཀྱང་། །གསུམ་འབྱུང་སྤྱིང་པའི་འཁོར་ལོ་འདྲི་དེ། །ཡང་དང་ཡང་དུ་འཁོར་བར་འབྱུང་ཉིད་ནི་ཡང་དང་ཡང་དུ་འཁོར། །ཞེས་སོ། །དེས་ན་འདིར་རང་རྒྱུད་པ་སོགས་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ། ཤེས་སྐྱིབ་ཏུ་བཞེད་པའི་བདེན་འཛིན་ཉོན་སྐྱིབ་དང་། འཁོར་བའི་ཙ་བ་དང་། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མའི་མ་རིག་པར་བཞེད་དེ། ལྷན་པར་འཇུག་པའི་མཐའ་དཔྱད་(Toh. No. 5566, Ya)ཏུ་བཤད་ཟིན་ཏེ། །འོ་ན། འདི་པའི་ལྷགས་ལ། ཉོན་མོངས་ཙན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པ་བཞེད་དམ་མི་བཞེད། ཤེས་སྐྱིབ་ཀྱང་གང་ལ་བྱེད་ཅེ་ན།⁵⁰ འདུས་པའི་ལེུ་བུ་བདུན་པའི་འགྲེལ་པ་སྒྲོན་གསལ་(D No. 1785, Ha 181b1)ལས། བྱང་རྒྱལ་ཆེན་པོ་ནི་ཤེས་བྱའི་སྐྱིབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་ཙན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་མཚན་བྱུར། རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་(སྒྲིན་གསལ་མཚན་བྱ། [Toh. No. 5282, Na 130a3-4])སྐྱོབ་དཔོན་འདྲིའི་ལྷགས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་ཉོན་མོངས་ཙན་གྱི་མ་རིག་པར་བཞེད་ལ། ཉོན་མོངས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཤེས་སྐྱིབ་ཏུ་བཤད་པ་ལྟར་བྱའོ། །[བདེན་འཛིན་ཤེས་སྐྱིབ་འཆད་པ་དགོངས་པ་མིན།]ཞེས་ (24b) གསུངས་པ་ལྟར་ཏེ། བདེན་འཛིན་གྱི་མ་འོངས་ཡིན་པའི་བདེན་འཛིན་གྱི་བག་ཆགས་ནི་ཤེས་སྐྱིབ་དང་། ཉོན་མོངས་ཙན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པར་བཞེད་དོ། །དུལ་མ་ཉིད་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། མ་རིག་པ་དེ་ཉིད་སྤོང་བའི་ཐབས་གང་ཞེ་ན། ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྤོང་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་གོས་པར་བྱས་ན་དེའི་རྒྱུད་ལ་རྫོངས་པ་མ་རིག་པ་འབྱུང་བར་མི་འབྱུར་ཏེ། ཡང་དག་པ་དེ་འོན་ཉིད་ཀྱི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་རིག་པ་དེ་ཉིད་འགོག་པའི་ཐབས་ཀྱང་ཡོད་དེ། དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་པ་དེས་ནི་མ་རིག་པ་དེའི་ཞེན་ལུལ་ལེགས་པར་སྲུན་ལུང་བའི་སྒྲོན་རྣམ། མ་རིག་པ་དེ་ཉིད་འགོག་ཅིང་སྤོང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལགས་པ་ལས། འདུ་བྱེད་ནས་ཤིའི་བར་གྱི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་འགགས་པར་འབྱུར་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་རིགས་པའི་དབང་ལྷག་(ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་[D No. 4210, Ce 116a3; PM. pp. 32-33; II, 222])གིས་⁵¹ འདི་ལུལ་སྲུན་དབྱུང་མེད་པར་ནི། དེ་སྤོང་བར་ནི་རྣམ་མ་ཡིན། །ཞེས་དང་། བཞི་བརྒྱ་པ་(D No. 3846, Tsha 16a5; XIV, 26cd)ལས་ཀྱང་། ལུལ་ལ་བདག་མེད་མཐོང་ནས་ནི། །སྤིང་པའི་ས་བོན་འགགས་[འགག་]པར་འབྱུར། །ཞེས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་ལྟར། འཁོར་བའི་ཙ་བ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་བདེན་འཛིན་དེ་ཉིད་སྤོང་བ་ལ་དེ་དང་འཛིན་སྤངས་དངོས་སུ་འགལ་བའི་ཚེས་དང་གང་ཟག་གང་ལ་ཡང་

⁵⁰ འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ་(D No. 3862, Ha 342b6-43a1)ལས། དེ་ལ་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ནི་ཤེས་བྱ་ཡོངས་སུ་དཔྱད་པའི་གཞུགས་སུ་བྱུར་པ་ཡིན་ལ། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་བག་ཆགས་ཡོད་པ་ནི་ལྷན་དང་ངག་གི་འཇུག་པ་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་ཡང་ཡིན་ཏེ། མ་རིག་པ་དང་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་བག་ཆགས་དེ་ཡང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་མངས་རྒྱུ་ལོན་ལ་ལྷག་པར་འབྱུར་གྱི་གཞན་དག་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

⁵¹ རྗེ་ཚོང་ཁ་པའི་ལམ་རིམ་རྒྱུང་བུ་(Toh. No. 5393, Pha 159b2-5)ལས། དཔལ་ལྷན་ཚོས་གྲགས་(D No. 4210, Ce 116a3; PM. pp. 32-33; II, 222-223ab)གྱིས། འདི་ལུལ་སྲུན་ལུང་མེད་པར་ནི། དེ་སྤོང་བར་ནི་རྣམ་མ་ཡིན། །ཡིན་ཏན་སྒྲིན་དང་རྗེས་འབྲེལ་བའོ། །འདོད་དང་ལྷན་སོགས་སྤོང་བ་ནི། །དེ་དག་ལུལ་ལ་མ་མཐོང་བས། །ཡིན་གྱི་ཕྱི་རྒྱུ་དག་གིས་མིན། །ཞེས་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྤང་བྱ་ཚེར་མ་ལུག་པ་ལྟ་བུ་དེ་འདོན་པ་ན། དེས་ཇི་ལྟར་བཟུང་བའི་ལུལ་སྲུན་འབྱེན་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་ཁབ་ལྟ་བུ་ཙ་བ་ནས་འདོན་པ་ལྟར། རྣང་མེས་ཀྱི་སྤོང་གི་སྤང་བྱ་སྤོང་བ་ན་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་མིན་གྱི། །འོན་ཀྱང་བདག་འཛིན་ལྟ་བུ་དེས་ལུལ་ལ་ཇི་ལྟར་བཟུང་བའི་དོན་དེ་མེད་པར་མཐོང་ནས་སྤོང་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས།

བཟུགས་བཅོས་ཆེན་པོ་མྱོང་ཉིད་བདུན་ལུ་པའི་རྣམ་བཤད་དབུ་མའི་ལམ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་སྒྲིན་མེ།

རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དོ་བོ་ཉིད་རྩལ་ཅམ་ཡང་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་འདི་ཉིད་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་ནས། དེ་ངེས་པར་སྤོང་དགོས་ཀྱི། དེ་ལས་གཞན་པའི་ལམ་གང་གིས་ཀྱང་བདེན་འཛིན་གྱིས་བོན་སྤོང་མི་རུས་པས། མྱོང་ཉིད་པ་མོ་རྟོགས་པའི་ལམ་འདི་ནི་ (25a) ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་གཉིས་ཀ་དང་། ཐུགས་མཚན་ཉིད་གཉིས་ཀའི་ལམ་གྱི་སྤོང་དམ་པ་ཡིན་ཞིང་། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་རང་བཞིན་སྤོང་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་ན། ལས་འབྲས་དང་འཁོར་འདས་སོགས་མིང་རྒྱུད་བཏགས་ཡོད་ཅམ་གྱི་སྤྲུང་ཕྱོགས། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་པར་མི་གཏོང་པའི་སྤོང་དུ་ཕན་འདོགས་པ་ཞིག་དང་། ཚས་རྣམས་རང་རང་གི་གདགས་གཞི་ལ་རྟོག་པས་པར་བཞག་ཅམ་རྒྱུད་པ་མ་གཏོགས་ཡུལ་གྱི་སྤོང་རྣམ་གྲུབ་པའི་དོ་བོ་ཉིད་རྩལ་ཅམ་ཡང་མེད་པའི་ངེས་པ་རྟེན་པ་ན། རྒྱ་འབྲས་སོགས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྤྲུང་བསྐོ་ལ་ཤར་ཅམ་རྣམས་དེ་དག་རང་བཞིན་མེད་པར་ཚམ་གྱིས་ངེས་རུས་པ་ཞིག་འབྲུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་གཞན་དུ་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་དང་། དེ་ཉིད་རང་གྲུབ་དུས་གྱི་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པར་ཞིག་པར་འདོད་པ་དག་ནི། རྟེན་ཆད་གཉིས་ཀའི་མཐར་ལྷུང་བར་འབྲུར་དྲེ། རྟེན་གསལ་(D No. 3860, Ha 92b2-4; Prasp. p. 273,6)ལས། གང་ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་བཤེད་པ་དེ། འདི་ནི་རང་བཞིན་ལྷན་ལ་ལྟོག་པ་མེད་པས་རྣམ་ཡང་མེད་པ་མ་ཡིན་དེ། དེ་ལྟ་རྒྱུད་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཁས་སྤངས་པས། རྟེན་པར་ལྟ་བུར་འབྲུར་ལ། དངོས་[རྟོན་]གནས་པའི་གནས་སྐབས་སུ། དངོས་པོའི་རང་བཞིན་ཁས་སྤངས་ནས། དེ་ལྟར་ལྟར་དེ་ཕྱིས་[ད་ལྟར་ཕྱིས་དེ་]ཞིག་པས་མེད་དོ་ཞེས་ཁས་སྤངས་པས། ཆད་པར་ལྟ་བུར་ཐལ་བར་འབྲུར་པོ། །གང་གི་ལྟར་ན་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་ཉིད་མི་འཐད་པ་དེ་ལ་ནི། རྟེན་པ་དང་ཆད་པར་ལྟ་བུར་ཐལ་བར་མི་འབྲུར་དེ། དངོས་པོའི་རང་བཞིན་ལྷན་ལ་ལྟོག་པས་པའི་ཕྱིར་པོ། ཞེས་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ལྟ་ན། རྟེན་པའི་མཐར་ལྷུང་ (25b) བ་དང་། དེ་ཞིག་པར་ཁས་སྤངས་ན། དངོས་པོ་སྐད་ཅིག་གིས་སྐྱེ་འཛིག་བྱེད་པའི་སྐད་ཅིག་ཐ་ཕྱི་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་དུ་སོང་བས། དེ་ལ་ལྟོས་འབྲེལ་འགོག་རུས་པས། སྐད་ཅིག་གིས་རྣམས་ཐུ་མ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུན་དུ་གཞག་དུ་མི་རུང་ལ། དེ་ལྟར་ན་དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱུན་ཆད་པར་འབྲུར་བས་ཆད་ལྟར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དུག་ལས་ཉིད་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ཁོ་ན་ལེ། འདུ་བྱེད་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན། དེ་ལྟར་སྤང་བ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། འདུ་བྱེད་རྣམས་ཚས་ཅན། མ་རིག་པའི་བསྐྱེད་པ་ཅན་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྤང་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགལ་ཡང་མེད་དེ། དཔེ་ལྷོ་རྟེན་⁵² དེ་ཟེའི་གོང་ཁྱེར་དང་། ལྷུ་མ་དང་། ལྷིག་རྒྱ་དང་། ལྷ་ཤར་དང་། དབུ་བ་དང་། ལུ་བུར་

⁵² ལྷ་པོའི་ཡང་དག་པར་ཐུན་པའི་སྟེ།(SN. 22. 95, PTS. Vol. III, pp. 140, 143)phenapinodopamam rūpaṃ vedanā budbudopamā/ maricisadrśī samjñā samskārāḥ kadalīnibhāḥ/ māyopamam ca vijñānam uktam ādityabandhunā/ །བཟུགས་པར་མ་ཟད། ཡང་དག་པར་ཐུན་པའི་ལུང་(雜阿含經T 99, Vol. 2, p. 69a18-20)དང་། ལྷིབ་མ་ཐུང་དཔེའི་མདོ་(T 105, Vol. 2, p. 501b18-20)ལུང་བཟུགས། དེ་བཞིན་སྤོང་དཔོན་ཞི་གནས་ལྷའི་མངོན་མཛོད་འབྲེལ་བཤད་ཉི་བར་མཁོ་བ་ (D No. 4094, Ju 240b2)ལས། རྟོན་པས་གཞན་ཡང་འདོད་སྐད་ཅེས་བཀའ་ལྟུལ་དོ། །འབྲུགས་ནི་དབུ་བ་དོས་པ་འདུ། །ཚོར་བ་རུའི་རུ་བུར་བཞིན། །འདུ་ཤེས་སྟིག་རྒྱ་ལྟ་བུ་སྟེ། །འདུ་བྱེད་རུ་ཤིང་བུ་ཡིན། །རྣམ་ཤེས་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཞེས། །ཉི་མའི་གཉེན་གྱིས་བཀའ་ལྟུལ་དོ། །ཞེས་དང་། རྟེན་གསལ་(D Ha 13a5-b1;Prasp. p. 40,9-11)ལས། འདི་དག་ནི་བརྟུན་པ་སྐྱུ་མ་བྱིས་པ་འདྲིང་པ་དོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ། གཟུགས་ནི་དབུ་བ་དོས་པ་འདུ། །ཚོར་བ་རུ་ཡི་རུ་བུར་བཞིན། །འདུ་ཤེས་སྟིག་རྒྱ་ལྟ་བུ་སྟེ། །འདུ་བྱེད་རུ་ཤིང་ལྟ་བུ་འདུ། །རྣམ་ཤེས་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཞེས། །ཉི་མའི་གཉེན་གྱིས་བཀའ་ལྟུལ་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དགེ་སྤོང་བ་ཚོན་འབྲས་བུ་རྣམས་པ་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་དང་ལྟན་པ་ཉིན་དང་མཚན་དུ་ཚས་ལ་གོ་སོར་རྟོག་པར་བྱེད་པ་ན། འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ནི་ཉི་བར་ཞི་པའི་གོ་འཕང་ཞི་བ། ཚས་རྣམས་བདག་མེད་པ་ཉིད་རྟོགས་པར་འབྲུར་པོ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་

བསྐྱར་བཅོས་ཆེན་པོ་མོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་རྣམ་བཤད་དབུ་མའི་ལམ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་སྐོར་མེ།

དང་། སྤུལ་པ་དང་། མི་ལམ་དང་། མཁལ་མེད་འཁོར་ལོ་དང་མཚུངས་པར་སྣང་ཚུལ་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དོ་བོ་ཉིད་ཅུང་
ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར།

རང་བཞིན་གྱིས་ནི་དངོས་འགག་མེད། །འདི་ལ་དངོས་པོ་མེད་པའང་མེད། །

རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་པ་ཡི། །དངོས་དང་དངོས་མེད་སྐོང་པ་ཡིན། །

སྐོང་པ་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་(D No. 3831, Tsa 120b1-2;67)

དེས་ན་འདུ་བྱེད་འདི་ལ་ཚོས་ཅན། །ཡང་དག་པར་གྲུབ་པའི་དོ་བོ་ཉིད་མེད་དེ། དངོས་པོ་སྤྱོད་པ་དང་གནས་པའང་རང་
བཞིན་གྱིས་མེད། དངོས་པོ་མེད་པས་ཉེ་དེ་འགགས་པའང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་སྤྱོད་པ་དང་དངོས་མེད་འགགས་
པ་གཉིས་ཀའང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐོང་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན། དངོས་པོ་རང་
གྲུབ་དུས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་ཞིག་པ་དེ་ཡང་རྒྱས་བསྐྱེད་པས། མར་བཤད་པ་ལྟར་འདུས་བྱས་སྤྱོད་བཞེད་དོ། །དེས་ན། དགེ་མི་
དགའི་ལས་ལྟ་བུ་ཡང་། ལས་དེ་བསགས་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་ཞིག་ཀྱང་། རང་(26a) རྒྱ་དང་དངོས་སྤྱོད་པ་རྣམས་བཞེད་པ་
ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་མ་ཞིག་ཅིང་། ཞིག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པས། ལས་ཀྱི་ཞིག་པས་ཀྱང་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པས། ལས་བསགས་ནས་
བསྐྱལ་པ་མང་པོས་བར་བཅད་པ་ལས་ཀྱང་དགེ་མི་དགའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་འབྲུང་བ་འཐད་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལྟར་ཀྱང་། ལས་ཀྱི་
ཞིག་པ་དེ་ཉིད་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་རྟེན་དང་། དེས་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྐྱེན་གྱི་འབྲས་བུ་འབྱུང་པར་བཞེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སུང་པོ་ལྷ་
ལ་རྟོག་པས་བཏགས་པའི་ང་ཅམ་དེ་ཉིད་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་རྟེན་དང་།⁵³ དེ་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུན་གཉིས་ཀ་ལས་ཀྱི་བག་
ཚགས་བསྐོ་བའི་གཞི་ཡིན་ཞིང་། དགེ་མི་དགའི་ལས་ཉིད་རང་གི་རྣམ་སྐྱེན་གྱི་འབྲས་བུ་འབྱུང་བྱེད་ཀྱང་བཞེད་དོ། །

གཉིས་པ་[ཐིག་ཆེན་གྱི་ལུང་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་]ནི།

དངོས་ཀྱན་རང་བཞིན་སྐོང་པས་ན། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མཚུངས་མེད་པས། །

རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྲུང་བ་འདི། །དངོས་པོ་རྣམས་སུ་ཉེ་བར་བསྐྱར། །

དམ་པའི་དོན་ནི་དེར་ཟད་དེ། །འཇིག་རྟེན་ངོར་བྱས་ན་སྐད་དག །

སྤྱ་རྟོགས་ཐམས་ཅད་རྫོགས་མངས་རྒྱས། །བཅོམ་ཡན་འདས་ཀྱིས་བརྟེན་བརྟག་མཛད། །⁵⁴

སོགས་པ་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས།

⁵³ དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་(Toh. No. 5408, Ma 128b3-6)ལས། ཇི་ལྟར་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལས་ལེན་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྟར་ན། ཉོན་ཡིད་གྱིས་ངོ་
སྤོམ་དུ་དམིགས་པའི་གཞིར་ལྷར་པའི་ཀྱན་གཞི་རྣམ་ཤེས་བག་ཚགས་ཀྱི་གནས་སུ་འདོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ལུགས་འདིས་ཀྱང་ངོར་སྤོམ་པ་ཅས་ཀྱི་སྤོ་སྤོ་སྤོ་སྤོ་སྤོ་སྤོ་སྤོ་སྤོ་
དམིགས་པ་དེ་ཉིད་བག་ཚགས་སྤོ་བའི་གཞིར་བཞེད་དོ། །དོར་འཇུག་འབྲེལ་(?)ལས། སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་བག་ཚགས་ཀྱི་གཞིར་གསུངས་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། ང་
ཅམ་དེ་ཉིད་སེམས་རྣམ་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་རྒྱུད་ཡིན་པས། སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཅེས་ཀྱང་བྱལ། སེམས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་འདུལ་དེའི་རྒྱུད་ཅེས་པ་ལྟར་
ན། དེ་ཡང་རེས་འགལ་བའི་བག་ཚགས་སྤོ་བའི་གཞིར་འབྲུང་དོ། །ཞེས་གསུངས།

⁵⁴ མོང་པ་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་(D Tsa 120b3-4)ལས། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྐོང་པ་ཡིན་པས་དངོས་རྣམས་ཀྱིས། །
རྟེན་འབྲུང་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས། །མཚུངས་པ་མེད་པར་ཉེ་བར་བསྐྱར། །དམ་པའི་དོན་ནི་དེར་ཟད་དོ། །མངས་རྒྱས་བཅོམ་ཡན་འདས་ཀྱིས་ནི། །འཇིག་
རྟེན་ན་སྐད་སྐད་བརྟེན་ནས་སྤྱ། །སྤྱ་རྟོགས་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་འཕགས། །ཞེས་གསུངས།

བསྐྱེད་བཅོས་ཚེན་པོ་སྤོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་རྣམ་བཤད་དབུ་མའི་ལམ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་སྤོང་མེ།

(སྤོང་པ་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་[D No. 3827, Tsa 26b4-5;68-69])

ཁོ་ན་རེ། སྤང་སོགས་ཀྱི་ཚོས་པོ་ལོ་སྤང་གུ་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན། ཐོག་ཚེན་གྱི་མདོ་འགའ་ཞིག་ལས། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་བཤད་པ་དང་འགག་ལོ་ཞེ་ན། དགོངས་འགྲེལ་⁵⁵སོགས་ལས་སྤང་སོགས་འདུས་བྱས་གཞན་དབང་གི་ཚོས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་གསུངས་ཀྱང་འཇམ་དོན་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་རྒྱ་ལེ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྤོང་པ་ཉིད་ཡིན་པས་ན་སྤྱི་རྒྱ་ལེ་དངོས་པོ་རྣམས་རང་རང་གི་རྒྱ་ཀློན་དང་། གདགས་གཞི་⁵⁶ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་པའི་རྒྱ་ཉིད་འདི་པ་ཅས་ཀྱིས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་

⁵⁵ མདོ་སྤྱི་དགོངས་འགྲེལ་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཀྱི་མེ་ལུ་(D No. 106, Ca 17a1-b1; P No. 774, Nu 18a8-19a1; T 676, p. 694a-b)ལས། དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ངས་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་དོ་བོ་ཉིད་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ། མཚན་ཉིད་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དང་། སྤྱི་བོ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དང་། དོན་དམ་པོ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ལས་དགོངས་ནས་ཚོས་ཐམས་ཅད་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པོ་ཞེས་བཞུགས་ཏེ། །དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་དེ་ལ་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། ཀྱན་བརྟེན་པའི་མཚན་ཉིད་(parikalpita-lakṣana)གང་ཡིན་པའོ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་དེ་ནི་མིང་དང་བཟང་རྣམ་པར་བཞག་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་གྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་གནས་པ་ནི་མ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་དེ་ནི་མཚན་ཉིད་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་བོ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། ཚོས་རྣམས་ཀྱི་གཞན་གྱི་དབང་གི་མཚན་ཉིད་(paratantra-lakṣana)གང་ཡིན་པའོ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་དེ་ནི་རྟེན་གཞན་གྱི་སྤོང་པ་གྱིས་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ནི་མ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་སྤྱི་བོ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་དོན་དམ་པོ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྲུང་བའི་ཚོས་གང་དག་སྤྱི་བོ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དེ་དག་ནི་དོན་དམ་པའི་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཚོས་རྣམས་པ་རྣམ་པར་དག་པའི་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ངས་དོན་དམ་པ་ཡིན་པར་ཡོངས་སུ་བཞུགས་ལ། གཞན་གྱི་དབང་གི་མཚན་ཉིད་དེ་ནི་རྣམ་པར་དག་པའི་དམིགས་པ་མ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་དོན་དམ་པའི་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་གཞན་ཡང་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་(pariniṣpanna-lakṣana)གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་དོན་དམ་པོ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་ཚོས་བདག་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། དེ་དག་གི་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་དོན་དམ་པ་ཡིན་ལ། དོན་དམ་པ་ནི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རབ་བྱ་བྱེད་པ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་དོན་དམ་པོ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཅས་ལས། གཞན་དབང་གི་ཚོས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་གསུངས་མེད།

བསྐྱེད་བཅོས་ཆེན་པོ་སྤོང་ཉིད་བདུན་ལུ་པའི་རྣམ་པའདད་དབུ་མའི་ལམ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་སྒྲིན་མེ།

འབྲུང་བ་རང་བཞིན་མེད་པ་འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྒྲོན་པ་གཞན་དང་མཛུངས་པ་མེད་པས། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
དས། དེས་དོན་མཐམ་དུ་གཉེ་བར་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། རྟེན་འབྲེལ་རང་བཞིན་མེད་པར་བསྐྱེད་པ་དེས་དོན་ཡིན་ཏེ། དས། (26b) པ་
རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཇི་ལྟ་བུ་མངོན་སུམ་དུ་གཟེགས་པའི་མཉམ་གཞག་ལེ་ཤེས་ཀྱི་དོན་ནས། གཞལ་ལུ་མཐམ་དུ་གཉེ་བར་བཞིན་
མེད་པ་དེར་ཟད་ཅིང་དེས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའམ་ཡང་ན། རྟེན་འབྲེལ་རྣམས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱད་པའི་རིགས་པས་དཔྱད་པ་ན།
རང་བཞིན་མེད་པ་དེ་ཉིད་དུ་ཟད་ཀྱི། དེ་ལས་གཞན་དུ་ཚུང་ཟད་ཀྱང་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན། རྟེན་འབྲེལ་རང་བཞིན་གྱིས་
སྤོང་པར་མངོན་སུམ་དུ་གཟེགས་པའི་ལེ་ཤེས་མཐམ་དུ་གཟེགས་པ་མཛད་པ་དང་། དེ་ཇི་ལྟར་གཟེགས་པ་ལྟར་དུ་རང་དབང་དུ་གསུལ་
བྱུང་ལ་འདོད་མཁས་པ་ཉིད་སྒྲོན་པ་མངས་རྒྱས་ཀྱི་མཇུག་པ་དང་། སྒྲོན་པ་མངས་རྒྱས་ཉིད་སྤྲོ་བ་སྤྲོ་བ་མེད་པར་འཇོག་པའི་རྒྱ་ཡིན་པས།
ཅུ་ཤེད་དང་རིགས་པ་བྱུག་ལུ་བ་སོགས་སྟུ། སྒྲོན་པ་ལ་དེའི་སྒྲོན་པ་བསྐྱེད་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །⁵⁷རྟེན་འབྲེལ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་

⁵⁶ གདགས་གཞི་གདགས་ཚོས། གདགས་གཞིའི་ཁྲམ་ནི་ ༩ ཤེ (IX, 5) ལས། ཅི་ཡིས་གང་ཞིག་གསལ་བར་བྱེད། །གང་གིས་ཅི་ཞིག་གསལ་བར་བྱེད། །
ཅི་མེད་གང་ཞིག་ག་ལ་ཡོད། །གང་མེད་ཅི་ཞིག་ག་ལ་ཡོད། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡང་ཚིག་གསལ་(D No. 3860, Ha 65b6-66a2;
Prasp. p. 194.1-3) ལས། འདི་ན་འདི་ནི་འདི་དུ་ཡིན་ལ། འདི་ནི་འདི་དེ་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་ས་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱ་སྟུ་གཞལ་བྱ་བའི་
འབྲས་བུ་གང་ཞིག་མངོན་པར་གསལ་བར་བྱེད་ཅིང་། འབྲས་བུ་དེས་ཀྱང་ས་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱ་ཅི་ཞིག་མངོན་པར་གསལ་བར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་གལ་ཏེ་
འདི་ནི་འདི་དེ་[ལ་བ་པོ་བདག] ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་ཞེས་བྱ་བར་[ཉི་བར་སྤང་བུ] ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཅི་ཞིག་གི་བདག་གང་ཞིག་མངོན་པར་གསལ་
བར་བྱེད་ཅིང་། འདི་ནི་འདི་དེ་ཉེ་བར་ལེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་བདག་གང་གིས་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཅི་ཞིག་མངོན་པར་གསལ་བར་བྱེད་པར་འཇུག་
ན་ནི་དེའི་ཚེ་ཕན་ཚུན་སྤོས་ནས་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་དག་གི་བདག་པ་པོ་ལུང་ན། གང་གི་ཚེ་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་ལུང་པར་ལོགས་ཤིག་ལྟ་བུ་ལ་
སོགས་པ་ལས་ལེན་པ་དེའི་ཚེ་རྟེན་མེད་པས་དེ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་ཡང་གོ་བདེ་བར་བཤད་ན། ལྷ་གྲུའི་རྒྱ་སྟུ་བོན་གྱིས་འབྲས་བུ་སྟུ་
གྲ་སྟོ་ལུ་དུ་གསལ་བར་བྱེད་ཅིང་། འབྲས་བུ་སྟུ་གསུང་ཀྱང་རྒྱ་སྟུ་བོན་སྟོ་ལུ་དུ་གསལ་བར་བྱེད། དེ་བཞིན་ལུང་པོས་བདག་སྟོ་ལུ་དུ་གསལ་བར་བྱེད་པས་
ན་ལུང་པོ་བདག་གི་གདགས་གཞི་དང་ཉེ་བར་སྤང་བུ་དང་བདག་ནི་དེ་ལ་བཏགས་པས་བཏགས་ཚོས་དང་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོར་འཇོག་པས། ཚེ་འདི་དེ་
བདག་གིས་ཚེ་ལུ་མའི་ལུང་པོ་ལེན་ལྟ་བུ་དང་། ལྷ་བས་འདིར་བདག་ལུང་པོ་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་དང་ལུང་པོ་བདག་གི་ཉེ་བར་སྤང་བུར་འཇོག་ལྟ་བུ་གཉིས་མིང་
འདྲ་ཡང་དོན་མི་འདྲ་སྟེ། ཅུ་ཤེ་ལྟ་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་(Toh. No. 5401, Ba 122b1) ལས། ཚེ་ལྷ་མའི་གང་ཟག་གིས་ཚེ་ལུ་མའི་ལུས་ལེན་
པ་སྐབས་འདིའི་ལེན་པ་པོ་དང་སྤང་བུའི་དོན་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

⁵⁷ དང་དེས་ལེགས་བཤད་སྤོང་པོ་(Toh. No. 5396, pha 46a3-b3) ལས། རང་བཞིན་གྱིས་སྤོང་པའི་དོན་རྟེན་འབྲུང་གི་དོན་དུ་གསུངས་པ་
འདི་ཉིད་རང་གི་སྒྲོན་པ་སྤྲོ་བ་གཞན་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་འཕགས་ཚོས་སྤྲོ་བ་མེད་པར་གཟེགས་ནས་སྤྲོ་བ་དཔོན་གྱིས་གཞུང་མང་པོར་བཅོས་ལྡན་
འདས་ལ་རྟེན་འབྲུང་གསུངས་པའི་སྒྲོན་པ་བསྐྱེད་ཏེ། ཅུ་བ་ཤེས་རབ་(Prasp. 3, 8: 11, 13-16) ཚིག་གསལ་D Ha 2b1-3) ལས། གང་གིས་རྟེན་ཅིང་
འབྲེལ་པར་འབྲུང་། །འགག་པ་མེད་པ་སྟེ་མེད་པ། །ཆད་པ་མེད་པ་རྟོག་མེད་པ། །འོང་བ་མེད་པ་འཁྲོ་མེད་པ། །ཐད་དོན་མིན་དོན་གཅིག་མིན། །སྤོས་པ་
ཉེད་ཞི་བཟན་པ། །རྟོགས་པའི་མངས་རྒྱས་སྤྲོ་བ་སྤྲོ་བ་ཀྱི། །དམ་པ་དེ་ལ་ཕུག་འཚམ་ལོ། །ཞེས་དང་། རིགས་པ་བྱུག་ལུ་བ་(D No. 3825, Tsa
20a1.1) ལས་ཀྱང་། གང་གིས་སྤྲོ་བ་དཔེ་གལ་དག །ཚུ་ལ་འདི་ཡིས་ནི་སྤངས་ལུར་པ། །རྟེན་ཅིང་འབྲུང་བ་གསུང་བལྟ། །བྲལ་དབང་དེ་ལ་ཕུག་འཚམ་
ལོ། །ཞེས་དང་། ཚོད་སྟོག་(D No. 3828, Tsa 29a6; Christian Lindtner: Nagarjuniana: Studies in the Writings and
Philosophy of Nāgājūna. Copenhagen: Institute for indisk filologi, 1982. p. 86, 19.) ལས་ཀྱང་། གང་གིས་
ཞིག་ཤོད་དང་རྟེན་འབྲུང་དང་(དག།) །དུ་མའི་ལས་དུ་དོན་གཅིག་པར། །གསུང་མཚོགས་མཚུངས་པ་མེད་པ་ལོ། །མངས་རྒྱས་དེ་ལ་ཕུག་འཚམ་ལོ། །ཞེས་
དང་། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པར་བསྐྱེད་པ་(D No. 1128, Ka 76b6-77a1) ལས་ཀྱང་། གང་གིས་ཞིག་ཤོད་པོ་རྟེན་འབྲུང་རྣམས། །འོ་པོ་མེད་པ་ཉིད་

བཟུན་བཅོས་ཚེན་པོ་སྤོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་རྣམ་བཤད་དབུ་མའི་ལམ་གསལ་པར་བྱེད་པའི་སྤོང་མེ།

ཀྱང་ཀྱུན་ཚོབ་ཙམ་དུ་བཅོས་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ནས་བཟུན་པར་མཛད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱུས་རྣམས་རང་
ལུགས་ལ། འཛིག་རྟེན་གྱི་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་ལྟར་མི་བཞེད་ཀྱང། དེ་དག་གི་ལམས་དང་བསམ་པ་ཇི་ལྟར་བཞིན་
གཟིགས་པའི་དབང་གིས་གཏུལ་བྱའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ངོར་བྱས་ནས། དེ་དག་གི་དོན་དུ་ཀྱུན་ཚོབ་པའི་ཚོས་རྣམས་དེ་དག་ལ་གསལ་པའི་
ཐ་སྲིད་དག་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་པས། ཚོགས་པའི་སངས་རྒྱུས་བཅོས་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀྱུན་ཚོབ་ཀྱི་བདེན་པ་བཏགས་པར་མཛད་པས་ཏེ་
ཐ་སྲིད་རྣམ་པར་གཞག་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སྤོང་ཉིད་པོ་བཟུན་པ་ལ་སྐྱག་པ་སྤྱོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཀྱི་དྲུང་བཟུན་པ་ལ་སྐྱག་པ་སྤྱོད་པའི་རྒྱ་མཚན།

འཛིག་རྟེན་པ་ཡི་ཚོས་བཟུན་མི་འཛིག་ཅིང། །ཡང་དག་ཉིད་དུ་ནམ་ཡང་ཚོས་བཟུན་མེད། །

དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པ་མ་རིག་པས། །དེ་ལས་དེ་མེད་བཟོད་པ་འདི་ལས་སྐྱག །⁵⁸

(སྤོང་པ་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་[D No. 3827, Tsa 26b5-6;70])

ཕྱི་རོལ་པ་དང། རང་ལྷེ་དངོས་པོར་སྐྱབ་(27a)རྣམས་དྲི་མ་མེད་པའི་རིགས་པས་རྟེན་འབྲེལ་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་
བཟོད་པ་འདི་ལ་སྐྱག་པ་སྤྱོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ངེས་དོན་གྱི་གསུང་རབ་རྣམས་སུ་ལེགས་པར་གསུངས་
པའི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱལ་བཟུན་པ་དགོངས་པ་ཇི་ལྟར་བཞིན་མ་རིག་པས་དེ་ལ་སྐྱག་པ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། རྟོན་པ་སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་
བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱལ་ལེགས་པར་བཟུན་ཏེ། འཛིག་རྟེན་པ་རྣམས་ཀྱི་ངོར་ཚོས་བཟུན་པ་རྣམས་ཐ་སྲིད་ཙམ་དུ་མི་འཛིགས་
(འཛིག་ཏེ་མེད་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྲིད་དང་ཇི་སྲིད་མཚན་པར་རྟོན་པར་མཛད་ལ། །ཡང་དག་ཉིད་དུ་འཇུག་དོན་དམ་པར་ཅི་ཚོས་བཟུན་
པ་ནམ་ཡང་མེད་པའི་སྤོང་མེ་སྤོང་གི་སྐྱབ་ཀྱི་སྐབ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དེ་ལ་སྐྱག་མི་རིགས་པར་བཟུན་པ་ཀྱི།

འདི་ལ་བརྟེན་ནས་འདི་འབྲུང་ཞེས། །འཛིག་རྟེན་རྒྱལ་འདི་མི་འགོག་ཅིང། །

གང་བརྟེན་རང་བཞིན་མེད་པས་དེ། །ཇི་ལྟར་ཡོད་འབྲུར་དེ་ཉིད་ངེས། །⁵⁹

(སྤོང་པ་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་[D No. 3827, Tsa 26b6;71])

དངོས་པོར་སྐྱབ་པ་རྣམས་ཚོས་ཅན། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་རང་བཞིན་མེད་པར་བཟུན་པའི་འདི་ལ་སྐྱག་པར་མི་རིགས་ཏེ། དེ་
ལྟར་བཟུན་པ་དེ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གནས་ལུགས་ཇི་ལྟར་ཡོད་པར་འབྲུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་བཟུན་པས། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྲུང་བའི་

དུ་གསུངས། །ཤེ་ཤེས་མཉམ་མེད་བསམ་མི་ལྟབ། །དཔེ་མེད་དེ་ལ་ལྷག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དང་པོས་རྟེན་འབྲུང་འགག་མོགས་བརྒྱུད་དང་བྲལ་བར་
གསུངས་པ་དེ་གཉིས་པས་རྟེན་འབྲུང་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་དག་དང་བྲལ་བ་དང། གསུམ་པས་རྟེན་འབྲུང་དང་དབུ་མའི་ལམ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་སྤོང་
པ་རྣམས་དོན་གཅིག་པ་དང། བཞི་ལས་རྒྱ་མཚན་དེས་འགག་མོགས་རང་མཚན་གྱིས་གུབ་པའི་དོ་ལོ་དང་བྲལ་བར་བཟུན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

⁵⁸ སྤོང་པ་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་འབྲེལ་པ་(D Tsa 120b5-6)ལས། འཛིག་རྟེན་པ་ཡི་བཟུན་མི་འཛིག །ཡང་དག་ཚོས་བཟུན་ཅི་ཡང་མེད། །

དེ་བཞིན་གཤེགས་བཤད་མ་རྟོགས་ནས། །དེ་ཕྱིར་སྐྱབ་རྟོག་མེད་འདིར་སྐྱག །ཞེས་གསུངས།

⁵⁹ སྤོང་པ་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་འབྲེལ་པ་(D Tsa 120b7)ལས། འདི་བརྟེན་འདི་འབྲུང་ཞེས་བྲལ་ནི། །འཛིག་རྟེན་སྐབ་འདི་འགོག་མི་མཛད། །

རྟེན་འབྲུང་གང་དེ་རང་བཞིན་མེད། །ཇི་ལྟར་དེ་ཡོད་ཡང་དག་ངེས། །ཞེས་གསུངས།

བསྐྱེད་བཅོས་ཆེན་པོ་རྫོང་གི་དབང་ལུ་པའི་རྣམ་པའདད་དབུ་མའི་ལམ་གསལ་པར་བྱེད་པའི་སྐོར་མེ།

ཚོས་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ལུགས་མཐར་ཐུག་པ་ནི་ཇི་ལྟར་བསྐྱེད་པ་ལྟར་དུ་དེ་གི་དངོས་པོའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱ་ལས་དཀའ་ཅན་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་
 འབྲས་བུ་བདེ་སྤྲུག་འདི་ལྟ་བུ་འབྱུང་ཞེས་པ་དང་། ས་འོན་ཏེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྲུག་འདི་འབྱུང་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྲིད་ཀྱི་
 རྒྱུ་འདི་མི་འགོག་ཅིང་། ཚོས་གང་རང་རང་གི་གདགས་གཞི་ལ་བརྟོས་ནས་གྲུབ་པ་དང་། ལྷ་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་དེ་རང་
 བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་གནས་རྒྱུ་དེ་གི་དངོས་པོ་ལྟར་བཞིན་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་ཚོས་རྣམས་རང་རང་གི་
 (27b) གདགས་གཞི་ལ་བཏགས་རྒྱུ་དེ་ལྟར་དུ་དངོས་པོ་གི་དུས། རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་དངོས་པོའི་རྒྱུ་ལེ་ལྟ་བུ་ཞེས། རྒྱུ་
 དང་པོ་ནི་བཞི་བརྒྱ་བ་(D No. 3846, Tsha 14b1)ལས། ལྷ་རྒྱུང་ཡན་ལག་དུ་ཐུར་ནས། གླུ་རྣམས་ཡན་ལག་ཅན་དུ་
 འབྱུར། ཞེས་པའི་འགྲེལ་པ་(D No. 3865, Ya 199a6-b1)ལས། ལྷ་རྣམས་པའི་ཡན་ལག་གྱི་ཚོམ་ལ་བརྟོས་ཀྱིས་ཞུས་ ཡན་
 ལག་ཅན་ཡིན་ན་ལ། ལྷ་རྣམས་ཀྱི་དུས་ཀྱི་དག་ཀྱང་རང་གི་ཡན་ལག་ལ་བརྟོས་ཀྱིས་ཞུས་ཡན་ལག་ཅན་དུ་འབྱུར་རོ། རྟེན་བཞིན་དུ་རྒྱལ་ཕྱོད་པའི་
 བར་དུ་ཐུར་བར་བྱའོ། རྟེན་ཡང་རྣམས་བརྒྱུད་ལ་བརྟོས་ཀྱིས་ཞུས་སམ། མཐུན་དང་། རྒྱབ་དང་། དབུས་ཀྱི་རྩ་ལོ་ལ་བརྟོས་
 ཀྱིས་ཞུས་སྐྱེད་ཡང་ཡན་ལག་ཅན་ཡིན་པ་[ལས]འགའ་ལ་ཡང་རང་གི་དོ་སོམ་ཡན་ལག་གི་དང་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་དོད་པ་མ་ཡིན་
 ཏེ། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་གི་དུས་(D No. 3865, Ya 199a3-4)ལས། བརྒྱུད་ཀྱི་བཞིན་པའི་རྒྱལ་དེ་ལ་ཡང་། མཐུན་
 དང་རྒྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆའི་དབྱེ་བ་དང་། རྒྱུ་ལ་དང་། དབུས་དང་། ལ་འོས་ཀྱི་ཆའི་དབྱེ་བ་ལས་[རྒྱལ་ལོ་ཆ་ཤས་ཡོད་མེད་ཅེས། །
 དཔུང་པ་དེར་ཡང་འཇུག་པར་འབྱུར་རོ།[འབྱུར།] ལག་ཏེ་དེ་ལ་མཐུན་[དང་]རྒྱབ་དང་[རྒྱབ་ཀྱི་]ཆའི་དབྱེ་བ་དག་ཡོད་ན་ནི། དེའི་
 རྩི་ལུས་པ་ལྟར་དེའི་རྒྱལ་ཕྱོད་པར་གི་དུས་པར་འབྱུར་རོ། རྩི་ལྷེ་མེད་ན་ནི་དེ་ལྟར་ཡང་འགག་ལས་ཀྱི་བྱེད་མེད་ཅིང་། མ་གཟུང་
 བའི་དོ་སོ་ཅན་དེ་ལ་ཡོད་པ་གི་དུས་པར་དོ། ཞེས་བུམ་པ་ནི་ལྷོ་མོ་སོགས་རང་གི་ཆ་ཤས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡན་ལག་ཅན་དང་བུམ་པ་ཞེས་
 རྩི་བཏགས་པ་ཅམ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ལྷོ་མོ་ནས་རྒྱལ་ཕྱོད་པའི་བར་དུ་ཡང་། རྒྱལ་ཕྱོད་ལ་བརྟོས་ནས་སམ། མཐུན་དང་།
 རྒྱབ་དང་། རང་རང་གི་ཡན་ལག་གི་ཆ་ཤས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡན་ལག་ཅན་ནས། ལྷོ་མོ་དང་རྒྱལ་ཕྱོད་པའི་(28a) ལ་སོགས་པར་རྩི་སྐོས་
 བཏགས་པ་ཅམ་དུ་གསུངས་པ་ལྟར། དེས་མཚོན་ཏེ། ཚོས་ཐམས་ཅད་རང་རང་གི་གདགས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ་
 ཀྱི་བརྟེན་འབྱུང་ཡིན་པ་ནི། འགྲེལ་པ་དེ་གི་དུས་(D Ya 197a4-5)ལས། དེའི་ཕྱིར་དབང་པོའི་རྒྱལ་ཕྱོད་པའི་བརྟེན་ནས། མིག་གི་
 དབང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱལ་ཕྱོད་པའི་དག་དང་། དེ་གི་དང་གཞན་གི་དུ་[གི་དུ་]རྟོགས་པས་རྫོང་པ་རང་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་དུ་ཐུར་
 པ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པས་[བརྟེན་པར་]འཇིག་རྟེན་པར་ཐུར་པ། ལུལ་ལྟ་བུའི་བྱ་བ་ཅན་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་དང་། (D Ya
 197a7-1)བརྟེན་ནས་བཏགས་པས་[བརྟེན་པས་]རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་དུ་ཐུར་པ། མིག་གི་དབང་པོའི་[པོ་]རྣམ་པར་གཞག་པ་ཇི་
 ལྟར་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་[དེ་བཞིན་]དུ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཡང་རྩིག་པར་བུམ་ཏེ་བྱ་སྟེ། དེ་དག་ཀྱང་བརྟེན་
 ལས་བཏགས་པས་[བརྟེན་པས་]ན། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་གི་དུས་(D Ya 196a1-3)ལས།
 དེ་བཞིན་དུ་འབྱུང་བ་རྣམས་དང་། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་པམ་རྩིན་མེད་པར་འབྱུང་བ་[བར་]མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ལྷ་
 པ་བཞིན་དུ་ རྩི་སྐོས་བཏགས་པས་ཅམ་གི་དུ་འབྱུར་ཞེང་། རང་གི་དོ་སོམ་གྲུབ་[འགྲུབ་]པར་མི་འབྱུར་ལ་མྱོ། འདི་ནི་དེ་ལྟར་
 འདིས་ཁས་སྐྱེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། རྟེན་ཕྱིར་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ལྟ་བུ་དང་། འབྱུང་བ་

བསྐྱེད་བཅོས་ཆེན་པོ་སྤོང་ཉིད་བདུན་བུ་པའི་རྣམ་བཤད་དབུ་མའི་ལམ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་སྤོང་མཉམ།

ཆེན་པོ་བཞེན་དུ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྲུང་བ། [བའམ]བརྟེན་ནས་བདག་པོ། [བརྟེན་ནས་]པར་ཅི་སྟེ་ཁས་མི་ཡོན། ཞེས་གསུངས་པ་
རྣམས་ཀྱིས་བུམ་པ་རང་གི་ཆ་ཤས་སམ། ཡན་ལག་རྩལ་རྩལ་བརྟེན་ནས་བདག་པོ་ཙམ་ཡིན་པ་བཞེན་དུ། མིག་སོགས་
དབང་པོ་དུག་གཟུགས་(28b)སོགས་ཡུལ་དུག་སེམས་སེམས་བྱུང་། འབྲུང་བ་བཞི་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རང་རང་གི་གདགས་གཞི་ལ་
བརྟེན་ནས་རྟོག་པས་བདག་པོ་ཙམ་ཀྱིས་བདག་པོ་ཡོད་མིང་རྒྱུ་གི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་གསུངས་ལ། དེས་ན། མིང་རྒྱུ་ཙམ་མ་གཏོགས་
ཡུལ་གྱི་སྟེང་ནས་གུབ་པ་རྩལ་ཙམ་ཡང་མེད་པའི་བདག་པོ་ཡོད་མིང་རྒྱུ་གི་རྟེན་འབྲེལ་འདི་སྤོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཡིན་པས། སྤོང་པ་དང་
རྟེན་འབྲུང་དོན་གཅིག་དུ་བཞེད་དེ། ཅུ་ཤེ་(Prasp. 503, 10-11; D No. 3860, རྩ་167a5-6;XXIV,18)ལས།
རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྲུང་གང་ཡིན་པ། དེ་ནི་སྤོང་པ་ཉིད་དུ་བཤད། དེ་ནི་བརྟེན་ནས་བདག་པོ་སྟེ། དེ་ཉིད་དབུ་མའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །
ཞེས་དང་། དེའི་འབྲེལ་པ་རྟོག་གསལ་(Prasp. p. 503, 14;D No. 3860,167a5-6)ལས། དེའི་ཕྱིར་དེ་རྣམ་ན། སྤོང་པ་
ཉིད་དང་། བརྟེན་ནས་གདགས་པ་དང་། དབུ་མའི་ལམ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་དག་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྲུང་བ་ཉིད་ཀྱི་མིང་གི་བྱེ་བྲག་
ཡིན་ནོ། ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པ་སོ། །རྒྱལ་གཉིས་པ་ནི། ཚས་གང་དང་གང་རང་རང་གི་གདགས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོག་པས་
བདག་པོ་ཙམ་ཀྱིས་རྟེན་དུ་ཚང་མས་ངེས་པ་ཉིད་ཀྱིས། ཚས་དེ་དང་དེ་རང་བཞེན་གྱིས་མེད་པར་འབད་མེད་དུ་ཚང་མས་ངེས་པར་
འལུར་ཏེ། ཚས་དེ་རྟོག་པས་བདག་པོ་ཙམ་དུ་ངེས་ན་མིང་གི་ཐ་སྲད་ཀྱིས་བཞག་ཙམ་ཡིན་པར་ངེས་དགོས། དེ་ངེས་ན། མིང་ཙམ་
མ་ཡིན་པའི་ཡོད་པ་ཐ་སྲད་དུ་ཡང་མེད་པར་ངེས་དགོས། དེ་ངེས་ན། ཚས་དེ་ཡུལ་སྟེང་ནས་སམ་རང་བཞེན་གྱིས་མེད་པར་ཚང་མས་
ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མིང་གི་ཐ་སྲད་ཀྱི་དབང་གི་བཞག་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པའི་ཡོད་པ་ཞེག་བྱུང་ན་འདི་པའི་ལུགས་ཀྱི་དོན་དམ་ལ་
དཔྱད་པའི་རྟོགས་ཀྱི་དགག་བྱ་ཕྱ་མོར་བཞེད་པའི་(29a)ཕྱིར་དོ། རིན་ཅེན་འབྲེང་བ་(D No. 4158, Ge 110b3;I,
99)⁶⁰ལས་ཀྱང་། གཟུགས་ཀྱི་དངོས་པོའི་ཤོ་མིང་ཙམ་ཕྱིར། །ནས་མཁའ་ཡང་ནི་མིང་ཙམ་སོ། །འབྲུང་མེད་གཟུགས་ལྟ་གལ་
ཡོད། །དེ་ཕྱིར་མིང་ཙམ་ཉིད་ཀྱང་མེད་ཡིན། །ཅེས་ཐ་སྲད་དུ་མིང་གིས་བཞག་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་པ་ཅི་ཡང་མེད་པར་གསུངས་པ་
ལྟར། ཡོད་པ་རྣམས་མིང་ཙམ་གྱིས་ཡོད་པ་དང་། དེ་ལྟར་ཡོད་པས་ཡོད་གོ་ཚེད་ཅིང་། དེ་ལས་གཞན་ཡུལ་སྟེང་ནས་གུབ་པ་གདམ་
ནས་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་བསྐྱེད་བཅོས་འདིར་ཡང་། འདི་ལྟ་བུའི་རིགས་པའི་རྒྱལ་པོ་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་ནས། ཤས་ཆེར་རྟེན་
འབྲེལ་གྱི་རིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཚས་དང་གང་ཟག་གི་སྟེང་དུ་རང་བཞེན་གྱིས་གུབ་པ་འགོག་པར་མཛད་དོ། །

གསུམ་པ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གནས་ལུགས་རྟོགས་པས་གྲོལ་བ་ཐོབ་པའི་རྒྱལ་པོ་གཉིས། གཙོ་བོར་ཐོག་ཆེན་གྱི་སྤུང་འདས་འཐོབ་
པའི་རྒྱལ། ཞར་ལ་ཐོག་དམན་གྱི་སྤུང་འདས་འཐོབ་པའི་རྒྱལ་ལོ། །

དང་པོ་[གཙོ་བོར་ཐོག་ཆེན་གྱི་སྤུང་འདས་འཐོབ་པའི་རྒྱལ་]ནི།

དང་ལྟར་དེ་ཉིད་ཚས་ལ་བཙོན། །རྒྱལ་འདི་རིགས་པས་རྗེས་དཔོགས་གང་། །

⁶⁰ Michael Hahn ed. Nāgārjuna's Ratnāvalī, Vol. I, the basic texts(Sanskrit,Tibetan Chinese) Indica et Tibetica, Bonn, 1982, p. 38, 5.

བཟུགས་བཅོས་ཆེན་པོ་ལྷོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་རྣམ་བཤད་དབུ་མའི་ལམ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་སྤོངས་མེ།

བརྟེན་མེད་ཚོས་འགལ་བརྟན་པ་ཡི། སྲིད་དང་སྲིད་མིན་སྲིད་སྲིད་ཀྱི།⁶¹

(སྤོང་པ་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་[D No. 3827, Tsa 26b6-7;72])

ཐོག་ཆེན་གྱི་ལྷུལ་ལ་མཁམས་ཤིང་དེ་ལོ་ན་ཉིད་ལ་དང་པ་དང་ལུན་ཞིང་དེ་ལོ་ན་ཉིད་འཚོལ་བ་ལ་བརྩོན་པའི་གང་ཟག་དེ་ཚོས་
ཅན། སྲིད་པ་འཁོར་བའི་མཐའ་དང་སྲིད་མིན་ཞི་བ་ལྷུང་ན་ལས་འདས་པའི་མཐའ་ལྷུང་ས་ནས་སྲིད་ཞི་གཉིས་ཀྱི་མཐའ་ལ་མི་གནས་
པའི་ལྷུང་ན་ལས་འདས་པ་འཛོལ་སྟེ། རྟེན་ཉིད་འདི་པ་ཙམ་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་(idampratyayatāmātra)གྱི་རིགས་པས་སྤོང་པ་
ཉིད་ཀྱི་ལྷུལ་འདི་རྗེས་སུ་དཔོག་པའི་ཐོག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་གྱི་གང་ཟག་གིས། ལྷུལ་བས་ཚོས་བཟུགས་པ་འགལ་ལ་ཡང་། བདེན་པར་
ཞེན་པའི་རྟེན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་དོན་ཁོང་དུ་ཆུད་ནས།⁶² བྱུང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་སྐྱུ་
(29b)གཉིས་ཀྱི་ལག་རྗེས་འཛོག་བྱེད་ཚོགས་གཉིས་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་གོ་འཕང་དེ་ཉིད་ངེས་པར་འཛོལ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་[ཞར་ལ་ཐོག་དམན་གྱི་སྐྱུང་འདས་འཛོལ་བའི་ལྷུལ་]ནི།

འདི་དག་རྟེན་འདི་ལས་རིགས་(རིག?)ནས། །ལྟ་དན་དུ་བ་ཀུན་ཐོག་དེས། །

ཆགས་སྤོངས་ཁོང་ཁོ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། །མ་གོས་སྤངས་འདས་པ་ཐོག །⁶³

(སྤོང་པ་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་[D No. 3827, Tsa 26b7;73])

ཐོག་དམན་གྱི་གང་ཟག་དེ་དག་ཀྱང་ཚོས་ཅན། ལུག་བཟུལ་དང་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་མ་གོས་པའི་སྐྱུང་འདས་འཛོལ་བ་སྟེ། རྟེན་
འབྲེལ་འདི་དག་རྟེན་ཉིད་སྤང་ཚོང་འདི་པ་ཙམ་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་རྟོགས་པས། སྤོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྷུལ་རིག་ལས་རྣམ་པ་ངན་པའི་དུ་བ་ཀུན་
ངེས་པར་འོག་སྟེ། ཆགས་པ་དང་སྤོངས་པ་མ་རིག་པ་དང་། ཁོང་ཁོའི་ས་བོན་ཟད་པར་སྤངས་པ་ལས་ལེགས་པར་འཛོལ་པར་འཕྲུང་
བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ན་སྤོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་སྐྱུག་བཅོས་ཆེན་པོའི་དོན་མཐའ་དག་ལེགས་པར་བཤད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ལོ་ན་ཉིད་ལ་སྤོངས་
གྲས་ཀྱི་སྤོང་བ་ཆེས་ཆེར་རྒྱས་པར་བྱུང་། །།

སྤོངས་པ།

⁶¹ སྤོང་པ་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་འབྲེལ་བ་ (D Tsa 121a1)ལས། དད་ལྡན་ཡང་དག་ཚོལ་ལྟར་ལེན། །ཚོས་བཟུན་གང་ལ་འདའ་མི་བརྟེན་གང་། །
སྐྱུབ་འདིར་རིགས་པས་རྗེས་གཉེར་ཏེ། །དངོས་དང་དངོས་མེད་སྤངས་ནས་ཞི། །ཞེས་གསུངས།

⁶² རྟོག་གསལ་(D No.3860, Ha 64a2-5; Prasp. p. 189,1-9)ལས། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་དངོས་པོར་བཞེན་མེད་པ་རྣམས་ལ་མི་སྤང་
སྤོངས་པའི་རྣམ་པ་འབྲུབ་པ་གལ་ཡོད་འདི་ཕྱིར། དངོས་པོ་ཀུན་ཚོལ་བ་སྐྱིག་གྱི་རྒྱུ་དང་མཚུངས་པ་རྣམས་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལས་སྤངས་ནས་
རྟེན་དེ་ཉིད་འདི་པ་ཙམ་(idampratyayatāmātra)དུ་ལས་སྤངས་པ་ལོ་ནས་གྲུབ་པ་ཡིན་གྱི། གཞན་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པ་(VIII, 12)བྱེད་
པོ་ལས་ལ་བརྟེན་བྱས་ཤིང་། །ལས་ཀྱང་བྱེད་པོ་དེ་ཉིད་ལ། །བརྟེན་ནས་འབྲུང་བ་མ་གཏོགས་པ། །གྲུབ་པའི་རྒྱ་ནི་མ་མཐོང་ངོ། །འདིར་ནི་བྱེད་ཅིང་ལས་ལ་
འཛོལ་པ་མེད་པ་ནི་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེད་པ་པོའི་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་ནི་ལས་ལ་འཛོལ་ནས་ཡིན་ཞིང་། བྱེད་པ་པོས་བྱེད་བཞེན་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་
འགལ་ཡང་ལས་ཉིད་ལ་འབྲུར་བས་བྱེད་བཞེན་པ་ཉིད་ལས་སུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ལས་ཀྱང་བྱེད་པ་པོ་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་ཞོ། །ཞེས་རྟེན་ཉིད་
འདི་པ་ཙམ་ཞེས་པའི་བརྗོད་ཅིང་ཉི་སྤོང་བ་དོན་སྒྲ་གསལ་གྱི་ཡང་ཚོས་ཡིན།

⁶³ སྤོང་པ་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་འབྲེལ་བ་ (D Tsa 121a3)ལས། རྟེན་ཉིད་འདི་པ་འདི་ཤེས་ནས། །ལྟ་དན་དུ་བའི་རྟོག་པ་ཐོག །ཆགས་སྤོངས་ཁོང་ཁོ་
སྤངས་ཕྱིར་ཏེ། །མ་གོས་སྤངས་འདས་འཛོལ་འགྲོ། །ཞེས་གསུངས།

བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་སྤོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་རྣམ་བཤད་དབུ་མའི་ལམ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་སློབ་མཉམས་ལཱ་

གང་ཕྱིར་དངོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི། 13a
 གང་ཚོ་གཅིག་ཟེག་ལྷན་ཅིག་འབྲུང། 154a
 གང་ཞིག་སྐྱེས་དེ་བསྐྱེད་བྱ་མིན། 15a
 གང་ཞིག་བདག་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས། 12a
 གལ་ཏེ་སྐྱེ་འགག་མེད་ཡིན་ན། 124a
 གལ་ཏེ་འགོག་པར་འགའ་གནས་ན། 126a
 གལ་ཏེ་དངོས་པོ་སྤོང་ཡིན་ན། 118a
 གལ་ཏེ་སྤོ་དེས་གཟུགས་འཛིན་ན། 148a
 གལ་ཏེ་མེད་ན་ལས་བསྐྱེད་པ། 143c
 གལ་ཏེ་ལས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡོད། 143a
 འགག་པ་མེད་ཅིང་སྐྱེ་མི་འབྲས། 118b
 འབྲས་ན་དེ་ལྷ་གལ་ཡོད། 158d
 རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་པ་ཡི། 167c
 རྒྱ་ཕྱིན་ནས་ནི་དངོས་པོ་འགག། 122b
 རྒྱ་ལྱིས་ཕྱིར་ན་འདི་མེད་དེ། 122a
 རྒྱར་བྱས་ནས་གྲུབ་ཇི་ལྟར་ཡོད། 146d
 ང
 ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྤོང་པ་ལ། 118c
 དངོས་ཀྱན་རང་བཞིན་སྤོང་བས་ན། 168a
 དངོས་དང་དངོས་མེད་སྤོང་པ་ཡིན། 167d
 དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་རང་བཞིན་སྤོང། 12d
 དངོས་པོ་སྤོང་པར་དེ་རྟོགས་ནས། 165a
 དངོས་པོ་མེད་འབྲུར་མ་བརྟེན་ན། 116b
 དངོས་པོ་ཡོད་ན་དེ་གཉིས་འབྲས། 121c
 དངོས་པོ་མེད་ཕྱིར་དུས་གསུམ་ནི། 129c
 དངོས་པོ་མེད་ཕྱིར་འདི་མེད་ལ། 126c
 དངོས་པོ་ཡོད་དང་དངོས་མེད་ཀྱང། 116d
 དངོས་མེད་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་ཡིན། 117d
 དངོས་མེད་མེད་པར་དངོས་མི་མིན། 119d
 སྤར་བཞིན་འདི་ཡང་ས་གྲུབ་ཅིང། 122c

གང་ཕྱིར་དེ་ཉིད་ལ་ཚགས་ཤིང། 160a
 གང་ཚོ་རྣམ་ཡང་ལ་དོག་དང། 150a
 གང་ཞིག་རྟེན་འབྲུང་དང་འདི་འང་མེད། 144d
 གང་ལ་འགག་ཅིང་གང་ལ་སྐྱེ། 118d
 གལ་ཏེ་འགག་ལས་སྤང་ན་ཆད། 125a
 གལ་ཏེ་དངོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས། 115a
 གལ་ཏེ་ཅིག་ཤོས་ལྷར་ན་རྟག། 125b
 གལ་ཏེ་མིག་བདག་མིག་མཐོང་ན། 152a
 གལ་ཏེ་གཟུགས་ནི་རང་འབྲུང་བཞིན། 145a
 གལ་ཏེ་ལས་ལ་རང་བཞིན་ཡོད། 135a
 འགག་མེད་གང་དེ་ཐར་མིན་ནས། 124d
 རྒྱ་རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་དངོས་པོ་རྣམས། 164a
 རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། 147c
 རྒྱ་ལས་ཀྱང་ནི་མངོན་འབྱུབ་མིན། 115d
 རྒྱ་ན་ཆད་པར་ཡང་ཐལ་བར་འབྲས། 122d
 རྒྱ་ས་སྐྱིག་རྒྱ་སྤྲ་ཤད་དང། 166b
 ངོ་བོ་མི་གནས་ཡོད་མིན་པས། 155a
 དངོས་དང་དངོས་མེད་ཅིག་ཅར་མེད། 119a
 དངོས་དང་དངོས་མེད་འདུས་བྲས་དང། 163c
 དངོས་པོ་རྟག་དང་མི་རྟག་ཉིད། 158c
 དངོས་པོ་རྣམས་སུ་ཉེ་བར་བསྟན། 168d
 དངོས་པོ་མེད་ཅིང་དངོས་མེད་ན། 120d
 དངོས་པོ་མེད་པར་དངོས་མེད་མིན། 120a
 དངོས་པོ་མེད་ཕྱིར་དེ་ལས་མེད། 126d
 དངོས་པོ་མཚན་མ་མེད་པ་ཡིན། 17d
 དངོས་མེད་འབྲུར་བ་གལ་ཞིག། 117b
 དངོས་མེད་མེད་ན་དངོས་པོ་མེད། 119b
 དངོས་པོ་ལས་གཞན་དེ་ཡོད་འབྲས། 126b

བཟུན་བཅོས་ཚེན་པོ་ལྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་རྣམ་བཤད་དབུ་མའི་ལམ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་སྒྲིན་མེ།

ཅ

- ཅི་ཞིག་འགགས་པས་སྤངས་འདས། |24b གཅིག་མེད་པར་ནི་མང་པོ་དང། |7a
- གཅིག་ལ་བཞི་ཉིད་ཡོད་མིན་ཅིང། |46a བཅོས་ཐུན་འདས་ཀྱིས་བརྟེན་བརྟག་མཛད། |69d
- བཅོས་ཐུན་སྤངས་ལས་གཞས་དང། |33a

ཆ

- ཆགས་སྐོངས་ཁོང་ཁོ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། |73c ཆོས་མི་མཐུན་ཕྱིར་ཡོད་མེད་མིན། |4c
- འཚོལ་ཕྱིར་རང་ཉིད་སྤུངས་ཕྱིར། |29b

ཇ

- ཇི་སྐད་བཤད་གཟུགས་སྤྲེལ་པའི་སྟེན། |49a ཇི་ལྟར་བཅོས་ལྟན་དེ་བཞིན་གཤེགས། |40a
- ཇི་ལྟར་མི་ལམ་ཡུལ་བརྟེན་པའི། |14a ཇི་ལྟར་ཡོད་འགྲུར་དེ་ཉིད་ངེས། |71d
- འཇིག་རྟེན་དོར་བྱས་གསྣང་དག། |69b འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་ཚོས་བཟུན་མི་འཇིག་ཅིང། |70a
- འཇིག་རྟེན་རྣམས་འདི་མི་འགོག་ཅིང། |71b བརྗོད་བྱ་སྤངས་འདས་དང་མཛུངས། |2c

ཉ

- ཉོན་མོངས་འདུ་བྱེད་ལས་བདག་ཉིད། |37b ཉག་མི་མེད་ཅོད་ཡོད་པ་ཡང། |41c

ཏ

- ཏག་དུང་ངོས་པོ་འང་དངོས་མེད་འགྲུར། |19c ཏག་མིན་མི་ཏག་མིན་བདག་དང། |9a
- ཏགས་མེད་པར་ཡང་མི་རིགས་སོ། |47d ཏགས་ལས་ཤེན་ཏགས་དེ་འདེད། |47b
- རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྲུང་བ་འདི། |68c རྟེན་འབྲུང་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་གང། |8a
- རྟོག་དེ་འདེད་ཡང་དག་ཉིད་དུ་མེད། |60d ལྟ་རྟོག་དུ་བ་ཀྱུན་ལྟོག་དེས། |73b
- ལྟོ་པོ་བལྟ་བུ་སོགས་ཅི་འདེད་ཅུང། |28c ལྟོང་པ་འས་མི་སྟོང་མི་སྟོན་ལ། |54c
- བརྟག་བྱ་གང་དེ་ཡོད་མ་ཡིན། |61a བརྟག་བྱ་མེད་རྟོག་ག་ལ་ཡོད། |61b
- བརྟེན་ནས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འབྲུང། |56b བརྟེན་མེད་ཚོས་འགལ་བརྟན་པ་ཡི། |72c

ཐ

- ཐས་ཅད་མི་རྟོག་ཡང་ན་ནི། |58a ཐམོང་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལས་ཡིན། |23d

ད

- དད་ལྟན་དེ་ཉིད་ཚོས་ལ་བ་ཚོན། |72a དས་པའི་དོན་ནི་དེར་བད་དེ། |69a
- དུ་མ་མ་ཡིན་གཅིག་མ་ཡིན། |32b དུ་མ་ལ་ཡང་འཐད་མ་ཡིན། |8d
- དུས་གསུམ་རྣམས་སུ་འཐད་མ་ཡིན། |6d དེ་ཀྱུན་མ་ལུས་བཤད་པ་ཡིན། |28d
- དེ་སྤྲེལ་ལུས་ནི་རྟོག་པར་འགྲུར། |35b དེ་བསྐྱེད་འཇིན་དེ་འདེད་རྣམ་རྟོག་ལས། |34d

བཟུང་བཅོས་ཆེན་པོ་ལྗོངས་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་རྣམ་བཤད་དབུ་མའི་ལམ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་སྒྲིན་མེ།

- དེ་ཉིད་རྟོགས་པས་ཕྱིན་ཅི་ཡོག། 162a དེ་གཉིས་ཅིག་ཆར་ཡང་མིན་ལྟར། 113c
- དེ་གཉིས་ཡན་ཚུན་མེད་མིན་ལ། 113b དེ་གཉིས་མེད་པས་འབྲས་བུ་མེད། 138b
- དེ་ལྟ་བུས་ན་དེ་མེད་ན། 120c དེ་ལྟ་བུས་ན་རྣམ་ཤེས་ནི། 156c
- དེ་དག་ཐ་དང་འཛིན་ཡོད་མིན། 150c དེ་དེ་མེད་པས་དེ་མི་སྟེ། 163b
- དེ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་རེག་མེད་པས། 155c དེ་ན་རང་དངོས་གཞན་དངོས་དང། 117c
- དེ་ནི་སྒྲིན་པས་མ་རིག་གསུངས། 164c དེ་ནི་མ་རིག་འགོག་པ་ཡིན། 165c
- དེ་ནི་གཞན་བདག་གིས་ཀྱང་སྟོང་། 153b དེ་ཕྱིར་དངོས་དང་དངོས་མེད་དག། 125c
- དེ་ཕྱིར་དངོས་པོ་ལས་སྐྱབས་མིན། 121d དེ་ཕྱིར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྲུང་བའི། 17c
- དེ་ཕྱིར་བརྟག་བྱ་རྟོག་པ་དག། 161c དེ་ཕྱིར་འདུས་བྱས་ཉིད་མ་ཡིན། 130c
- དེ་ཕྱིར་མིག་དང་གཟུགས་བདག་མེད། 152 དེ་ཕྱིར་རྣམ་པར་རྟོག་པས་བསྐྱེད། 160c
- དེ་ཕྱིར་ཕྱིན་ཅི་ཡོག་རྣམས་མེད། 19d དེ་ཕྱིར་གཞན་ལས་གྲུབ་པ་ཡིས། 112c
- དེ་ཕྱིར་ཤེས་པ་པོ་ཉིད་མེད། 157d དེ་བས་དངོས་པོ་དབེན་པ་ཡིན། 138d
- དེ་མེད་ཉེ་བར་སྟོང་པ་མེད། 138c དེ་མེད་འདུ་བྱེད་མི་འབྱུང་ཞིང། 110c
- དེ་མེད་ན་ནི་འདུ་བྱེད་རྣམས། 162c དེ་མེད་ཕྱིན་ཅི་ཡོག་བཞི་ལས། 110a
- དེ་ཆོ་རྒྱུད་བ་ཡོད་མ་ཡིན། 155d དེ་ཆོ་གཞན་རྣམས་སྟོང་པ་ཉིད། 154b
- དེ་བཞིན་གང་ཞིག་ལ་བརྟེན་ན། 114c དེ་བཞིན་བྱེད་པོ་སྤུལ་དང་མཚུངས། 142a
- དེ་བཞིན་གཤམ་པས་མཚུངས་མེད་པས། 168b དེ་བཞིན་གཤམ་པས་གསུངས་པ་མ་རིག་པས། 170c
- དེ་གཟུགས་མཐོང་བར་ཇི་ལྟར་འབྱུར། 152b དེ་ཡིས་ཇི་ལྟར་རྟོགས་པར་འབྱུར། 149d
- དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤམ་སྤུལ་སྟོང་། 141a དེ་ལ་ཞེ་སྤང་དེ་ལ་རྟོངས། 160b
- དེ་ལས་ཀྱང་ནི་བདག་འཛིན་སྟེ། 134c དེ་ལས་བྱི་མེད་བཞེད་པ་འདི་ལས་སྐྱེ། 170d
- དེ་ལས་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་འགག། 165d དེ་ལས་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་འབྲུང། 164d
- དྲི་ཟའི་གྲོང་ཁྲུང་སྟེ་གཞུ་མཚུངས། 136d བདག་མིན་གཙང་མིན་མི་གཙང་མིན། 19b
- བདག་མེད་བདག་མེད་མིན་བདག་དང། 12a བདག་མེད་མིན་པས་བཞེད་འགའ་མེད། 12b
- བདེ་ལྷག་དང་བེད་ལུལ་མེད་པ། 114b བདེ་མིན་ལྷག་བཟུལ་མ་ཡིན་ཉེ། 19c
- འདས་དང་མ་འོངས་གཟུགས་ཀྱི་ནི། 149c འདས་དང་མ་འོངས་གཟུགས་ཀྱི་ནི། 149c
- འདི་དག་ཞུན་འདི་ལས་རིགས་རྣམ། 173a འདི་དག་ཡན་ཚུན་བརྗོད་པ་སུ། 123c
- འདི་ལ་དངོས་པོ་མེད་པ་འད་མེད། 167b འདི་ལ་བརྟེན་ནས་འདི་འབྱུང་ཞེས། 171a
- འདི་ལ་དངོས་པོ་མེད་པ་འད་མེད། 167b འདིས་ནི་རྟུ་དང་འབྲས་བུ་དང། 128a
- འདུ་བྱེད་རྣམས་ནི་སྐྱུ་མ་དང། 136c འདུས་བྱས་དང་ནི་འདུས་མ་བྱས། 132a
- འདུས་བྱས་མཚན་ཉིད་འདི་གསུམ་མེད། 130b འདུས་མ་བྱས་འདི་སྤྱང་ན་འདས། 163d

བཟུན་བཅོས་ཆེན་པོ་ལྷོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་རྣམ་བཤད་དབུ་མའི་ཡམ་གསལ་ལ་བར་བྱེད་པའི་སྣོན་མེ།

འབྲས་མ་བྱས་ལའང་རུང་ཟད་མེད། 30d	ལྷུག་བམལ་འབྲས་ཅན་དེ་མ་སྟེས། 8b
ལྷུག་དང་མི་ལྷུག་ཕྱིན་ཅི་ལོག། 59a	
ན	
ནང་དང་ཕྱི་ཡི་སྟེ་མཛེད་ལ། 56a	གནས་པ་གནས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། 31b
གནས་པ་འཇམ་སྐྱེ་འཇིག་ཡོད་མེད་དམ། 1a	གནས་མེད་ཕན་རྒྱུན་ལས་ལྷུབ་དང་། 29a
རྣམ་ཤེས་ཤེས་བྱ་ལ་བརྟེན་ནས། 57a	སྣ་ཚོགས་ཉིད་ནི་མི་འགྲུབ་ཅིང་། 15c
སྣ་ཚོགས་ཐོས་ཅད་ཚོགས་སངས་རྒྱས། 69c	
པ	
ལྷུལ་པ་དེ་ཡིས་སྤར་ཡང་ནི། 40c	ལྷུལ་པ་གཞན་ཞིག་ལྷུལ་ལྲར་པ། 40d
ལྷུལ་པས་ལྷུལ་པ་སྟོས་ཅི་དགོས། 41b	
པ	
ཕ་ནི་བྱ་མིན་བྱ་པ་མིན། 13a	ཕན་རྒྱུན་རྒྱ་ཕྱིར་དེ་གཉིས་ནི། 11c
ཕན་རྒྱུན་ལས་ཀྱང་མ་གྲུབ་སྟེ། 27c	
བ	
དབྱིབས་དག་ཐ་དད་ཉིད་མེད་པས། 50b	དབུ་བ་རྒྱ་བུར་སྤུལ་པ་དང་། 66c
འབྲང་ཕྱིར་ཚགས་སྣང་གཏི་སྟག་དང་། 59c	འབྲང་ལ་ཤེས་བྱ་ཡོད་མ་ཡིན། 57b
འབྲས་བུ་ལྷུག་དང་མི་ལྷུག་མེད། 43d	འབྲས་བུ་ཡོད་པས་འབྲས་ཐུན་རྒྱ། 6a
བ	
མ་སྟེས་གང་དེ་རྒྱུད་མི་ཟ། 34b	མ་སྟེས་པ་ཡང་བསྐྱེད་བྱ་མིན། 5b
མ་གོས་སྤངས་འདས་པ་ཐོག། 73d	མ་གྲུབ་དེ་གཞན་ཇི་ལྟར་བསྐྱེད། 12b
མ་གྲུབ་མ་གྲུབ་སྐྱབ་བྱེད་མིན། 27d	མ་ཞིག་མི་འཇིག་ཞིག་པའང་མིན། 31a
མ་རིག་འདུ་བྱེད་མེད་མི་འབྲང། 11a	མང་པོ་མེད་པར་གཅིག་མི་འཇུག། 7b
མི་འགྲུར་དེ་ཕྱིར་བདག་ཏུ་འགྲུར། 35d	མི་རྟག་པ་ཡང་རྟག་པ་མེད། 58b
མི་སྟོང་པ་ཡང་རྟེན་མི་བརྟེན། 54d	མི་གནས་པ་ཡང་གནས་མ་ཡིན། 31c
མི་འབྲང་ལྷག་མའང་དེ་བཞིན་ནོ། 62d	མིག་ནི་རང་བདག་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་། 53a
མིག་སྟོ་མིག་ལ་ཡོད་མིན་ཏེ། 51a	མེད་དེ་ལ་ཡང་རྒྱ་མིན་མཛུངས། 6b
མེད་ན་ངེས་པར་ཆད་ཉིད་ཡིན། 21b	མེད་ན་དམན་མཉམ་ཁྱད་འཕགས་དང་། 15b
མེད་ཕྱིར་མེད་པ་སྟེ་མ་ཡིན། 4b	མེད་ལ་རང་དངོས་གཞན་དངོས་སམ། 17a
སྤངས་འདས་པར་རུང་མ་ཡིན། 25d	སྤང་འདས་བྱེད་པོ་ལས་ཀྱང་མེད། 43b
དམན་པ་འཇམ་མཉམ་དང་ཁྱད་པར་ཅན། 1b	མི་ལས་མགའ་མེད་འཁོར་ལོ་མཛུངས། 66d

བཟུགས་བཅས་ཆེན་པོ་སྤོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་རྣམ་བཤད་དབུ་མའི་ལམ་གསལ་པར་བྱེད་པའི་སྒྲིལ་མེ།

མྱིག་རྒྱ་རྒྱ་མ་བཞིན་དུ་སྤོང་། 156d

མ་

རྩལ་འདི་རིགས་པས་རྗེས་དཔོགས་གང་། 172b

ཚོར་དང་ཚོར་བ་པོ་སོགས་དང་། 128b

མཚན་གཞི་གྲུབ་པར་རང་མ་གྲུབ། 127b

མཚན་གཞི་ལས་གཞན་མཚན་ཉིད་ལས། 127a

མཚམས་འདིར་སྐྱོ་ཚོགས་ཐམས་ཅད་འདུས། 132d

ཎ་

རྩེ་འཕྲུལ་གྲིས་ནི་སྤྲུལ་པ་སྤྲུལ། 140b

ཏ་

གཞན་ལས་ཀྱང་མིན་དེ་མེད་ཕྱིར། 145d

བཞི་ལའང་གཅིག་ཉིད་ཡོད་མིན་པས། 146b

བཞི་ལས་བྱུང་བའི་མ་རིག་མེད། 162b

ཐ་

གཟུགས་ཀྱང་དེ་བཞིན་སྤོང་པ་སྟེ། 153c

གཟུགས་དང་མིག་ལ་བརྟེན་ནས་དེ། 151c

གཟུགས་དེ་གཅིག་ཏུ་འདྲ་བའི་གསལ་པ་མིན། 150d

གཟུགས་དེ་འབྲུང་ལས་འབྲུང་མ་ཡིན། 145b

གཟུགས་ནི་འབྲུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི། 146c

གཟུགས་ལ་ཡོད་མིན་བར་ན་མེད། 151b

ཙ་

ཡང་དག་ཉིད་དུ་རྟོག་པ་གང་། 164b

ཡང་དག་ཉིད་དུ་རྣམ་ཡང་ཚོས་བཟུང་མེད། 170b

ཡང་དག་མཚོང་ཕྱིར་མོངས་མི་འབྱུར། 165b

ཡང་དག་གཟུགས་མེད་ཇི་ལྟར་འཛིན། 148d

ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་དེ་བཞིན་ནོ། 113d

ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་ཡོག་པ་ཡིན། 151d

ཡོད་ཅེས་པ་ཡོད་མེད་ཅེས་ཡོད། 144a

ཡོད་དང་མེད་ཅེས་དེ་ཡང་ཡོད། 144b

ཡོད་པ་ཉིད་ན་རྟོག་ཉིད་དང་། 121a

ཡོད་པ་དེ་དག་རྟོག་པ་ཅས། 142d

ཡོད་པ་མ་ཡིན་རྟོག་པ་ཅས། 129d

ཡོད་ཕྱིར་ཡོད་པ་སྟེ་མིན་ཏེ། 14a

ཡོད་མིན་དེ་ཕྱིར་སྤོང་པ་ཡིན། 13d

ཡོད་མིན་མེད་པའང་མིན་ན་འགལ། 16c

ཡོད་མིན་མེད་མིན་ཡོད་མེད་མིན། 132c

ར་

རང་གི་རང་བཞིན་ལ་འཛིན་འབྱུར། 148b

རང་བཞིན་གྲིས་སྤོང་གང་ཅུང་ཟད། 142c

རང་བཞིན་གྲིས་ནི་སྟེ་མེད་ཅིང་། 124c

རང་བཞིན་གྲིས་ནི་དངོས་འགག་མེད། 167a

རང་བཞིན་གྲིས་ནི་མ་གྲུབ་ཡིན། 111d

རང་བཞིན་གྲིས་ནི་ཡོད་མ་ཡིན། 159d

རང་བཞིན་གྲུབ་ན་རྟོག་འབྲུང་གི། 116a

རང་བཞིན་རྒྱ་རྒྱེན་ཚོགས་པ་འཕམ། 13b

རང་བཞིན་མེད་པར་གལ་གྲུབ། 116c

རང་ལས་བྱུང་མིན་མ་ཡིན་ནས། 145c

རང་ལས་མིན་ཞིང་གཞན་ལས་མིན། 120b 5c

བཟུན་བཅོས་ཆེན་པོ་སྤོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་རྣམ་བཤད་དབུ་མའི་ལམ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་སློན་མེ།

ལ

ལས་ཀྱང་ལུག་བཟུལ་རྣམ་སྤྲིན་ཅན། 13	ལས་བཟུན་མ་ཡིན་སྤོང་ཉིད་ཕྱིར། 123b
ལས་བདག་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དང་། 133b	ལས་ནི་རྗེན་སྦྲེལ་ཡོད་མིན་ཞིང་། 136a
ལས་ནི་ཉོན་མོངས་རྒྱ་མཚན་ཅན། 137a	ལས་ནི་སྤོང་པར་ཡང་དག་པའི། 139a
ལས་ནི་སྦྲུལ་པས་སྦྲུལ་དང་མཛུངས། 142b	ལས་ནི་འབྲུང་ལྗེ་དེ་མེད་ན། 139c
ལས་རྣམས་རྒྱུད་མི་ཟ་བར་གསུངས། 133d	ལས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་གསུངས་ཏེ། 134a
ལས་མེད་ན་ནི་བྱེད་པོ་མེད། 138a	ལས་ལས་འབྲུང་གང་མི་འབྲུང་ངོ། 139d
ལུས་ནི་ལས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ཅན། 137c	

ཤ

ཤེན་ཏུ་མི་འཛིན་ཕྱིར་དེ་མེད། 147a	ཤེས་ན་དེ་ཉིད་མཐོང་བའི་ཕྱིར། 139b
ཤེས་བྱ་ཤེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། 157c	

ས

སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་སྣ་དང་བབ་གིས། 11c	སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིས། 144c
སེམས་ཅན་རང་གི་ལས་དང་རྒྱེ། 133c	སེམས་གཅིག་ལ་ཡང་མི་འབྲད་ཅིང་། 18c
སོ་སོ་དངོས་པོ་བམས་ཅད་ལ། 13c	སྲིད་དང་སྲིད་མིན་སྣངས་ནས་ཞེ། 172d
གསུང་གི་ཡང་དག་དབང་གིས་མིན། 11d	གསུངས་པ་རྟོགས་པར་སྦྲུལ་མ་ཡིན། 144d
གསུམ་ཀའང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྤོང་། 137d	གསུམ་འདུས་པ་ཡོད་མ་ཡིན་ནོ། 155b

ཏ

ཏུག་མ་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། 110d

བཟུས་ཡིག་དང་དབྱེད་གཞིའི་ཡིག་རྒྱ།

AKBh. Abhidharmakośabhāṣya of Vasubandhu, ed. by P. Pradhan, Tibetan Sanskrit Works Series 8, Kashi Prasad Jayaswal Research Institute, Patna, 1967.

མཚོན་རང་འགྲེལ་གྱི་ལེགས་སྦྱར་ཕྱི་མོ།

D The sDe dGe edition of the TibetanTripiṭaka.

ལྗེ་དགེ་པར་མའི་བཀའ་འབྲུར་དང་བཟུན་འབྲུར།

PM. Pramānavarttika–kārikā(Sanskrit and Tibetan) ed. by Y. Miyasaka, Naritasan Shinshoji, 1971/72.

ཚད་མ་རྣམས་འགྲེལ་གྱི་ལེགས་སྦྱར་ཕྱི་མོ་དང་བོད་འབྲུར།

བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་ལྷོང་ཉིད་བདུན་ལུ་པའི་རྣམ་བཤད་དབུ་མའི་ལམ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་སློན་ལེ།

- Prasp. Mūlamadhyamakakārikās de Nāgārjuna avec la Prasannapadā,
Commentaire de Candrakīrti, Bibliotheca Buddhica IV, publ. par L. de
la Vallée Poussin, St. Pétersbourg, 1903–1913.
ཚོག་གསལ་ལེགས་སྤར་བྱེ་ལོ།
- PTS. Pāli Text Society edition.
སྤ་ལའི་ལྷོ་སྟོང་གསུམ་ཚོགས་པའི་པར་མ།
- V Vinaya
སྤ་ལའི་འདུལ་བ།
- T The Taisho edition of the Tripiṭaka in Chinese.
ལྷོ་ཁག་འཕྲུར་བྱི་བའི་པར་མའི་བཀའ་འཕྲུར་བསྟན་འཕྲུར།
- TBh. Vijñaptimātratāsiddhi, Deux traités de Vasubandhu, Viṃśatikā
accompagné d'une explication en Prose et Triṃśikā avec le
commentaire de Sthiramati, Publié par S. Lévi, Paris, 1925.
སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་སུམ་ལུ་པ་དང་ཉི་ཤུ་པའི་ལེགས་སྤར་བྱེ་ལོ་དང་། སློབ་དཔོན་སློ་གོས་བརྟན་པའི་སུམ་ལུ་པའི་འགྲེལ་པའི་
ལེགས་སྤར་བྱེ་ལོ།
- Toh. A Catalogue of The Tohoku University Collection Tibetan Works on
Buddhism, Tohoku Univ. 1953.
ཐོ་ཏོ་རྒྱའི་དཀར་ཆག་འདིར་ལྷ་ས་པར་མའི་བུ་སྟོན་གསུང་འབུམ་དང་ཇི་ཡབ་སྐུ་གསུང་འབུམ་སོགས།